

ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΕΝΩΣΗ ΔΗΜΩΝ &
ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ ΕΛΛΑΔΑΣ

Ο ρόλος της Τοπικής Αυτοδιοίκησης
στη διοίκηση και λειτουργία
των σχολικών μονάδων

**ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΙΑ ΤΟΠΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ
ΚΑΙ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗΣ Α.Ε.**

Η Κεντρική Ένωση Δήμων και Κοινοτήτων Ελλάδας (ΚΕΔΚΕ) ανέθεσε στην Ε.Ε.Τ.Α.Α. την εκπόνηση μελέτης με θέμα :

«Πρωτοβάθμια τοπική αυτοδιοίκηση και εκπαίδευση :
αρμοδιότητες, όργανα, λειτουργίες»

Στην πρώτη φάση της μελέτης καταγράφηκε η ευρωπαϊκή εμπειρία για το ρόλο της τοπικής αυτοδιοίκησης στη διοίκηση και λειτουργία των σχολικών μονάδων.

Η δεύτερη φάση αφορά την περιγραφή και αξιολόγηση του ισχύοντος θεσμικού πλαισίου, την καταγραφή βασικών ποσοτικών δεδομένων για την πρωτοβάθμια και δευτεροβάθμια εκπαίδευση και τέλος την διεξαγωγή στατιστικής έρευνας για τις σχολικές επιτροπές και τις επιτροπές παιδείας με αντικείμενο τη δομή, και τις δραστηριότητες τους.

Στη συνέχεια με βάση τα συμπεράσματα και της πρώτης φάσης, κατατίθενται προτάσεις για την διεύρυνση των αρμοδιοτήτων των ΟΤΑ σε θέματα εκπαίδευσης και για την αναβάθμιση της λειτουργίας των Σχολικών Επιτροπών και των Επιτροπών Παιδείας.

Στην εκπόνηση της μελέτης συμμετείχαν οι :

- Γιάννης Γούπος, Διευθυντής Ε.Ε.Τ.Α.Α.
- Ξένη Μπαλωτή, δρ. ανθρωπιστικών επιστημών, στέλεχος ΕΕΤΑΑ
- Τάσος Σαπουνάκης οικονομολόγος, συναργάτης ΕΕΤΑΑ

Στην υλοποίηση της έρευνας συνέβαλαν επίσης η Αγγελική Σκορδύλη και η Αθανασία Μπάκα.

Ιδιαίτερες ευχαριστίες οφείλονται στα μέλη της Επιτροπής Παιδείας - Νεολαίας του Διοικητικού Συμβουλίου της ΚΕΔΚΕ, στους προϊσταμένους της Διεύθυνσης Σχολικής Μέριμνας του Δήμου Αθηναίων, στους αρμόδιους αντιδημάρχους των δήμων Νέας Ιωνίας, Κερατσινίου και Χίου, στη Διοίκηση και τα στελέχη του Κ.Ε.Ε. και σε πολλούς δημοτικούς συμβούλους, υπαλλήλους και εκπαιδευτικούς για την υποστήριξη και τις πληροφορίες που παρείχαν στην μελετητική ομάδα.

Περιεχόμενα

ΠΡΩΤΟΒΑΘΜΙΑ ΚΑΙ ΔΕΥΤΕΡΟΒΑΘΜΙΑ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ.....	6
Εισαγωγή.....	6
Σχολικές μονάδες.....	7
Μαθητές.....	8
Εκπαιδευτικοί και λοιπό προσωπικό	9
Ειδικό επιστημονικό, διοικητικό και βοηθητικό προσωπικό	11
Σχολικά κτίρια, χώροι και εξοπλισμός	13
Σχολικές δραστηριότητες	15
Συμπεράσματα	16
ΤΟΠΙΚΗ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗ ΚΑΙ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ.....	19
Εισαγωγή.....	19
Δημοτικές - Κοινοτικές Επιτροπές Παιδείας.....	20
Σχολικές Επιτροπές	21
Δημοτικός και Κοινοτικός Κώδικας.....	23
Σχέδιο νέου Δημοτικού και Κοινοτικού Κώδικα.....	25
Οργανισμός Σχολικών Κτιρίων.....	31
Νομαρχιακή Αυτοδιοίκηση.....	32
Τα Τ.Ε.Ε. του Οργανισμού Απασχόλησης Εργατικού Δυναμικού.....	33
Μετα-δευτεροβάθμια επαγγελματική κατάρτιση.....	36
Χρηματοδότηση της Εκπαίδευσης.....	38
Πηγές εσόδων και χρηματοδοτήσεις ΟΤΑ.....	38
Συμπεράσματα.....	40
Σχεδιάγραμμα Α΄βάθμια - Β΄βάθμια εκπαίδευση: αρμοδιότητες και χρηματοδότηση.....	42
ΚΑΤΑΓΡΑΦΗ ΕΠΙΤΡΟΠΩΝ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΣΧΟΛΙΚΩΝ ΕΠΙΤΡΟΠΩΝ	43
Εισαγωγή.....	43
Υφιστάμενη κατάσταση	43
Λειτουργία και δραστηριότητες.....	47

Σύσταση και συγκρότηση.....	47
Αρμοδιότητες και δραστηριότητες.....	48
Διαχείριση και υποστήριξη.....	49
Συνεργασία με άλλους φορείς.....	50
ΤΕΛΙΚΑ ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ ΚΑΙ ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ.....	52
Προβλήματα και αδυναμίες του εκπαιδευτικού συστήματος.....	52
Η ευρωπαϊκή εμπειρία.....	54
Προτάσεις.....	56
Θεσμικές προτάσεις.....	56
Προτάσεις πολιτικής.....	57
Προτάσεις χρηματοδότησης.....	58
Προτάσεις οργάνωσης και διαχείρισης.....	58
ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ.....	62
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ.....	63
Νομοθεσία.....	63
Ν. 1892/1990, άρθρο 113 «Θέματα υλικοτεχνικής υποδομής της εκπαίδευσης»... 63	
Ν. 1894/1990, άρθρο 5 «Σχολική περιουσία και λειτουργία σχολείων»..... 64	
Ν. 2880/2001, άρθρο 13 «Επισκευή & συντήρηση σχολικών κτιρίων»..... 68	
Ν. 2946/2001 άρθρο 18 παρ. 7..... 69	
Ελεγκτικό Συνέδριο, Απόφαση IV Τμήματος 863/2003..... 69	
Λειτουργία κυλικείων δημοσίων σχολείων..... 69	
Ν. 3274/2004, άρθρο 23 «Κατανομή πιστώσεων για τα λειτουργικά έξοδα των σχολείων»..... 69	
Νομικό Συμβούλιο του Κράτους, Γνωμοδότηση 212/04 «Σχολικά κτίρια»..... 71	
Ν. 3320/2005, άρθρο 18, παρ. 7 «Ρυθμίσεις θεμάτων για το προσωπικό του Δημοσίου... και για τους Ο.Τ.Α.»..... 71	
Καθαρισμός σχολείων..... 71	
Αρμοδιότητες Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης σε θέματα εκπαίδευσης..... 72	
Σχολικές επιτροπές..... 75	
Τεκμηρίωση.....	75
Σύλλογοι Γονέων..... 75	
Σχολικές Επιτροπές..... 79	
Σχολικό Συμβούλιο..... 80	
Δήμαρχοι - Πρόεδροι κοινοτήτων εκπαιδευτικοί..... 81	
Επιτροπή Παιδείας - Νεολαίας ΚΕΔΚΕ..... 84	
Δελτίο καταγραφής Επιτροπών Παιδείας και Σχολικών Επιτροπών.....	85
Οργανισμός Σχολικών Κτιρίων Α.Ε. έργα και δραστηριότητες.....	87
Οδηγός διαδικασιών ωρίμανσης έργων σχολικών κτιρίων - Μ.Ο.Δ. Α.Ε.....	91

ΠΡΩΤΟΒΑΘΜΙΑ ΚΑΙ ΔΕΥΤΕΡΟΒΑΘΜΙΑ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

Εισαγωγή

Το Κέντρο Εκπαιδευτικής Έρευνας (Κ.Ε.Ε.) συστάθηκε το 1995 ως νομικό πρόσωπο ιδιωτικού δικαίου και εποπτεύεται από το ΥΠ.Ε.Π.Θ. Λειτουργεί ως ανεξάρτητος ερευνητικός φορέας και ως εθνικό συντονιστικό όργανο για την εκπαιδευτική έρευνα, ενώ συνεργάζεται με διεθνείς οργανισμούς (ΠΟΣΑ, UNESCO, κ.λπ.).

Το Κέντρο έχει αναλάβει την υλοποίηση του έργου «Αποτύπωση του εκπαιδευτικού συστήματος σε επίπεδα σχολικών μονάδων», με αντικείμενο την λεπτομερή καταγραφή των χαρακτηριστικών τους. Αυτό το ερευνητικό έργο είναι η πρώτη συστηματική προσπάθεια για τη συγκρότηση ενός πλήρους «εκπαιδευτικού χάρτη» της χώρας. Αν και πολλά από τα στοιχεία της απογραφής, συλλέγονται και από άλλους φορείς (Ε.Σ.Υ.Ε., ΥΠ.Ε.Π.Θ., ΟΤΑ), είναι ελλιπή, αποσπασματικά, ανομοιογενή και διάσπαρτα και συνεπώς είναι αδύνατο να αξιοποιηθούν για την εξαγωγή γενικότερων συμπερασμάτων. Γι' αυτό κρίθηκε απαραίτητο να γίνει ενιαία αποτύπωση, την οποία ανέλαβε το Κ.Ε.Ε. Το σύνολο των στοιχείων που θα συγκεντρωθούν, θα αποτελέσουν μια βάση δεδομένων, η οποία θα επιτρέπει τη συσχέτιση και μελέτη τους για τη διαμόρφωση συνολικών ή και περιφερειακών εκτιμήσεων.

Το έργο ξεκίνησε το Μάρτιο του 2001, συγχρηματοδοτείται από το 3ο Κοινοτικό Πλαίσιο Στήριξης και προβλέπεται να ολοκληρωθεί το 2006, με την καταγραφή όλων των δημόσιων σχολικών μονάδων (Νηπιαγωγεία, Δημοτικά, Γυμνάσια, Λύκεια Τ.Ε.Ε.). Η απογραφή πραγματοποιήθηκε από ομάδα εκπαιδευτικών, με τη συνεργασία των Προϊσταμένων των Διευθύνσεων και των Γραφείων Εκπαίδευσης και των Διευθυντών των σχολικών μονάδων.

Το 2005 το Κ.Ε.Ε. προχώρησε στην δεύτερη έκδοση με τα προσωρινά αποτελέσματα του έργου¹, τα οποία αφορούν το σχολικό έτος 2003-04 και καλύπτουν 14.446 δημόσια σχολεία, από τα 14.872 (97,1%) που λειτούργησαν την συγκεκριμένη περίοδο.

Από την έκδοση αυτή αντλήθηκαν ορισμένα συγκεντρωτικά στοιχεία που καταγράφουν τα σημαντικότερα χαρακτηριστικά του εκπαιδευτικού συστήματος και παρουσιάζουν ενδιαφέρον ή έχουν σχέση με τις αρμοδιότητες και δραστηριότητες των πρωτοβάθμιων ΟΤΑ σε θέματα εκπαίδευσης. Υπενθυμίζεται ότι ένα τμήμα των στοιχείων αυτών αξιοποιήθηκε για την εκπόνηση της μελέτης που αφορούσε το σύστημα κατανομής των επιχορηγήσεων για τη χρηματοδότηση λειτουργικών δαπανών και επισκευών - συντηρήσεων των σχολείων από την τοπική αυτοδιοίκηση².

¹ «Αποτύπωση του εκπαιδευτικού συστήματος σε επίπεδο σχολικών μονάδων», Κ.Ε.Ε., Αθήνα 2005.

² Μελέτη ΕΕΤΑΑ για λογαριασμό ΥΠ.Ε.Σ.Δ.Δ.Α. - ΚΕΔΚΕ, 2004.

σχολεία, ενώ στα ολιγοθέσια φοιτούσε μόνο το 6,9%, αν και τα συγκεκριμένα σχολεία αντιπροσώπευαν το 36,6% των δημοτικών.

Στα ημερήσια γυμνάσια φοιτούσε το 96,9% των μαθητών και στα εσπερινά το υπόλοιπο 3,1%. Τα αγόρια αντιπροσώπευαν το 52% και το 73,1% αντίστοιχα. Από τους μαθητές που φοιτούσαν σε ημερήσια γυμνάσια, το 91,6% παρακολουθούσε γυμνάσια γενικής εκπαίδευσης, το 4,7% γυμνάσια με τμήματα αθλητικής διευκόλυνσης, το 1,7% πειραματικά, το 1,2% μουσικά και από 0,4% φοιτούσε σε γυμνάσια διαπολιτισμικά και ειδικής αγωγής αντίστοιχα.

Σε ημερήσια λύκεια φοιτούσε το 96,6% των μαθητών και στα εσπερινά το υπόλοιπο 3,4%. Τα αγόρια αντιπροσώπευαν το 45,8% και το 63,3% αντίστοιχα. Από τους μαθητές που φοιτούσαν σε ημερήσια λύκεια, το 95,8% παρακολουθούσε λύκεια γενικής κατεύθυνσης, το 2% πειραματικά, το 1,2% λύκεια με τμήματα αθλητικής διευκόλυνσης, το 0,6% μουσικά και από 0,2% φοιτούσε σε διαπολιτισμικά και εκκλησιαστικά λύκεια αντίστοιχα.

Σε ημερήσια Τ.Ε.Ε. φοιτούσε το 86,8% των μαθητών και στα εσπερινά το υπόλοιπο 13,2%. Τα αγόρια αντιπροσώπευαν το 58,7% και το 74,1% αντίστοιχα.

Όσον αφορά τους μαθητές με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες αποτελούσαν στα επί μέρους μαθητικά σύνολα, το 0,9% των νηπιαγωγείων, το 1,2% των δημοτικών, το 3% των γυμνασίων, το 1,2% των λυκείων και το 2,3% των Τ.Ε.Ε. Στο σύνολο τους, το 19,4% φοιτούσε σε αυτοτελή σχολεία ειδικής αγωγής, ενώ το 80,6% ήταν ενταγμένοι στα κανονικά σχολεία (σε κανονικά ή χωριστά τμήματα ένταξης).

Οι αλλοδαποί μαθητές που φοιτούσαν στην δημόσια πρωτοβάθμια και δευτεροβάθμια εκπαίδευση, το σχολικό έτος 2003 – 04, αντιπροσώπευαν το 8,5% του συνολικού μαθητικού πληθυσμού : το 8% των μαθητών του νηπιαγωγείου, το 9,5% του δημοτικού, το 10,3% του γυμνασίου, το 4% του λυκείου και το 8,4% των Τ.Ε.Ε.

Όσον αφορά τη διάσταση της μαζικοποίησης της πρόσβασης στις δομές του εκπαιδευτικού συστήματος, τα ποσοστά εγγραφής μαθητών και στις δύο εκπαιδευτικές βαθμίδες αποδεικνύονται ικανοποιητικά, σύμφωνα με στοιχεία του ΠΟΣΑ για το 2003. Στην ηλικιακή ομάδα 5 – 14 ετών, οι εγγραφές στο σχολείο ελλήνων μαθητών ανέρχονται στο 96,7%, κατατάσσοντας την χώρα μας σε πολύ ικανοποιητική θέση σε σχέση με τον αντίστοιχο μέσο όρο των χωρών του ΠΟΣΑ (98,3%). Επίσης οι εγγραφές στο σχολείο ελλήνων μαθητών ηλικίας 15 – 19 ετών ανέρχονται στο 82,6%, ενώ ο αντίστοιχος μέσος όρος του ΠΟΣΑ είναι 79,1%.

Αλλά και τα στοιχεία που αφορούν την μαθητική διαρροή είναι αρκετά ικανοποιητικά. Σύμφωνα με το Κ.Ε.Ε., στη γενιά μαθητών που ξεκίνησε το σχολείο το έτος 1986 - 87, η συνολική διαρροή μέχρι το τέλος της υποχρεωτικής εκπαίδευσης (Γ' Γυμνασίου) ήταν 5,9%, ενώ μέχρι το τέλος του Λυκείου 18%. Το 2003, το 81,7% της ηλικιακής ομάδας 20 – 24 ετών υπολογίζεται ότι ήταν απόφοιτοι Λυκείου.

Τα στοιχεία αυτά υποδηλώνουν ότι οι νεώτερες ηλικίες μορφώνονται ολοένα και περισσότερο, γεγονός που θα πρέπει να αποδοθεί στην συνεχή βελτίωση του εκπαιδευτικού συστήματος

Εκπαιδευτικοί και λοιπό προσωπικό

Κατά το σχολικό έτος 2003 - 04, 107.458 εκπαιδευτικοί ασκούσαν διδακτικά καθήκοντα στην δημόσια πρωτοβάθμια και δευτεροβάθμια εκπαίδευση : 8.265 (7,7%) άτομα στο νηπιαγωγείο, 32.861 (30,6%) δάσκαλοι στο δημοτικό, 32.737 (30,5%) κα-

θηγητές στα γυμνάσια, 19.727 (18,4%) στα λύκεια και 13.868 (12,9%) στα Τ.Ε.Ε. Στα σχολεία των αστικών περιοχών δίδασκε το 63,1% των εκπαιδευτικών, στις ημιαστικές το 19,1% και στις αγροτικές το 17,8%.

Τα ποσοστά συμμετοχής των γυναικών εκπαιδευτικών ήταν 99,3% στα νηπιαγωγεία, 60,9% στα δημοτικά, 64,9% στα γυμνάσια και 50,3% στα λύκεια. Η εικόνα διαφοροποιείται στα Τ.Ε.Ε., όπου το ποσοστό των γυναικών ήταν 44,3%. Στο σύνολο των εκπαιδευτικών όλων των βαθμίδων, οι γυναίκες αντιπροσώπευαν το 61%.

Με βάση την εργασιακή τους σχέση, το 74,6% ήταν μόνιμοι εκπαιδευτικοί που υπηρετούσαν με οργανική θέση, το 12% υπηρετούσε με απόσπαση σε άλλο σχολείο εκτός της οργανικής του θέσης, το 4,7% ήταν αναπληρωτές και το 8,7% ωρομίσθιοι. Επισημαίνεται ότι στην πρωτοβάθμια εκπαίδευση το μέσο ποσοστό των εκπαιδευτικών που υπηρετούσαν σε νηπιαγωγεία και δημοτικά με απόσπαση, ως αναπληρωτές ή ωρομίσθιοι ανερχόταν σε 14,3%, 6,3% και 14,1% αντίστοιχα. Αντίθετα στην δευτεροβάθμια εκπαίδευση - γυμνάσια και λύκεια - οι αντίστοιχες τιμές ήταν αισθητά χαμηλότερες 10,6% με απόσπαση, 3,6% αναπληρωτές και 5,3% ωρομίσθιοι. Ανάλογη κατανομή παρατηρείται στα αντίστοιχα ποσοστά των εκπαιδευτικών σε αστικές και αγροτικές περιοχές. Τα ποσοστά των αποσπασμένων, αναπληρωτών, ωρομισθίων εκπαιδευτικών στις αγροτικές περιοχές είναι αισθητά υψηλότερα από αυτά των αντίστοιχων κατηγοριών σε σχολεία των αστικών περιοχών.

Επίσης στην πρωτοβάθμια εκπαίδευση σημειώνεται ο μικρότερος μέσος χρόνος παραμονής στο ίδιο σχολείο (3,9 έτη), ενώ στην δευτεροβάθμια είναι μεγαλύτερος (5,6 έτη). Στις αστικές περιοχές οι εκπαιδευτικοί παραμένουν στο ίδιο σχολείο κατά μέσον όρο 5,3 έτη, ενώ στις αγροτικές ο χρόνος αυτός μειώνεται στα 3,3 έτη.

Διαφαίνεται συνεπώς μία σχετική έλλειψη σταθερότητας του εκπαιδευτικού προσωπικού που υπηρετεί κυρίως στην πρωτοβάθμια εκπαίδευση, αλλά και σε όλα τα σχολεία των αγροτικών περιοχών. Η κατάσταση αυτή είναι σαφές ότι έχει δυσμενείς επιπτώσεις στην στελέχωση των δημοτικών επιτροπών παιδείας και των σχολικών επιτροπών για τις αντίστοιχες κατηγορίες.

Μαζί με τον αριθμό των μαθητών που αντιστοιχεί σε κάθε τμήμα (βλέπε προηγούμενη ενότητα «Σχολικές Μονάδες»), η αναλογία μαθητών ανά εκπαιδευτικό αποτελεί σημαντική δείκτη εκπαιδευτικής ποιότητας που συνδέεται τόσο με την ευκολία πρόσβασης των μαθητών σε εκπαιδευτικούς πόρους όσο και με την αποτελεσματικότητα της εκπαιδευτικής διαδικασίας. Σύμφωνα με στοιχεία του Ο.Ο.Σ.Α. το 2002 η αναλογία μαθητών ανά εκπαιδευτικό κυμαινόταν στα κράτη μέλη του, όσον αφορά την πρωτοβάθμια εκπαίδευση από 30 έως 11 μαθητές / δάσκαλο, ενώ στην δευτεροβάθμια εκπαίδευση από 29 έως 10 περίπου μαθητές / εκπαιδευτικό. Κατά μέσον όρο στις χώρες του Ο.Ο.Σ.Α., σε κάθε εκπαιδευτικό αντιστοιχούσαν 17 μαθητές στην πρωτοβάθμια και 14 μαθητές στην δευτεροβάθμια εκπαίδευση.

Στην χώρα μας η μέση αναλογία μαθητών ανά εκπαιδευτικό για όλες τις βαθμίδες της εκπαίδευσης ήταν 12,6 (17,3 στην πρωτοβάθμια και 9,8 στην δευτεροβάθμια) και αναλυτικά : στα νηπιαγωγεία η αναλογία μαθητών / εκπαιδευτικό ήταν 15,7 μαθητές, στα δημοτικά 17,7 μαθητές, στα γυμνάσια 9,5 μαθητές, στα λύκεια 11,4 μαθητές και στα Τ.Ε.Ε. 8,1 μαθητές. Σε σχέση με τους μέσους όρους του Ο.Ο.Σ.Α., η δευτεροβάθμια εκπαίδευση βρίσκεται σε πολύ καλή θέση - 9,8 μαθητές έναντι 14 - ενώ η πρωτοβάθμια προσεγγίζει τον μέσο όρο (17,3 μαθητές έναντι 17).

Ειδικό επιστημονικό, διοικητικό και βοηθητικό προσωπικό

Πρόκειται για το εξειδικευμένο επιστημονικό προσωπικό που συμπληρώνει το εκπαιδευτικό έργο υποστηρίζοντας τους μαθητές (π.χ. ψυχολόγοι, ιατροί, κοινωνικοί λειτουργοί, σύμβουλοι επαγγελματικού προσανατολισμού), το προσωπικό που υποστηρίζει το διοικητικό έργο του σχολείου (π.χ. γραμματείς λογιστές) και το προσωπικό που καλύπτει λειτουργικές ανάγκες της σχολικής μονάδας (π.χ. καθαριότητα, φύλαξη, επιστασία κ.λπ.).

Στον πίνακα που ακολουθεί, παρουσιάζεται ο αριθμός και το ποσοστό των σχολικών μονάδων που απασχολούσαν, κατά το έτος 2003 – 04, ειδικό επιστημονικό, διοικητικό, βοηθητικό και άλλο προσωπικό ανά βαθμίδα εκπαίδευσης και κατηγορία προσωπικού⁶.

Το 88,7% των σχολικών μονάδων όλων των βαθμίδων απασχολούσε προσωπικό καθαριότητας, το 26,6% απασχολούσε προσωπικό κυλικείου, το 7,1% διέθετε επιστάτες και σχολικούς φύλακες, το 5,7% απασχολούσε γραμματείς και το 4,2% διέθετε σχολικούς τροχονόμους. Οι υπόλοιπες κατηγορίες προσωπικού σημείωναν μικρά έως ελάχιστα ποσοστά.

Σε απόλυτους αριθμούς οι καθαρίστριες έφθαναν τα 12.808 άτομα, το προσωπικό κυλικείου τα 3.841, οι επιστάτες τα 1.023, οι γραμματείς ήταν 827 και οι σχολικοί τροχονόμοι 611.

Το ειδικό επιστημονικό προσωπικό - βιβλιοθηκονόμοι, ψυχολόγοι, κοινωνικοί λειτουργοί, δάσκαλοι δημιουργικής απασχόλησης, σύμβουλοι επαγγελματικού προσανατολισμού, νοσηλευτικό προσωπικό - έφθασε τα 344 άτομα. Το διοικητικό προσωπικό - γραμματείς, λογιστές, κλητήρες - τα 872 άτομα. Το βοηθητικό προσωπικό - επιστάτες, κηπουροί, τραπεζοκόμοι - ήταν τα 1.141 άτομα. Μέσω των σχολικών επιτροπών αμείβονται οι καθαρίστριες και οι σχολικοί τροχονόμοι, ενώ οι σχολικοί φύλακες τελούσαν υπό ειδικό καθεστώς, σύνολο 14.439 άτομα. Τέλος το προσωπικό κυλικείου, με διάφορες εργασιακές σχέσεις ήταν 3.841 άτομα.

Το προσωπικό δηλαδή που κάλυπτε λειτουργίες διοικητικής, οικονομικής και τεχνικής υποστήριξης κάθε είδους, με ποικίλες εργασιακές σχέσεις δημοσίου και ιδιωτικού δικαίου, έφθανε τα 20.582 άτομα. Αν αφαιρεθούν τα λοιπά άτομα και το προσωπικό κυλικείου, των οποίων η εργασιακή και υπηρεσιακή σχέση με τη σχολική μονάδα δεν είναι σαφής, ο αριθμός τους φθάνει τα 16.452 άτομα. Από αυτά οι σχολικοί φύλακες μονιμοποιούνται στους ΟΤΑ, οι σχολικοί τροχονόμοι υπάγονται στις σχολικές επιτροπές, οι καθαρίστριες προσλαμβάνονται από τα Γραφεία Εκπαίδευσης και αμείβονται από τις σχολικές επιτροπές και οι υπόλοιποι αποτελούν υπαλλήλους του ΥΠ.Ε.Π.Θ. και αμείβονται όπως το εκπαιδευτικό προσωπικό.

⁶ Τα ποσοστά που αναφέρονται σε κάθε βαθμίδα εκπαίδευσης αφορούν την αναλογία των σχολείων που διέθεταν προσωπικό των επί μέρους κατηγοριών στο σύνολο των σχολείων της αντίστοιχης βαθμίδας. Σε ένα σχολείο είναι δυνατόν να απασχολούνται άτομα πολλών κατηγοριών.

Κατηγορίες (προσώπων)	Σύνολο συνολικό		Νηπιών/συνέτα		Ληροτικά		Τριμηνιαίο		Ανατίο		Τ.Π.Π.	
	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%
Βιβλιοθηκονόμοι	9	0,1	0	0,0	1	0,0	3	0,2	3	0,2	2	0,4
Ψυχολόγοι	104	0,7	21	0,4	41	0,8	31	1,6	8	0,6	3	0,6
Κοινωνικοί λειτουργοί	81	0,6	8	0,1	47	0,9	20	1,1	3	0,2	3	0,6
Δάσκαλοι δημογωγικής απασχόλησης	7	0,0	3	0,1	1	0,0	3	0,2	0	0,0	0	0,0
Σύμβουλοι επαγγελματικού προσανατολισμού	54	0,4	1	0,0	3	0,1	25	1,3	18	1,4	7	1,5
Νοσηλευτικό προσωπικό	89	0,6	30	0,6	42	0,8	11	0,6	4	0,3	2	0,4
Γραμματείς	827	5,7	3	0,1	4	0,1	332	17,7	376	30	112	24,2
Λογιστές	20	0,1	4	0,1	2	0,0	6	0,3	8	0,6	0	0,0
Κλητήρες	25	0,2	0	0,0	5	0,1	6	0,3	10	0,8	4	0,9
Επιστάτες	1.023	7,1	14	0,3	96	1,8	435	23,1	365	29,1	113	24,5
Προσωπικό κυλικείου	3.841	26,6	306	5,6	1.587	29,3	1.085	57,7	657	52,4	206	44,6
Τραπεζοκόμοι	105	0,7	51	0,9	44	0,8	3	0,2	7	0,6	0	0,0
Καθαρίστριες	12.808	88,7	4.807	88,5	4.788	88,4	1.723	91,6	1.105	88,2	385	83,3
Φύλακες	1.020	7,1	34	0,6	58	1,1	443	23,6	356	28,4	129	27,9
Σχολικοί τροχονόμοι	611	4,2	67	1,2	537	9,9	5	0,3	2	0,2	0	0,0
Κληπουροί	13	0,1	4	0,1	3	0,1	4	0,2	2	0,2	0	0,0
Λοιποί (εθελοντές τροχονόμοι)	289	2	22	0,4	234	4,3	19	1,0	9	0,7	5	1,1

Σχολικά κτίρια, χώροι και εξοπλισμός

Όσον αφορά την σχολική στέγη επισημαίνονται τα εξής :

- Ένα στα δύο σχολεία στεγαζόταν με άλλη ή άλλες σχολικές μονάδες : 49,1% των νηπιαγωγείων, 45,5% των δημοτικών, 51,7% των γυμνασίων, 63,7% των λυκείων και 71% των Τ.Ε.Ε.
- Η μεγάλη πλειοψηφία των σχολείων ακολουθούσε πρωινό ωράριο λειτουργίας ή ήταν ολόημερα (93,5% στο σύνολο). Εναλλασόμενο ωράριο (πρωί - απόγευμα, διπλοβάρδια) ακολουθούσε το 4,7% των νηπιαγωγείων, το 3,3% των δημοτικών, το 5,7% των γυμνασίων και λυκείων και το 4,8% των Τ.Ε.Ε. (βλέπε επίσης αναλυτικό πίνακα Ο.Σ.Κ. στο τέλος του κεφαλαίου, που αναδεικνύει το πρόβλημα της διπλοβάρδιας στα σχολεία των μεγάλων αστικών κέντρων).
- Ο μέσος όρος επιφάνειας σχολικού κτιρίου ανά μαθητή ήταν 7,9 τ.μ. : 7,6 τ.μ. στα νηπιαγωγεία, 7,1 τ.μ. στα δημοτικά, 9 τ.μ. στα γυμνάσια, 7,8 τ.μ. στα λύκεια, 10 τ.μ. στα Τ.Ε.Ε. Ο μέσος όρος επιφάνειας αιθουσών διδασκαλίας ανά μαθητή ήταν 2,7 τ.μ., με παραπλήσιες τιμές σε όλες τις βαθμίδες της εκπαίδευσης.
- Το 53,4% των σχολείων διέθετε αυτόνομο αύλειο χώρο, το 44,8% διέθετε κοινό αύλειο χώρο με άλλο ή άλλα σχολεία, ενώ το 1,8% δεν διέθετε καθόλου αυλή, με εντονότερο το φαινόμενο στα νηπιαγωγεία (3,6%) και τα Τ.Ε.Ε. (3,9%).

Όσον αφορά τη θέση, το περιβάλλον, την παλαιότητα και το ιδιοκτησιακό καθεστώς των σχολικών κτιρίων, η κατάσταση είχε ως εξής :

- Η πλειοψηφία των σχολικών μονάδων βρισκόταν δίπλα σε κατοικίες (87,8%) ή σε χώρους πρασίνου (59,1%), αλλά ένα σημαντικό ποσοστό τους ήταν επίσης κοντά σε ακατάλληλους χώρους όπως δρόμους μεγάλης κυκλοφορίας (33,5%), πηγές ηχορύπανσης (8,7%), εργοστάσια (4,6%) και ρυπογόνους χώρους (2,6%).
- Το 20,9% των σχολείων στεγαζόταν σε κτίρια που κτίστηκαν πριν από 1-10 χρόνια, το 21,3% σε κτίρια μεταξύ 11-20 ετών, το 15,1% σε κτίρια μεταξύ 21-30 ετών και το 40,9% σε κτίρια ηλικίας μεγαλύτερης των 30 χρόνων. Ιδιαίτερα τα δημοτικά σε ποσοστό 48,5% στεγαζόντουσαν σε κτίρια που κτίστηκαν πριν από 40 χρόνια.
- Το 89,1% των σχολείων στεγαζόταν σε δημόσια διδακτήρια, το 7,2% σε μισθωμένα και το υπόλοιπο 3,7% σε άλλου είδους κτίρια (βλέπε επίσης αναλυτικό πίνακα Ο.Σ.Κ. στο τέλος του κεφαλαίου με τα ίδια περίπου ποσοστά, που αναδεικνύει το πρόβλημα των μισθωμένων σχολείων στα μεγάλα αστικά κέντρα).
- Το 87,3% των σχολείων στεγαζόταν σε κτίρια που προορίζονταν για εκπαιδευτική χρήση και τα υπόλοιπα σε κτίρια των οποίων ο αρχικός προορισμός ήταν κατάστημα (3,4%), κατοικία (2,7%) ή άλλη χρήση (4,9%).

Όσον αφορά την κατάσταση των σχολικών κτιρίων επισημαίνονται τα εξής :

- Η γενική εικόνα των κτιρίων, η λειτουργικότητα των χώρων τους και η δομική τους κατάσταση (κουφώματα, δάπεδα, επιχρίσματα) χαρακτηρίστηκαν από τους διευθυντές των σχολείων ως καλές ή μέτριες σε ποσοστό άνω του 90% των σχολείων.

- Το 87,5% των σχολείων δήλωσε ότι η θέρμανση λειτουργεί ικανοποιητικά, ενώ ο φυσικός φωτισμός, ο εξαερισμός και η ύδρευση ήταν επαρκή σε ποσοστά 86,7%, 89,5% και 88,1% αντίστοιχα.
- Μόνο το 14,8% των σχολείων δήλωσε ότι διαθέτει την απαραίτητη υποδομή για άτομα με κινητικές δυσκολίες (ανελκυστήρες, ειδικές ράμπες κ.λπ.).

Όσον αφορά τους χώρους διοίκησης και εξυπηρέτησης (π.χ. γραφεία διευθυντή, εκπαιδευτικών, γραμματείας, χώροι υποδοχής κ.α.) τα ποσοστά νηπιαγωγείων που διέθεταν ανάλογους χώρους ήταν χαμηλά, τα ποσοστά των δημοτικών λίγο μεγαλύτερα, ενώ στα σχολεία της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης η κατάσταση ήταν καλύτερη, χωρίς να μπορεί να χαρακτηριστεί ικανοποιητική.

Στην κατηγορία των ειδικών αιθουσών και εργαστηρίων (π.χ. εργαστήρια φυσικής, χημείας, πληροφορικής, τεχνολογίας, αίθουσες μουσικής, καλλιτεχνικών, πολλαπλών χρήσεων κ.λπ.) η εικόνα είναι ανάλογη, με τα σχολεία της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης να υπερτερούν σημαντικά έναντι των σχολείων της πρωτοβάθμιας. Ίδια κατάσταση επικρατεί στους χώρους γυμναστικής (γυμναστήρια κλειστά ή ανοικτά, γήπεδα μπάσκετ κ.α.) και στους βοηθητικούς χώρους (κυλικεία, αποθήκες κ.λπ.) μεταξύ των σχολείων της πρωτοβάθμιας και της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης.

Το 73,1% των σχολείων όλων των βαθμίδων δήλωσε ότι διαθέτει βιβλιοθήκη, το 61,1% ότι λειτουργεί, ενώ μόνο το 23,8% ότι στεγάζεται σε ειδική αίθουσα. Η πλειονότητα όλων των σχολείων δηλώνει ελλείψεις στις περισσότερες κατηγορίες εξοπλισμού (όργανα φυσικής, χημείας, μαθηματικών, γεωγραφίας, φωτοτυπικά κ.α.), εκτός από τηλεόραση και βίντεο (87,9% και 82% αντίστοιχα).

Το μέσο ποσοστό των σχολικών μονάδων που διέθεταν υπολογιστές έφθανε το 85,6% του συνόλου, με σημαντικά υψηλότερα τα ποσοστά των σχολείων της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης (79,2% των δημοτικών, 97,8% των γυμνασίων, 90,7% των λυκείων και 97,8% των Τ.Ε.Ε.). Η αναλογία μαθητών ανά υπολογιστή ήταν 23,7 στα δημοτικά, 12,4 στα γυμνάσια, 10 στα λύκεια και 12,3 στα Τ.Ε.Ε. Σύνδεση με το διαδίκτυο διέθετε το 76% των σχολείων της χώρας (63,6% των δημοτικών, 96,8% των γυμνασίων, 90,4% των λυκείων και 97,6% των Τ.Ε.Ε.).

Τέλος όσον αφορά την αξιοποίηση των υπολογιστών στην οργάνωση και διοίκηση του σχολείου, προκύπτει ότι μόνο 7.717 σχολεία στα 14.446 (53,4%) διέθεταν υπολογιστή τον οποίο το 82,7% χρησιμοποιούσε για γραμματειακή υποστήριξη και το 18,7% για την βιβλιοθήκη. Πλήρη ή μερική μηχανογράφηση των διοικητικών λειτουργιών των σχολείων διέθετε το 43,8% και της γραμματείας το 61%. Τα ποσοστά αυτά είναι σαφώς υψηλότερα στην δευτεροβάθμια εκπαίδευση.

Περιοχή	Σχολικές Μονάδες	Μαθητικό δυναμικό	Διπλοβαρότητα %
Λεκανοπέδιο Αττικής	3.049	446.978	5.42%
Δήμος Αθηναίων	458	65.348	19.65
Ν.Α. Θεσσαλονίκης	1.064	142.387	21.14%
Δήμος Θεσσαλονίκης	287	43.048	37.63%
Δήμος Πάτρας	210	27.132	1.4%
Δήμος Λάρισας	144	21.183	20.8%

Περιοχή	Σχολικές Μονάδες	Μαθητικό δυναμικό	Διπλοβάρδια %
Δήμος Ηρακλείου	174	25.899	5.7%
Δήμος Σερρών	82	11.002	2.4%
Δήμος Βόλου	95	12.441	23.15%

Σχολικές Μονάδες	Αθροιστές	Μισθωμένοι	Σύνολο	%
Επικράτεια	14.298	1.147	15.445	7,43%
Περιφέρεια Αττικής	2.784	265	3.049	8,69%
Δήμος Αθηναίων	420	38	458	8,30%
Ν.Α. Θεσσαλονίκης	998	66	1.064	6,20%
Δήμος Θεσσαλονίκης	264	23	287	8,01%
Ν.Α. Αχαΐας	460	43	503	8,55%
Ν.Α. Λάρισας	437	25	462	5,41%
Ν.Α. Ηρακλείου	429	63	492	12,80%

Στοιχεία Ο.Σ.Κ. 2005

Σχολικές δραστηριότητες

Στην ενότητα αυτή παρέχονται στοιχεία για μία σειρά δραστηριοτήτων που ανέπτυξαν οι σχολικές μονάδες με στόχο τη διεύρυνση του προγράμματος σπουδών και την υποστήριξη του διδακτικού, παιδαγωγικού και κοινωνικού τους έργου. Ενδεικτικά αναφέρεται ότι κατά το σχολικό έτος 2002- 03 :

- Στο 45,5% των σχολείων λειτούργησε ομάδα θεάτρου, χορού (35,4%), χορωδία (33,3%) και ζωγραφικής(15,4%).
- Στον αθλητισμό λειτούργησαν ομάδες μπάσκετ στο 28,4% των σχολείων, ποδοσφαίρου (26,1%), βόλεϊ (22,8%), και στίβου (16,4%).
- Δραστηριότητες ευπρεπισμού των σχολικών χώρων ανέπτυξε το 36,3% των σχολείων, περιποίησης του σχολικού κήπου το 17,9%, δενδροφύτευσης το 16,6% και ανακύκλωσης το 17,2%.
- Εκθέσεις ζωγραφικής υλοποίησε το 23,3% των σχολείων, χειροτεχνίας το 16% και βιβλίου το 13,8%.

Στο σύνολο των δραστηριοτήτων, το 40,8% ήταν καλλιτεχνικές – πολιτιστικές, το 22,4% αθλητικές, το 16,8% περιβαλλοντικές και το 13,4% αφορούσε τη διοργάνωση εκθέσεων. Στην δευτεροβάθμια εκπαίδευση υπερτερούσαν οι αθλητικές δραστηριότητες, ενώ στην πρωτοβάθμια οι καλλιτεχνικές – πολιτιστικές.

Ο μέσος αριθμός εορτών που υλοποιήθηκαν ανά σχολική μονάδα ανέρχεται σε τέσσερις, ενώ καταγράφηκαν, κατά μέσον όρο ανά σχολείο, τρεις συναντήσεις με γονείς.

Για την ενημέρωση των μαθητών σε ευρύτερα κοινωνικά ζητήματα, οργανώθηκαν από τα σχολεία, με τη συνεργασία επιστημονικών, κοινωνικών και άλλων φορέων, 35.076 εκδηλώσεις. Το 33,6% έγινε στα νηπιαγωγεία, το 43% στα δημοτικά, το 13,5% στα γυμνάσια το 6,9% στα λύκεια και το 3% στα Γ.Ε.Ε. Στην πρωτοβάθμια εκπαίδευση οι περισσότερες εκδηλώσεις αφορούσαν θέματα κυκλοφοριακής αγωγής, διατροφής, καθαριότητας, πρόληψης ατυχημάτων και πρώτων βοηθειών. Στην δευτεροβάθμια αφορούσαν τους σεισμούς, το κάπνισμα, τα ναρκωτικά, τις πρώτες βοήθειες και την καθαριότητα. Μία τουλάχιστον εκδήλωση οργάνωσε το 60,9% των νηπιαγωγείων, το 72% των δημοτικών, το 75,1% των γυμνασίων, το 66,1% των λυκείων και το 64,9% των Γ.Ε.Ε.

Σε σχέση με τα προγράμματα σχολικών δραστηριοτήτων που οργανώνονται κεντρικά από το ΥΠ.Ε.Π.Θ. προκύπτει ότι υλοποιήθηκαν συνολικά 11.335 προγράμματα (12,4% στα νηπιαγωγεία, 34,4% στα δημοτικά, 30,6% στα γυμνάσια, 14,1% στα λύκεια και 8,5% στα Γ.Ε.Ε.). Από αυτά τα περισσότερα ήταν προγράμματα περιβαλλοντικής εκπαίδευσης (42,1% στο σύνολο), αγωγής υγείας (29,3%), πολιτιστικά (9,2%), σταδιοδρομίας (4,3%), αθλητικά (3,2%), κυκλοφοριακής αγωγής (2,3%) και αγωγής καταναλωτή (1,9%).

Είναι σαφές ότι οι δραστηριότητες και εκδηλώσεις που οργανώνονται από τα σχολεία αυτόνομα με τη βοήθεια ή την ευθύνη των σχολικών επιτροπών είναι πολύ περισσότερες σε αριθμό και περιεχόμενο από αυτές που προωθεί κεντρικά το Υπουργείο.

Συμπεράσματα

Η συνοπτική παρουσίαση των κύριων χαρακτηριστικών των σχολικών μονάδων οδηγεί σε τρία βασικά συμπεράσματα :

- 1) Η υλικοτεχνική υποδομή της πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης έχει βελτιωθεί και αναβαθμιστεί σημαντικά τα τελευταία χρόνια και παρά τις υπάρχουσες ελλείψεις και αδυναμίες, μπορεί να χαρακτηριστεί ως ικανοποιητική.
- 2) Οι αρμοδιότητες της πρωτοβάθμιας τοπικής αυτοδιοίκησης που αφορούν τις δύο πρώτες βαθμίδες της εκπαίδευσης, σύμφωνα με τα αποτελέσματα της έρευνας του Κ.Ε.Ε., ασκούνται ικανοποιητικά.
- 3) Γενικά η κατάσταση της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης και ειδικά των γυμνασίων παρουσιάζεται καλύτερη στα περισσότερα ζητήματα.

Οι δείκτες του Ο.Ο.Σ.Α. - πρόσβαση στις δομές του εκπαιδευτικού συστήματος, μαθητές ανά τμήμα, μαθητές ανά εκπαιδευτικό - επιβεβαιώνουν την πρόοδο αυτή, ενώ η διαφοροποίηση των εκπαιδευτικών υπηρεσιών - ολόήμερα και ειδικά σχολεία - καλύπτει καλύτερα τις ανάγκες του μαθητικού πληθυσμού. Ο εμπλουτισμός της εκπαιδευτικής διαδικασίας - εργαστήρια, βιβλιοθήκες, πληροφορική, λοιπές εγκαταστάσεις, δραστηριότητες και εκδηλώσεις - οφείλεται και αυτός σε μεγάλο βαθμό στην αναβάθμιση των υποδομών.

Η κατάσταση των σχολικών κτιρίων - γενική εικόνα, λειτουργικότητα, δομική κατάσταση, θέρμανση, ύδρευση, κ.λπ. - κρίνεται ως ικανοποιητική και οφείλεται στο έργο των σχολικών επιτροπών και την υποστήριξη που τους παρέχουν οι αντίστοιχοι δήμοι και κοινότητες.

Παρόλα αυτά σημειώνονται αρκετά προβλήματα που έχουν σχέση κυρίως με την ποιότητα των υποδομών και γενικά των εκπαιδευτικών πόρων που επηρεάζουν αρνη-

τικά τη λειτουργία και απόδοση των σχολικών μονάδων. Τα πλέον σημαντικά είναι τα ακόλουθα :

- Τα ολιγοθέσια σχολεία εξακολουθούν να αποτελούν ένα σημαντικό τμήμα των νηπιαγωγείων και δημοτικών.
- Το ολοήμερο σχολείο καλύπτει μόνο το ένα τέταρτο των μαθητών του δημοτικού.
- Το εκπαιδευτικό προσωπικό της πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης και γενικά όλων των σχολείων στις αγροτικές περιοχές παρουσιάζει κενά και χαρακτηρίζεται από έλλειψη σταθερότητας.
- Το ειδικό επιστημονικό προσωπικό είναι περιορισμένο, ενώ ιδιαίτερα το διοικητικό και λιγότερο το βοηθητικό δεν επαρκούν. Γενικά το εκπαιδευτικό προσωπικό και κυρίως οι διευθυντές των σχολείων, επιβαρύνονται με πολλά καθήκοντα που δεν έχουν σχέση με το διδακτικό τους έργο.
- Ο μεγάλος αριθμός των συστεγαζόμενων σχολείων δημιουργεί ελλείψεις σε αίθουσες, εργαστήρια, βοηθητικές και συμπληρωματικές εγκαταστάσεις.
- Τα προβλήματα του εναλλασσόμενου ωραρίου και των μισθωμένων σχολείων εμφανίζονται κυρίως στα μεγάλα αστικά κέντρα.
- Πάνω από 65% των σχολείων στεγάζεται σε κτίρια ηλικίας άνω των 20 ετών.
- Οι χώροι διοίκησης, υποστήριξης και εξυπηρέτησης παρουσιάζουν μεγάλες ελλείψεις, ενώ ο εκπαιδευτικός εξοπλισμός δεν επαρκεί στα περισσότερα σχολεία.
- Παρατηρούνται πολλά λειτουργικά προβλήματα στην οργάνωση και διοίκηση των σχολείων, τα οποία επιτείνει η έλλειψη διοικητικού προσωπικού.
- Οι δραστηριότητες, που έχουν ως στόχο τη διεύρυνση του προγράμματος σπουδών και συνδέουν το σχολείο με την κοινωνία διακρίνονται σε κεντρικές που οργανώνονται από το ΥΠ.Ε.Π.Θ. και σε τοπικές που αναλαμβάνει το εκπαιδευτικό προσωπικό και η σχολική επιτροπή. Η διχοτόμηση αυτή δεν είναι βέβαιο ότι συμβάλλει στην επίτευξη των παραπάνω στόχων.

Οι λύσεις για τα παραπάνω προβλήματα αυτά είναι δυνατόν να ομαδοποιηθούν σε τέσσερις κατηγορίες, με βάση τις αρμοδιότητες των ΟΤΑ σε θέματα εκπαίδευσης. Τα προβλήματα βέβαια που οφείλονται στα προγράμματα σπουδών, στο περιεχόμενο της εκπαίδευσης και γενικά η εκπαιδευτική πολιτική, αποτελούν αντικείμενο του ΥΠ.Ε.Π.Θ. και των εκπαιδευτικών φορέων.

1. Κατασκευή νέων σχολικών κτιρίων κυρίως στα αστικά κέντρα ώστε να αντιμετωπιστούν οι ελλείψεις ειδικά σε ειδικά σχολεία, η διπλοβάρδια και να αντικατασταθούν τα παλαιά και τα μισθωμένα σχολεία. Το έργο αυτό, που αποτελεί αρμοδιότητα του Ο.Σ.Κ. των Νομαρχιακών Αυτοδιοικήσεων, δεν επιλύεται εύκολα με δεδομένη την έλλειψη οικοπέδων στα αστικά κέντρα, τις νομικές διαδικασίες που συνοδεύουν τις απαλλοτριώσεις και το μεγάλο οικονομικό κόστος (βλέπε στη συνέχεια τα κεφάλαια για τον Ο.Σ.Κ.).
2. Αναβαθμίσεις, επεκτάσεις, βελτιώσεις κτιρίων και εγκαταστάσεων σε όλη τη χώρα ώστε να αντιμετωπιστούν τα ποικίλα προβλήματα που σχετίζονται με την παλαιότητα των κτιρίων, τα συστεγαζόμενα σχολεία, τις ελλείψεις σε εκπαιδευτικές, διοικητικές, αθλητικές, ψυχαγωγικές και βοηθητικές εγκαταστάσεις. Το έργο αυτό αποτελεί επίσης αρμοδιότητα του Ο.Σ.Κ. και των Νομαρχιακών Αυτοδιοικήσεων, ενώ οι κατασκευαστικές, οικονομικές και επιχειρησιακές τους δυνατότη-

τες είναι περιορισμένες (βλέπε στη συνέχεια το κεφάλαιο με την καταγραφή των επιτροπών παιδείας και των σχολικών επιτροπών).

3. Οι ελλείψεις σε εκπαιδευτικό και λοιπό εξοπλισμό είναι σημαντικές γιατί ακυρώνουν πολλές φορές τις εκπαιδευτικές υποδομές και υποβαθμίζουν την ποιότητα της εκπαιδευτικής διαδικασίας. Οι σχετικές προμήθειες αποτελούν αρμοδιότητα του Ο.Σ.Κ., ενώ μεσολαβούν οι περιφερειακές υπηρεσίες του ΥΠ.Ε.Π.Θ., αλλά όπως επισημαίνεται στο τρίτο κεφάλαιο, η διαδικασία αυτή είναι χρονοβόρα, γραφειοκρατική και αναποτελεσματική.
4. Ο εργοδότης των ατόμων που ασκούν διοικητικά και βοηθητικά καθήκοντα πρέπει να είναι το σχολείο (σχολική επιτροπή) ή ο ΟΤΑ και όχι το ΥΠ.Ε.Π.Θ. Οι ανάγκες των σχολικών μονάδων σε διοικητική και τεχνική υποστήριξη θα καλύπτονται καλύτερα και ταχύτερα από τις ίδιες και θα αξιοποιηθούν παράλληλα οι δυνατότητες της τοπικής αγοράς εργασίας, εφόσον βέβαια εξασφαλιστεί η αναγκαία χρηματοδότηση. Η συγκεντρωτική πολιτική διαχείρισης αυτού του εργατικού δυναμικού αφενός δεν καλύπτει τις ανάλογες απαιτήσεις αφετέρου δε αμαρτώνει τόσο τις υπάρχουσες υποδομές όσο και την εκπαιδευτική διαδικασία.
5. Το πρόβλημα της σύνδεσης του σχολείου με την κοινωνία, τους τοπικούς θεσμούς και την αγορά εργασίας είναι υπαρκτό και ουσιαστικό. Η αντιμετώπιση του θα συμβάλει στην αναβάθμιση της μαθησιακής διαδικασίας και στην αξιοποίηση του σχολείου ως εκπαιδευτικού μηχανισμού και ως επιμορφωτικής υποδομής για την τοπική κοινωνία και οικονομία. Η συνεργασία των ΟΤΑ με την σχολική κοινότητα και τους τοπικούς φορείς στη διοργάνωση εκπαιδευτικών, κοινωνικών, αθλητικών και λοιπών δραστηριοτήτων πρέπει να υλοκαταστήσει ένα σημαντικό τμήμα των προγραμμάτων που οργανώνονται κεντρικά από το ΥΠ.Ε.Π.Θ. και να επεκταθεί σε νέα αντικείμενα.

Η μαζικοποίηση της εκπαίδευσης, που αποτέλεσε στόχο δεκαετιών, συνοδεύτηκε από μία μεγάλη προσπάθεια ανάπτυξης των εκπαιδευτικών υποδομών. Τον 21^ο αιώνα τα προβλήματα της εκπαίδευσης είναι κυρίως ποιοτικά και συνδέονται τόσο με τις υποδομές και τους πόρους της όσο και με το περιεχόμενο της.

Η αξιοποίηση των δυνατοτήτων της πρωτοβάθμιας τοπικής αυτοδιοίκησης και η διεύρυνση των αρμοδιοτήτων της σε θέματα εκπαίδευσης θα συμβάλει ουσιαστικά στην ποιοτική αλλά και ποσοτική αναβάθμιση των εκπαιδευτικών υποδομών και θα στηρίξει ουσιαστικά τις απαραίτητες αλλαγές στο περιεχόμενο και την αποστολή της εκπαίδευσης που επιβάλλουν η κοινωνία της γνώσης και η παγκοσμιοποίηση.

ΤΟΠΙΚΗ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗ ΚΑΙ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

Εισαγωγή

Με τους νόμους του νεοσύστατου ελληνικού κράτους «περί δημοτικών σχολείων» του 1834 και «περί του κανονισμού Ελληνικών Σχολείων και Γυμνασίων» του 1836 οριζόταν ένα σύστημα διοίκησης με καθοριστική τη συμμετοχή των δήμων στη λειτουργία των σχολικών μονάδων. Η γρήγορη, σε σύγκριση με άλλες χώρες που είχαν ανάλογες κοινωνικοοικονομικές δομές, ανάπτυξη του σχολικού δικτύου κατά τον 19^ο αιώνα οφείλονταν σε μεγάλο βαθμό στο γεγονός ότι οι δήμοι είχαν την πρωτοβουλία της ίδρυσης, κατασκευής και λειτουργίας σχολείων, καθώς και της εξεύρεσης και μισθοδοσίας των εκπαιδευτικών. Ο αριθμός των δημοτικών σχολείων υπερτριπλασιάστηκε από μόλις 71 μονάδες το 1830 σε 252 το 1840 και στη συνέχεια τετραπλασιάστηκε σε 1.029 σχολεία το 1870. Η θεαματική υποχώρηση του αναλφαβητισμού τον 19^ο αιώνα εξηγείται και από την άμεση κινητοποίηση της τοπικής αυτοδιοίκησης για παροχή εκπαιδευτικών υπηρεσιών σε όλο το εύρος της τότε ελληνικής επικράτειας.

Από τον 20^ο αιώνα όμως θα οδηγηθούμε σε ένα σύστημα ιδιαίτερα συγκεντρωτικό, όπου όλα τα θέματα που αφορούν την εκπαίδευση καθορίζονται και ρυθμίζονται από την κεντρική εξουσία. Η συγκεντρωτική διοίκηση αρχίζει με το διορισμό μόνιμων επιθεωρητών για τη δημοτική (1895) και τη μέση εκπαίδευση (1905). Το 1920 με το Ν. 2125/1920 «περί καταργήσεως των εισφορών των δήμων και των κοινοτήτων δια τα δαπάνια της στοιχειώδους εκπαίδευσως και της αστυνομίας», ορίστηκε ότι ο φόρος «επί των εκ της αλλοδαπής εισαγομένων εμπορευμάτων κλπ» θα εισπράττεται από το κράτος για να αντιμετωπισθούν οι δαπάνες που ανέλαβε για την στοιχειώδη εκπαίδευση. Ο φόρος αυτός αποτελούσε έσοδο των ΟΤΑ και μεταφέρθηκε στην κεντρική διοίκηση. Με τη ρύθμιση αυτή οι δήμοι και οι κοινότητες ουσιαστικά αποξενώθηκαν από το εκπαιδευτικό σύστημα και στερήθηκαν μία σημαντική αρμοδιότητα.

Η συγκεντρωτική τάση από και πέρα συνεχίστηκε αμείωτη, με ιδιαίτερη έξαρση στις δικτατορικές περιόδους. Όσες αλλαγές και αν έγιναν στη δομή και το περιεχόμενο της εκπαίδευσης δεν έθιξαν καθόλου τον συγκεντρωτικό της χαρακτήρα (βλέπε μεταρρυθμίσεις 1929, 1964, 1976), αντίθετα μάλιστα αρκετές φορές τον ενίσχυσαν.

Η ουσιαστική συμμετοχή των ΟΤΑ στη διοίκηση των σχολικών μονάδων και στη διαχείριση της σχολικής υποδομής θεσμοθετήθηκε μετά από εξήντα πέντε χρόνια, με το Ν.1566/85 «Δομή και λειτουργία της πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης». Με τις διατάξεις του νόμου αυτού και με μεταγενέστερα νομοθετήματα, επιδιώχθηκε ουσιαστική σύνδεση της εκπαίδευσης με την τοπική αυτοδιοίκηση και επήλθαν σημαντικές μεταβολές στο θεσμικό καθεστώς των σχολείων :

- 1) Παραχωρήθηκε στους ΟΤΑ η ακίνητη και κινητή περιουσία των σχολείων και ορίστηκε ότι κάθε νέο σχολείο (κατασκευή, επέκταση) και ο εμπλουτισμός της κινητής περιουσίας (εξοπλισμοί, εγκαταστάσεις, έπιπλα, εργαστήρια, γυμναστήρια κλπ) θα μεταβιβάζονται άμεσα στους οικείους δήμους και κοινότητες.
- 2) Συστάθηκαν οι δημοτικές ή κοινοτικές επιτροπές παιδείας ως φορείς σχεδιασμού της εκπαίδευσης σε τοπικό επίπεδο και ως όργανα λαϊκής συμμετοχής και δημοκρατικού προγραμματισμού.
- 3) Συστάθηκαν οι σχολικές επιτροπές με τη μορφή των θυγατρικών νομικών προσώπων των ΟΤΑ και ανέλαβαν τις διοικητικές και οικονομικές λειτουργίες των σχολικών μονάδων.

- 4) Μεταβιβάστηκαν στους δήμους και τις κοινότητες η αρμοδιότητα της επισκευής και συντήρησης των σχολικών κτιρίων και η κατανομή των πιστώσεων για την αντιμετώπιση των λειτουργικών δαπανών των σχολείων.

Η δημιουργία της Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης οδήγησε σε συρρίκνωση των αρμοδιοτήτων της σε σχέση με το προηγούμενο καθεστώς της αποκεντρωμένης διοίκησης (διορισμένος νομάρχης), παρ' όλα αυτά όμως η δευτεροβάθμια αυτοδιοίκηση διαθέτει σημαντικές αρμοδιότητες που αφορούν την κατασκευή της σχολικής υποδομής και τη λειτουργία των σχολείων σε νομαρχιακό επίπεδο⁷.

Στη συνέχεια παρουσιάζεται συνοπτικά το θεσμικό πλαίσιο που αφορά τις αρμοδιότητες των πρωτοβάθμιων ΟΤΑ σε θέματα εκπαίδευσης.

Δημοτικές - Κοινοτικές Επιτροπές Παιδείας

Αποτελεί μία θεσμοθετημένη επιτροπή του δημοτικού / κοινοτικού συμβουλίου (άρθρο 50 Ν.1566/85), η οποία συγκροτείται με απόφαση του δημάρχου ή του προέδρου της κοινότητας και αποτελείται από :

1. Έναν αιρετό ως πρόεδρο (δήμαρχος / πρόεδρος κοινότητας ή αιρετός σύμβουλος)
2. Εκπρόσωπο της ένωσης γονέων
3. Ένα διευθυντή σχολείου πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης που ορίζεται από τον προϊστάμενο του αρμόδιου γραφείου ή διεύθυνσης
4. Ένα διευθυντή σχολείου δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης, αν υπάρχει, που ορίζεται από τον προϊστάμενο του αντίστοιχου γραφείου ή διεύθυνσης
5. Εκπροσώπους των παραγωγικών τάξεων, εφόσον υπάρχουν και όχι παραπάνω από δύο, που ορίζονται από το δημοτικό / κοινοτικό συμβούλιο
6. Έναν εκπρόσωπο των συνδικαλιστικών οργανώσεων των εκπαιδευτικών

Η επιτροπή μπορεί να αλληλογραφεί, δια του προέδρου της, με κάθε δημόσια αρχή ή άλλο νομικό ή φυσικό πρόσωπο, διαθέτει τη δική της σφραγίδα και η θητεία της είναι διετής. Οι αρμοδιότητές της έχουν ως εξής (βλέπε απόφαση ΥΠ.Ε.Π.Θ. Δ4/86/11-02-1987 ΦΕΚ 81 Β') :

- Εισηγείται στα αιρετά όργανα του ΟΤΑ για κάθε θέμα που αφορά την καλύτερη οργάνωση και λειτουργία των σχολείων, την ίδρυση, κατάργηση και συγχώνευσή τους, το έργο των σχολικών επιτροπών κλπ.
- Εισηγείται για την κατανομή των πιστώσεων για τις λειτουργικές δαπάνες των σχολείων και για την επισκευή και συντήρηση των σχολικών κτιρίων.
- Εγκρίνει τις αποφάσεις των σχολικών επιτροπών που αναφέρονται στην προμήθεια ειδών εξοπλισμού και εποπτικών μέσων για τα σχολεία.
- Οι εισηγήσεις της υποβάλλονται στα νομαρχιακά συμβούλια και κοινοποιούνται στις αντίστοιχες νομαρχιακές και επαρχιακές επιτροπές παιδείας.

⁷ Βλέπε παράρτημα - νομοθεσία «Αρμοδιότητες Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης σε θέματα εκπαίδευσης».

Σχολικές Επιτροπές

Αποτελούν αυτοτελή δημοτικά ή κοινοτικά νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου, τα οποία διέπονται από τις διατάξεις του Δ.Κ.Κ. (Π.Δ. 410/95) και εντάσσονται στον δημόσιο τομέα, όπως αυτός οριοθετείται από τη σχετική νομοθεσία.⁸

Οι σχολικές επιτροπές συστήνονται με πράξη του Γενικού Γραμματέα της Περιφέρειας που δημοσιεύεται στην ΕτΚ, ύστερα από απόφαση του δημοτικού / κοινοτικού συμβουλίου. Η σύσταση τους είναι υποχρεωτική για όλους τους πρωτοβάθμιους ΟΤΑ στην περιφέρεια των οποίων λειτουργεί σχολείο. Στην απόφαση του συμβουλίου ορίζονται το όνομα, ο σκοπός, η περιουσία και οι πόροι της επιτροπής.

Κάθε σχολική επιτροπή καλύπτει ένα ή περισσότερα δημόσια σχολεία της πρωτοβάθμιας και της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης, ανάλογα με τις τοπικές ανάγκες όπως αυτές εκτιμώνται από τον αντίστοιχο ΟΤΑ. Ως δημόσια σχολεία θεωρούνται :

1. Τα νηπιαγωγεία.
2. Τα δημοτικά σχολεία
3. Τα γυμνάσια κάθε τύπου
4. Τα ενιαία λύκεια κάθε τύπου
5. Τα Τ.Ε.Ε. και σχολικά εργαστηριακά κέντρα
6. Οι σχολικές μονάδες ειδικής αγωγής

Στα μειονοτικά σχολεία και την εκκλησιαστική εκπαίδευση ισχύουν ειδικές διατάξεις.

Διοικητικό Συμβούλιο

Οι σχολικές επιτροπές διοικούνται από διοικητικό συμβούλιο, πέντε έως δεκαπέντε μελών, τα οποία ορίζονται από το δημοτικό ή κοινοτικό συμβούλιο σύμφωνα με τις διατάξεις του Δ.Κ.Κ. Σε αυτά συμμετέχουν υποχρεωτικά οι :

- Ο διευθυντής ή οι διευθυντές των αντίστοιχων σχολείων, ο προϊστάμενος ή οι προϊστάμενοι των νηπιαγωγείων
- Ένας εκπρόσωπος του συλλόγου γονέων κάθε σχολείου
- Ένας εκπρόσωπος των μαθητικών κοινοτήτων των σχολείων δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης
- Τα υπόλοιπα μέλη του διοικητικού συμβουλίου είναι δημοτικοί ή κοινοτικοί σύμβουλοι και δημότες ή κάτοικοι που έχουν ανάλογη επαγγελματική ή κοινωνική δράση ή ειδικές γνώσεις ανάλογες με το σκοπό του νομικού προσώπου.

Αρμοδιότητες

Οι σχολικές επιτροπές έχουν τις παρακάτω αρμοδιότητες, όπως προσδιορίζονται από τη νομοθεσία :

⁸ βλέπε Παράρτημα - Νομοθεσία : Ν. 1892/1990, άρθρο 113 «Θέματα υλικοτεχνικής υποδομής της εκπαίδευσης», Ν. 1894/1990, άρθρο 5 «Σχολική περιουσία και λειτουργία σχολείων», Σχολικές επιτροπές. Επίσης Παράρτημα - Τεκμηρίωση «Σχολικές Επιτροπές».

1. Διαχείριση των πιστώσεων που διατίθενται για την κάλυψη των λειτουργικών δαπανών των σχολείων (θέρμανση, ύδρευση, αποχέτευση, τηλεφωνική σύνδεση, ηλεκτρισμός, αναλώσιμα υλικά κλπ).
2. Εκτέλεση έργων για την επισκευή και συντήρηση των σχολείων.
3. Καταβολή των δαπανών κίνησης, συντήρησης επισκευής κλπ των αυτοκινήτων που ανήκουν στις σχολικές μονάδες ειδικής αγωγής.
4. Αγορά εξοπλισμού, συναφών ειδών, διδακτικών μέσων, ξενόγλωσσων βιβλίων.
5. Καταβολή αμοιβής στις καθαρίστριες του σχολείου και εξόδων κίνησης στους σχολικούς τροχονόμους.
6. Ανάθεση της εκμετάλλευσης του σχολικού κυλικείου και διαχείριση των σχετικών εσόδων.
7. Υποβολή εισηγήσεων στην αρμόδια διεύθυνση πρωτοβάθμιας ή δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης για τον εφοδιασμό του σχολείου με έπιπλα ή άλλο εξοπλισμό από τον Ο.Σ.Κ. και της βιβλιοθήκης του με βιβλία από το ΥΠ.Ε.Π.Θ.
8. Η λήψη κάθε άλλου μέτρου που κρίνεται αναγκαίο για τη στήριξη της διοικητικής λειτουργίας της σχολικής μονάδας.

Σχολική Περιουσία

Μετά από αλληπαλλήλες νομικές ρυθμίσεις, τα σχολικά κτίρια με την κινητή τους περιουσία μεταβιβάστηκαν στους πρωτοβάθμιους ΟΤΑ στην περιφέρεια των οποίων λειτουργούσαν. Τη διαχείριση της κινητής περιουσίας και των διαθέσιμων ανέλαβαν οι σχολικές επιτροπές, ενώ τα ακίνητα — κτίρια, οικοπέδα, αγροτικά τεμάχια κλπ — μεταγράφηκαν ατελώς στους ΟΤΑ.

Η διαδικασία αυτή υπήρξε χρονοβόρα, γραφειοκρατική και πολύπλοκη. Διαρκεί πάνω από δεκαπέντε χρόνια και για την υλοποίηση της ενεπλάκησαν δύο υπουργεία (ΥΠ.Ε.Σ.Δ.Δ.Α. και ΥΠ.Ε.Π.Θ.), οι διευθύνσεις εκπαίδευσης σε κάθε νομό, οι διευθυντές όλων των σχολείων της χώρας, οι υπηρεσίες των νομαρχιακών αυτοδιοικήσεων, ο Ο.Σ.Κ., οι οικονομικές και τεχνικές υπηρεσίες των ΟΤΑ και οι εμπλεκόμενοι επαγγελματίες στις μεταβιβάσεις ακινήτων (δικηγόροι, συμβολαιογράφοι, λογιστές, υποθηκοφυλακεία). Η εφαρμογή του διπλογραφικού λογιστικού συστήματος στους πρωτοβάθμιους ΟΤΑ επιτάχυνε σημαντικά την σχετική διαδικασία, δεδομένου ότι τόσο η απογραφή έναρξης όσο και η σύνταξη ισολογισμών ήταν αδύνατη χωρίς την καταγραφή και αποτίμηση των σχολικών κτιρίων.

Τα σχολικά ακίνητα που μεταβιβάστηκαν στους ΟΤΑ, βαρύνονται με δουλεία υπέρ του Ελληνικού Δημοσίου, η οποία συνίσταται στη χρησιμοποίησή τους μόνο για στέγαση σχολείων ή μονάδων επαγγελματικής κατάρτισης ή λαϊκής επιμόρφωσης, καθώς και για την οργάνωση εκδηλώσεων.

Οικονομική Διαχείριση

Οι σχολικές επιτροπές εξαιρούνται της εφαρμογής του δημόσιου λογιστικού για τα ΝΠΔΔ και του λογιστικού των ΟΤΑ. Ο τρόπος και οι διαδικασίες πραγματοποίησης, δικαιολόγησης, ελέγχου και απόδοσης των κάθε είδους εσόδων και εξόδων τους, καθορίζονται με κοινές υπουργικές αποφάσεις.

Για τις οικονομικές τους συναλλαγές τηρούν βιβλία «εσόδων — εξόδων» και μπλοκ διπλοτύπων αποδείξεων εισπράξεως, ενώ στο τέλος κάθε έτους συντάσσουν οικονομο-

μικό απολογισμό που εγκρίνεται από το δημοτικό συμβούλιο. Ο τύπος και το περιεχόμενο του απολογισμού καθορίζονται σε αντίστοιχη Κ.Υ.Α. (βλέπε παράρτημα).

Η εκτέλεση έργων από τις σχολικές επιτροπές για την επισκευή και συντήρηση των σχολικών κτιρίων καθορίζεται από ειδική Κ.Υ.Α. (βλέπε παράρτημα), με βάση το ακόλουθο σκεπτικό :

- Έργα προϋπολογισμού δαπάνης μέχρι 3.000 € ανατίθενται χωρίς διαγωνισμό από τον διευθυντή του σχολείου.
- Έργα προϋπολογισμού δαπάνης μέχρι 6.000 € και πάνω από 3.000, ανατίθενται χωρίς διαγωνισμό από το διοικητικό συμβούλιο της σχολικής επιτροπής.
- Έργα προϋπολογισμού δαπάνης πάνω από 6.000 € εκτελούνται από τους ΟΤΑ, σύμφωνα με τις ισχύουσες διατάξεις που αφορούν την εκτέλεση δημοτικών και κοινοτικών έργων.

Όσον αφορά τις προμήθειες των σχολικών επιτροπών διέπονται από τη αντίστοιχη νομοθεσία που εφαρμόζεται στους πρωτοβάθμιους ΟΤΑ (Δ.Κ.Κ., Π.Δ. 28/80). Τέλος για τα σχολικά κυλικεία ισχύει ειδική διαδικασία εκμίσθωσης με πλειοδοτικό διαγωνισμό που διενεργεί η σχολική επιτροπή και καθορίζεται από την Κ.Υ.Α. 11927/Δ4/03-02-04, ΦΕΚ 242 Β'.

Ο καθαρισμός των σχολείων γίνεται από καθαρίστριες, οι οποίες προσλαμβάνονται από τις περιφερειακές υπηρεσίες του ΥΠ.Ε.Π.Θ. με συμβάσεις μίσθωσης έργου κάθε διδακτικό έτος (Σεπτέμβριος - Ιούνιος). Οι συμβάσεις τους υπογράφονται από τους προϊσταμένους των αντίστοιχων γραφείων ή διευθύνσεων εκπαίδευσης, η αμοιβή τους προσδιορίζεται με Κ.Υ.Α. και καταβάλλεται από τις σχολικές επιτροπές. (βλέπε παράρτημα).

Ακολουθούν τα άρθρα του Δημοτικού και Κοινοτικού Κώδικα (Π.Δ. 410/1995) που διέπουν τη λειτουργία των σχολικών επιτροπών, καθώς και οι αντίστοιχες διατάξεις του σχεδίου του νέου Δ.Κ.Κ.

Δημοτικός και Κοινοτικός Κώδικας

Άρθρο 203

Λοιπά Δημοτικά και Κοινοτικά Νομικά Πρόσωπα

1. Οι δήμοι και οι κοινότητες μπορούν να συστήσουν και άλλα νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου που λειτουργούν στην ελεοσιμότητα. Ο Γενικός Γραμματέας της Περιφέρειας εκδίδει με βάση τη σχετική απόφαση του οικείου δημοτικού ή κοινοτικού συμβουλίου την πράξη σύστασης του Νομικού Προσώπου η οποία δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

2. Στην απόφαση του δημοτικού ή κοινοτικού συμβουλίου για τη σύσταση του νομικού προσώπου ορίζεται το όνομα, ο σκοπός, η περιουσία που τίθεται σε λειτουργία αυτού και αν πόροι.

3. Τα δημοτικά ή κοινοτικά νομικά πρόσωπα διοικούνται από το διοικητικό συμβούλιο που αποτελείται από πέντε έως δεκαπέντε μέλη, τα οποία μισεί με τους αναληφθέντες τους εφ' όσον αφορά το δημοτικό ή κοινοτικό συμβούλιο. Πρόεδρος του διοικητικού συμβουλίου είναι ο δήμαρχος ή ο πρόεδρος της κοινότητας ή άλλο μέλος απεχτά μνη που ορίζεται από αυτούς. Μέλη του διοικητικού συμβουλίου είναι δημοτικοί ή κοινοτικοί συμβούλιοι και δήμαρχοι ή κατόικοι που έχουν αναλογη πληγές μνη ή

κοινωνική οραση ή ειδικές ανάγκες αναλύονται το σχολείο του νομικού προσώπου. Η απειρία των μελών του διοικητικού συμβουλίου του νομικού προσώπου δεσφαιρεί την απόφαση της δημοτικού ή κοινοτικού συμβουλίου. Άλλως τούτοις, η απειρία αποτελεί τον νέο διοικητικό συμβούλιο.

Με την υπέρβαση του οριζήτου επιτροπών, ελέγχων ή συμβουλευτικών και οι αποφάσεις της παραγράφου 8 του άρθρου 5 του Ν. 189/1990 (ΦΕΚ 1/95Α).

Σχολός του νομικού αυτού προσώπου είναι η ενάμιση οριζήτη δημοτική ή κοινοτική επιτροπή, με τη κατάσταση του νόμου, όπως εκδόθηκε με τον Ν. 189/1990 (ΦΕΚ 1/95Α) και τις αποφάσεις της παραγράφου 8 του άρθρου 5 του Ν. 189/1990 (ΦΕΚ 1/95Α).

Οι θέσεις της παραγράφου 198-199 και του παραγράφου 1 του άρθρου 200 εφαρμόζονται και στα νομικά πρόσωπα αυτά. Τα θέματα τα σχετικά με τη διοίκηση και την υλοποίηση του νομικού προσώπου ρυθίζονται με απόφαση του δημοτικού ή κοινοτικού συμβουλίου.

Η επιμελητική δημοτική ή κοινοτική νομικού προσώπου, όπως του άρθρου 200, είναι του οποίου επιφέρει απόφαση της δημοτικής ή κοινοτικής επιτροπής, όπως ορίζεται στο άρθρο 200 του Ν. 189/1990 (ΦΕΚ 1/95Α). Η επιμελητική δημοτική ή κοινοτική επιτροπή, όπως ορίζεται στο άρθρο 200 του Ν. 189/1990 (ΦΕΚ 1/95Α), είναι του οποίου επιφέρει απόφαση της δημοτικής ή κοινοτικής επιτροπής και δημοτικής ή κοινοτικής επιτροπής της Κοινότητας.

Από τη διοίκηση της αυτονομίας, όπως ορίζεται στο άρθρο 200 του Ν. 189/1990 (ΦΕΚ 1/95Α), η Κοινότητα, όπως ορίζεται στο άρθρο 200 του Ν. 189/1990 (ΦΕΚ 1/95Α), είναι του οποίου επιφέρει απόφαση της δημοτικής ή κοινοτικής επιτροπής, όπως ορίζεται στο άρθρο 200 του Ν. 189/1990 (ΦΕΚ 1/95Α).

Οι θέσεις του προσώπου του δημοτικού ή κοινοτικού νομικού προσώπου μεταφέρονται απόλυτως στο νέο δημοτικό ή κοινοτικό νομικό πρόσωπο. Οι θέσεις αυτές με απόφαση του δημοτικού ή κοινοτικού συμβουλίου μεταφέρονται στο δημοτικό ή κοινοτικό νομικό πρόσωπο.

Οι εκκρεμείς σκευασματικές από το νέο νομικό πρόσωπο, όπως είναι, όπως ορίζεται στο άρθρο 200 του Ν. 189/1990 (ΦΕΚ 1/95Α), είναι του οποίου επιφέρει απόφαση της δημοτικής ή κοινοτικής επιτροπής.

Νομικά πρόσωπα του άρθρου αυτού, που ενοτήθηκαν με απόφαση της δημοτικής ή κοινοτικής επιτροπής του δημοτικού ή κοινοτικού συμβουλίου, που δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Στον παρόντα και στα μέλη του διοικητικού συμβουλίου του νομικού προσώπου, εκτός από το δημοτικό ή κοινοτικό νομικό πρόσωπο, η Κοινότητα, όπως ορίζεται στο άρθρο 200 του Ν. 189/1990 (ΦΕΚ 1/95Α), είναι του οποίου επιφέρει απόφαση της δημοτικής ή κοινοτικής επιτροπής.

Άρθρο 198 - Διοίκηση του δημοτικού ή κοινοτικού συμβουλίου και σπλην

1. Τα θέματα τα σχετικά με τη διοίκηση του δημοτικού ή κοινοτικού συμβουλίου, όπως ορίζεται στο άρθρο 200 του Ν. 189/1990 (ΦΕΚ 1/95Α), είναι του οποίου επιφέρει απόφαση της δημοτικής ή κοινοτικής επιτροπής, όπως ορίζεται στο άρθρο 200 του Ν. 189/1990 (ΦΕΚ 1/95Α).

τομάρω του νομικού προσώπου ρωσική οντοτητα και να μεταβεί τον εφευρεμένο δημοτικό ή κοινοτικό συμβούλιο. Τα νομικά πρόσωπα που αναφέρονται παρθετικά στην παρθετική προσηγορία του οικείου Ο.Τ.Α.

Άρθρο 24: Συγχώνευση - Κατάργηση Ο.Τ.Α.Α

1. Η συγχώνευση δημοτικού ή κοινοτικού νομικού προσώπου σε ένα νομικό πρόσωπο σύμφωνα με τον νόμο γίνεται με απόφαση του Γενικού Συμβουλίου της Περιφέρειας που εκδίδεται με τη μορφή απόφασης του οικείου δημοτικού ή κοινοτικού συμβουλίου και δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Από τη δημοσίευσή της ανωτέρω απόφασης να τη συγχώνευση στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως το νέο νομικό πρόσωπο στο οποίο συγχωνεύθηκαν τα στοιχεία της παρθετικής οντοτικότητας και χωρίς κανένα άλλη διατύπωση σε άλλο έγγραφο δημοσιεύεται και η συγχώνευση του συγχωνεύμενου νομικού προσώπου, εφόσον είναι η καθολική απόφαση.

Με απόφαση του οικείου δημοτικού ή κοινοτικού συμβουλίου καθορίζονται οι συνθήκες θέσης του προσώπου που διατηρείται και παραλαμβάνει οριστικά η κοινοτική νομική πρόσωπα ή οποιεσδήποτε φέρουν αυτοδικαίως στα δημοτικά ή κοινοτικά νομικά πρόσωπα. Το νέο νομικό πρόσωπο θέσεις μεταφέρονται με τα ίδια έσοδα στον οικείο Δημοτικό ή Κοινοτικό ή τις θέσεις αυτές με την ίδια οντοτική του οικείου δημοτικού ή κοινοτικού συμβουλίου γίνεται ακόμη και με το πρόσωπο με την ίδια οντοτική με την οποία διατηρείται στο συγχωνεύμενο νομικό πρόσωπο.

Οι εκκρεμίες όπως αναφέρονται από το νέο νομικό πρόσωπο χωρίς κάποιο νομικό αρμόδιο να ληφθεί η συγχώνευση από αυτό.

2. Είναι δυνατόν επίσης δημοτικά ή κοινοτικά πρόσωπα να συγχωνεύονται με δημοτικά ή κοινοτικά πρόσωπα εφόσον επιδιώκουν τον ίδιο ή διαφορετικό κοινό φέρει σκοπό. Η περίπτωση αυτή την οποία αναφέρει άρθρο 95 παρ. 1 του Α.Ν. 2039/19-9 (ΦΕΚ Α' 453) εκκρεμείται και μετά τη συγχώνευση, αφορούν κεφάλαιο ορισμένων διατάξεων της διακεκομμένο από την ολοκλήρωση της μερικής διατάξεων από τις διατάξεις του ανωτέρω άρθρου και του νόμου.

3. Η ανωτέρω συγχώνευση γίνεται με απόφαση του Γενικού Συμβουλίου της Περιφέρειας που εκδίδεται με τη μορφή απόφαση του οικείου δημοτικού ή κοινοτικού συμβουλίου και δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως. Από τη δημοσίευσή της τα δημοτικά ή κοινοτικά πρόσωπα υποκαθίστανται αυτοδικαίως σε όλα τα οντοτικά και με απόφαση των συγχωνεύμενου νομικού προσώπου. Οι εκκρεμίες όπως αναφέρονται από τα πρόσωπα.

4. Οι θέσεις του προσώπου που απορροφάται από δημοτικά ή κοινοτικά νομικά πρόσωπα μεταφέρονται αυτοδικαίως στα δημοτικά ή κοινοτικά πρόσωπα και μεταφέρονται στους Οργανισμούς Επαγγελματικής Υπηρεσίας τους. Η συγχώνευση γίνεται με απόφαση του δημοτικού ή κοινοτικού συμβουλίου του προσώπου σε αυτοδικαίως και οργανική θέση και οριστική και σε περίπτωση που δεν υπάρχει σε προσώπου και θέση. Το ανωτέρω πρόσωπο ακολουθεί να διεκδικήσει από το δημοτικό ή κοινοτικό πρόσωπο καθότι ως προς, επιχορηγία ασφαλιστική και προνοιας που συγγενικά από την ενάρξη ισχύος του άρθρου αυτού.

5. Με την ίδια διαδικασία της παρ. 3 της παρούσης η κοινότητα και κάθε άλλο ελεγχόμενο ορισμένα από το σύνολο της κοινότητας και ορισμένες περιφέρειες των νομικών προσώπων που συγχωνεύονται περιλαμβάνονται στα δημοτικά ή κοινοτικά πρόσωπα. Για κάθε ένα από τα στοιχεία που περιλαμβάνονται στην περίπτωση του το διοικητικό σημείο

τα δημοσία δικαίωμα της ελευθέριας ελευθέριας. Επιπλέον, οι βουλευτές διενεργούν από τις διατάξεις του παρόντος και τις διατάξεις του άρθρου 3 του ν. 1394/90 (ΦΕΚ 110 Α') όπως κάθε φορά ισχύει.

2. Οι διοικήσεις των σχολικών επιτροπών της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης και οι βουλευτές των αντίστοιχων σχολικών παλαιών είναι εξοπλισμένοι με την οικεία του σχολείου γονυπόλο, ελεγκτικό επιτελείο, οριστικό και εκπαιδευτικό των παιδιών του σχολείου και το σύμβολο της Διευθυντικής Επιτροπής.

3. Σε περίπτωση που το οικείο δημοτικό συμβούλιο δεν επικολληθεί εντός χρονικού ορίσματος τη σύγκληση επιτροπής δημοσίου σχολείου, ο Γενικός Γραμματέας της Πρωτοβάθμιας και Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης υπογράφει το δικό του. Αν η Κοινότητα στο οικείο δημοτικό συμβούλιο σχολείου γονυπόλο και στην αντίστοιχη δημοτική κοινότητα για την αποστολή των εκπαιδευτικών τους εντός της προθεσμίας. Η προθεσμία αμφοτέρωθεν των προθεσμιών αυτής ο Γενικός Γραμματέας της οικείας Περιφέρειας επιγράφει τη σύγκληση επιτροπής δημοσίου σχολείου και την κρίση του ως ελεγκτική ενόψει των ενόψει των ενόψει του παρόντος του σχολείου και συμπίπτει.

4. Κάθε σχολική επιτροπή καλύπτει μια ή περισσότερα δημοσία σχολεία της Πρωτοβάθμιας ή Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης ανάλογα με τις τομείς που έχει από τους εκπαιδευτικούς του αντίστοιχου Οργανισμού. Η οικεία Διευθυντική Επιτροπή ορίζει, σύμφωνα με άλλου σχολείου, γονυπόλο και Γ.Κ. σε όια εκπαιδευτική κοινότητα που κριτική είναι σχολική επιτροπή, στην οποία συμμετέχει και ο Διευθυντής του Γ.Κ.

5. Έργο κάθε σχολικής επιτροπής είναι η διαύρση του λειτουργικού της διαβιβάζει για την καλή του διαύρση λειτουργίας του αντίστοιχου σχολείου (θερμότητα, φωτισμός, καθαριότητα, ηχομόνωση, αερισμός, αγωγή, συντήρηση, υλικά κ.τ.λ.) η ποιότητα καθαριότητας, η εκτέλεση έργων για την ελαστική και συντήρηση των αντίστοιχων σχολείων και του κάθε είδους βελτισμού τους. Η επιτροπή προσφέρει υπηρεσίες, σύμφωνα με Πρωτοβάθμιας και Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης για τον εξοπλισμό από του Οργανισμού Σχολικών Κτιρίων του αντίστοιχου σχολείου με επίδομα και εξοπλιστικά έργα από το Υπουργείο Παιδείας και Θρησκευμάτων με βάση τις αντίστοιχες σχολικές Επιτροπές. Η αναγραφή των εργασιών από την ελεγκτική επιτροπή που ελεγκτικό σχολείο, καθώς και η λήψη κάθε σχολικού μέτρου που αφορά στην αναγκαία υποστήριξη της διοικητικής λειτουργίας του σχολικού παλαιού.

6. Η εκτέλεση έργων επισκευής και συντήρησης σχολικών κτιρίων από τις σχολικές επιτροπές γίνεται από τον ΕΠΕΚ 217/Β/Κ.Υ.Α. των ΜΕΠΕ Δ.Α.Δ.Α. ΥΠΕΠΘ και ΥΠΕΧΩΔΕ, όπως κάθε φορά ισχύει.

Άρθρο 227: Διοίκηση

1. Δεν επιτρέπεται να σχολούν ή να είναι μέλη του διοικητικού συμβουλίου του σχολείου άτομα που έχουν στερηθεί τη διαύρση της λειτουργίας τους με τελεσίδικη δικαστική απόφαση ή που έχουν στερηθεί το πολιτικά τους δικαιώματα με δικαστική απόφαση και για οποιαδήποτε αιτία, στερηθεί αυτή, καθώς και που έχουν καταδικαστεί με απειρώτη δικαστική απόφαση ως απιστοί ή βλάστησι σε κακούργημα ή σε κάποιον από τα πλημμελήματα που αναφέρονται στο άρθρο 14.

Άρθρο 234: Λειτουργία του διοικητικού συμβουλίου και εποπτεία

1. Τα θέματα τα σχετικά με τις εργασίες του διοικητικού συμβουλίου της προσαρτημένη των μέλων του και της εκπαιδευτικής επιτροπής σε συνάρτηση την αλληλεγγύη

1. Η επιλογή αποφασίζεται με απόφαση του ελεγκτή και την εκτέλεση της των αποφάσεων του, το κείμενο αυτής της απόφασης, μετά την έγκριση και διαβούλευση εναντίον του οργάνου διοίκησης των ορυχείων με την οποία εφορμάται του ουσιαστικού σκοπού του εφορίου το οποίοτικο συμβούλιο ή επιτροπή ή επιτροπή και το δικαστήριο.

2. Οι κανονισμοί, αποφάσεις των ορυχείων και οι ερευνητικές εφορμές κρημνισμένες και παρτίδων και άλλων ορυχικών συμβουλίων και ελεγκτών στο πλαίσιο της απόφασης και η κοινοτική συμβούλια.

3. Η επιλογή αποφασίζεται από το δημοτικό συμβούλιο του εφορίου του πρώτου ορυχείου του από το οποίο την εκλογεται ή την οποία λαμβάνεται η επιλογή και τους επηρεάζονται από τα αποτελέσματα της απόδοσης προνομίων και εφορμών του ελεγκτικού οργάνου ή εφορμολογίας καθώς και τη συνέχισή της. Η επιλογή αποφασίζεται από την επιτροπή του δημοτικού ή κοινοτικού συμβουλίου. Οι αποφάσεις αυτές είναι αυτές του Εθνικού Γραμματέα της Περιφέρειας Πρωτογενούς Πόσης (ΕΠ) ή της απόφασης αυτής στο πλαίσιο της εκτελεστικής απόφασης του δημοτικού ή κοινοτικού συμβουλίου.

Άρθρο 235 - Ποροί

Ποροί του ορυχείου είναι ποροί:

- α) η επιλογή επιχορηγία του Δήμου ή της Κοινότητας
- β) κάθε είδους εφορμές επιχορηγία, εφορμές και εφορμολογίες και κρημνισμένες
- γ) εφορμολογία στο πλαίσιο του προνομίου ή του εφορμολογίου του ποροί του ορυχείου

Οι εφορμολογίες από τη δική τους περιοχή καθώς και από τη δική τους σε προνομία.

Άρθρο 236 - Οικονομική διοίκηση

1. Οι διατάξεις του άρθρου για τους Δήμους και εφορμολογία του ορυχείου της εφορμολογίας υπηρεσίας του πρώτου ορυχείου, το οικονομικό της του ελεγκτικού ή των επιχορηγία της διαχείριση το ορυχείο και την περιοχή, εφορμολογία και στα ορυχεία.

2. Το ορυχείο του πρώτου επιχορηγία από άλλες υπηρεσίες ή εφορμολογία υπηρεσία στα εφορμολογία του πρώτου ορυχείου. Αν η επιχορηγία παρέχεται στα ορυχεία για την εφορμολογία ελεγκτικού σκοπού, εφορμολογία υπηρεσία υπηρεσία για το σκοπό αυτό τουλάχιστον στα εφορμολογία του πρώτου ορυχείου.

Άρθρο 274 - Ελεγκτική Περιουσία

1. Η απόφαση του Νομάρχη των προβλεπεται από το άρθρο 5 του Ν. 1894/1990 (ΦΕΚ Α' 119) για τη μεταβίβαση της ακίνητης περιουσίας των δημοτικών ελεγκτικών πρώτων βαθμίας και δευτερευόντων εκπαίδευσης στους Δήμους ή τις Κοινότητες εκδίδεται αυτής απόδειξη της προέλευσης των μέσων από τη διοίκηση του πρώτου ορυχείου. Αν η προέλευση αυτή παρέχεται άμεσα, η άμεση απόφαση εκδίδεται από τον Εθνικό Γραμματέα της Περιφέρειας.

2. Η διαβούλευση των αποφάσεων της προνομίας της προνομίας υπηρεσία, σε όλες τις περιπτώσεις δεν έχει συντελεσθεί στα ορυχεία ορυχικών συμβουλίων, αλλά με απόφαση της ελεγκτικής προέλευσης ενός ετους από τη δημοσίευση του πρώτου.

Οργανισμός Σχολικών Κτιρίων

Τα έργα και οι δραστηριότητες του Ο.Σ.Κ., την περίοδο 2004 - 2005 - 2006, παρουσιάζονται αναλυτικά στο παράρτημα στο τμήμα της τεκμηρίωσης, ενώ στο τμήμα της νομοθεσίας παρατίθενται πολλές διατάξεις που αφορούν τις αρμοδιότητες του. Ο οργανισμός κινείται ουσιαστικά πάνω σε τέσσερις άξονες :

- 1) **Κατασκευή – αναβάθμιση σχολικών μονάδων** (κτίρια, αίθουσες, γυμναστήρια, αύλειοι χώροι, λουιές εγκαταστάσεις) στους νομούς Αττικής και Θεσσαλονίκης. Σύναψη προγραμματικών συμβάσεων με δήμους των δύο νομών που αναλαμβάνουν την υλοποίηση των σχετικών έργων.
- 2) **Προμήθεια επίπλων και εξοπλισμού και παράδοση τους στα σχολεία** όλης της χώρας, αφού υποβληθούν τα σχετικά αιτήματα στα Γραφεία Εκπαίδευσης και προωθηθούν στον Οργανισμό.
- 3) **Χρηματοδότηση Νομαρχιακών Αυτοδιοικήσεων** από το Πρόγραμμα Δημοσίων Επενδύσεων, μέσω του ΥΠ.Ε.Π.Θ., για κατασκευές - αναβαθμίσεις σχολικών μονάδων στην υπόλοιπη χώρα (και στο Ν. Θεσσαλονίκης).
- 4) **Σχεδιασμός, υλοποίηση πιλοτικών και καινοτομικών εφαρμογών σε πανελλαδικό επίπεδο** π.χ. πρόγραμμα αντικατάστασης αμιάντου, βιοκλιματικές εφαρμογές, προσεισμικοί έλεγχοι στα παλαιά σχολεία, αντικατάσταση αλεξικέραυνων παλαιάς τεχνολογίας, σχολικές βιβλιοθήκες.

Είναι σαφές ότι Ο.Σ.Κ. καλύπτει πολλαπλούς ρόλους και αρμοδιότητες : κατασκευαστική - τεχνική εταιρεία κτιριακών και εξειδικευμένων έργων, μηχανισμός διαχείρισης πόρων δημοσίων επενδύσεων, τεχνικός σύμβουλος σε θέματα σχολικής στέγης και εμπορική εταιρεία παραγγελιών και προμηθειών σε εκπαιδευτικό εξοπλισμό. Επίσης μέσω των συμπράξεων δημοσίου - ιδιωτικού τομέα (Σ.Δ.Ι.Τ.) διευρύνει το ρόλο του στην ανάπτυξη σχεδίων ακίνητης περιουσίας (βλέπε τελευταίο σημείο στο κεφάλαιο για τον Ο.Σ.Κ. στο παράρτημα - τεκμηρίωση).

Με βάση τα πορίσματα της έρευνας που παρουσιάζονται στο τρίτο κεφάλαιο «Καταγραφή Επιτροπών Παιδείας και Σχολικών Επιτροπών» και τις απόψεις των αιρετών, παρατηρούνται πολλές αδυναμίες στην εκτέλεση αυτών των καθηκόντων, οι οποίες μάλιστα δεν έχουν μόνο οικονομική αιτιολόγηση.

Στο πλαίσιο αυτό θα πρέπει να δοθεί ιδιαίτερο βάρος στα χρονοδιαγράμματα και τις επισημάνσεις του «Οδηγού διαδικασιών ωρίμανσης έργων σχολικών κτιρίων» που έχει εκδοθεί από την Μ.Ο.Δ. και έχει ενσωματωθεί στο παράρτημα – τεκμηρίωση. Συμπεραίνεται ότι για ένα νέο μέσο σχολείο απαιτούνται 2 έως 4 χρόνια από την ημερομηνία που θα αποφασισθεί το έργο μέχρι την ημερομηνία που θα είναι έτοιμο για δημοπράτηση και ακολουθεί βέβαια η περίοδος κατασκευής του.

Η **συγκεντρωτική διαχείριση και υλοποίηση έργων και ενεργειών** που έχουν σχέση με την καθημερινή λειτουργία των σχολικών μονάδων αποδείχθηκε όχι μόνο γραφειοκρατική αλλά και αναποτελεσματική. Οι περισσότερες κατασκευές και αναβαθμίσεις σχολικών μονάδων μπορούν να υλοποιηθούν από τους δήμους, με τον Ο.Σ.Κ. να λειτουργεί ως φορέας παροχής τεχνογνωσίας και οι σχολικές επιτροπές είναι εύκολο να αναλάβουν τις προμήθειες επίπλων και εξοπλισμού. Φυσικά θα πρέπει να μεταβιβαστούν οι πόροι του Ο.Σ.Κ. και του κρατικού προϋπολογισμού που χρηματοδοτούν στις αντίστοιχες δαπάνες.

Νομαρχιακή Αυτοδιοίκηση

Οι αρμοδιότητες των Νομαρχιακών Αυτοδιοικήσεων σε θέματα εκπαίδευσης μετά τη σύσταση τους το 1994, αφού πέρασαν μία πενταετία επαναφοράς τους στο ΥΠ.Ε.Π.Θ., οριοθετήθηκαν με το Π.Δ. 161/2000 κυρίως σε θέματα σχολικής υποδομής και λειτουργίας των σχολείων σε νομαρχιακό επίπεδο⁹. Στον πίνακα που ακολουθεί, οι αρμοδιότητες αυτές ταξινομήθηκαν ανάλογα με το αντικείμενο και τον εκπαιδευτικό φορέα για λογαριασμό του οποίου ασκούνται.

α/α	Φορέας υπηρεσία	Αρμοδιότητα
1.	Περιφερειακές υπηρεσίες ΥΠ.Ε.Π.Θ. (διευθύνσεις και γραφεία εκπαίδευσης)	Στέγαση - κάλυψη λειτουργικών δαπανών, έγκριση τηλεφωνικών συνδέσεων, συνδιαλέξεων (αστικών και υπεραστικών), έγκριση μισθώσεων αυτοκινήτων, αντικατάσταση κινητήρων
2.	Σύλλογοι Γονέων	Εποπτεία και έλεγχος
3.	Γονείς - κηδεμόνες	Εφαρμογή κυρώσεων (μη εγγραφή στο σχολείο, μη τακτική φοίτηση)
4.	Νομαρχιακή Αυτοδιοίκηση	Σύσταση Νομαρχιακής Επιτροπής Παιδείας
5.	Ιδιωτικά κληροδοτήματα, δωρεές	Διορισμός διοικήσεων σε κληροδοτήματα μαθητικών υποτροφιών, έλεγχος διαχείρισης, αποδοχή δωρεών αυτοκινήτων
6.	Σχολικά κτίρια	Συγκρότηση επιτροπής καταλληλότητας οικοπέδου ή κτιρίου, απαλλοτρίωση χώρων, ανέγερση κτιρίων, μίσθωση ακινήτων
7.	Σχολικά κτίρια	Έγκριση εκδηλώσεων τρίτων, διάθεσης διδακτηρίου για άλλες χρήσεις κοινής ωφέλειας, πολιτιστικών εκδηλώσεων για τους μαθητές
8.	Λειτουργία σχολείων	Κανόνες και ωράριο λειτουργίας συστεγαζόμενων σχολικών μονάδων
9.	Λειτουργία σχολείων	Έγκριση σχολικών εκδρομών στο εσωτερικό και στο εξωτερικό
10.	Λειτουργία σχολείων	Έγκριση τηλεφωνικών συνδέσεων, τηλετύπων και συνδιαλέξεων (αστικών και υπεραστικών), έγκριση μισθώσεων αυτοκινήτων
11.	Λειτουργία σχολείων	Διακοπή μαθημάτων λόγω καιρικών συνθηκών, επιδημιών κ.α.
12.	Λειτουργία σχολείων	Μεταφορά μαθητών
13.	Δήμοι / κοινότητες	Έκδοση απόφασης για την μεταβίβαση της σχολικής περιουσίας στους ΟΤΑ

⁹ Βλέπε παράρτημα - νομοθεσία «Αρμοδιότητες Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης σε θέματα εκπαίδευσης».

Η άσκηση των αρμοδιοτήτων αυτών δεν είναι αυτοτελής, συνήθως προηγούνται εισηγήσεις των περιφερειακών υπηρεσιών του ΥΠ.Ε.Π.Θ., εγκρίσεις ή αποφάσεις του Ο.Σ.Κ., προτάσεις επιτροπών παιδείας, σχολικών επιτροπών, σχολικών συμβουλίων ή και άλλων εμπλεκομένων δημόσιων υπηρεσιών.

Από οικονομική άποψη οι σημαντικότερες αρμοδιότητες αφορούν τις απαλλοτριώσεις, τις κατασκευές, επεκτάσεις κ.α. διδακτηρίων και τη μεταφορά μαθητών. Για την τελευταία προβλέπεται πίστωση 83.000.000 € στον προϋπολογισμό του 2006.

Παρατηρείται το διοικητικά παράδοξο φαινόμενο, οι περιφερειακές υπηρεσίες του Υπουργείου να μην υπάγονται πλέον στις Νομαρχιακές Αυτοδιοικήσεις, αλλά οικονομικά να εξαρτώνται από αυτές.

Σε σχέση με τους πρωτοβάθμιους ΟΤΑ η πιο ουσιαστική αρμοδιότητα αφορά την μεταβίβαση της σχολικής περιουσίας, ενώ σε σχέση με τις σχολικές επιτροπές και γενικά τις σχολικές μονάδες ασκούνται αρμοδιότητες που θα έπρεπε να ανήκουν στις τελευταίες π.χ. εγκρίσεις για την οργάνωση εκδηλώσεων τρίτων στα σχολεία, τη διάθεση διδακτηρίων για άλλες χρήσεις, τις τηλεφωνικές συνδέσεις και διαλέξεις, τις μισθώσεις και αποδοχές δωρεών αυτοκινήτων, τον καθορισμό της λειτουργίας των συστεγαζόμενων σχολικών μονάδων κ.α.. Οι περισσότερες μάλιστα χρηματοδοτούνται αποκλειστικά από τους πρωτοβάθμιους ΟΤΑ, αλλά η άσκηση τους τελεί υπό την έγκριση της Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης.

Είναι σαφές ότι πρέπει να υπάρξει μία ανακατανομή των αρμοδιοτήτων αυτών σε δύο κατευθύνσεις. Πρώτον να μεταβιβαστούν διαχειριστικές αρμοδιότητες στους Δήμους και τις Κοινότητες ή τις σχολικές επιτροπές κατά περίπτωση και δεύτερον αρμοδιότητες των περιφερειακών υπηρεσιών του ΥΠ.Ε.Π.Θ. που έχουν σχέση με τη λειτουργία των σχολείων σε νομαρχιακό επίπεδο να μεταβιβαστούν στην Ν.Α.

Τα Τ.Ε.Ε. του Οργανισμού Απασχόλησης Εργατικού Δυναμικού

Μαθητεία είναι η τεχνική και επαγγελματική εκπαίδευση, που απευθύνεται σε νέους και νέες, αποφοίτους τουλάχιστον γυμνασίου και ηλικίας μέχρι 23 ετών και συνδυάζει τη θεωρητική και εργαστηριακή εκπαίδευση στο σχολείο και την πρακτική άσκηση σε χώρους εργασίας. Στον Ο.Α.Ε.Δ. λειτουργούν 54 Τ.Ε.Ε. μαθητείας στις μεγαλύτερες πόλεις της χώρας, που καλύπτουν ένα ευρύ φάσμα ειδικοτήτων του δευτερογενή και τριτογενή τομέα.

Κατά τη διάρκεια της πρακτικής τους εξάσκησης, οι εκπαιδευόμενοι αμείβονται από τους εργοδότες, για τους οποίους ο Ο.Α.Ε.Δ. έχει θεσπίσει κίνητρα. Οι σπουδαστές έχουν δικαίωμα σπουδαστικής άδειας (30 ημέρες με αποδοχές), επίδομα στέγασης και σίτισης, ιατροφαρμακευτική περίθαλψη και αναβολή στράτευσης.

Κατά το σχολικό έτος 2005-2006 προκηρύχθηκαν 6.277 θέσεις στα Τ.Ε.Ε. μαθητείας Α' κύκλου και 2.450 στα Τ.Ε.Ε. μαθητείας Β' κύκλου.

Τ.Ε.Ε. μαθητείας Α' κύκλου

Τα Τ.Ε.Ε. μαθητείας Α' κύκλου του Ο.Α.Ε.Δ. λειτουργούν σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 6 του Ν.2640/98 «Δευτεροβάθμια τεχνική - επαγγελματική εκπαίδευση». Η εκπαίδευση διαρκεί 3 χρόνια (6 εξάμηνα). Κατά τη διάρκεια του πρώτου έτους, οι σπουδαστές παρακολουθούν θεωρητικά και εργαστηριακά μαθήματα μέσα στις εκπαιδευτικές μονάδες και κατά τη διάρκεια του 2ου και 3ου έτους ακολουθούν το «δυ-

ικό σύστημα», το οποίο συνίσταται σε θεωρητική εκπαίδευση μέσα στο Τ.Ε.Ε. και σε πρακτική άσκηση σε επιχειρήσεις του ιδιωτικού και δημόσιου τομέα.

Οι απόφοιτοι του Τ.Ε.Ε. μαθητείας Α' κύκλου έχουν τη δυνατότητα : α) άμεσης πρόσβασης στην αγορά εργασίας με την απόκτηση πτυχίου επιπέδου ΙΙ, β) συνέχισης στο Β' Κύκλο των Τ.Ε.Ε. και γ) εγγραφής στη Β' τάξη ενιαίου λυκείου.

Τ.Ε.Ε. μαθητείας Β' κύκλου

Τα Τ.Ε.Ε. Β' κύκλου λειτουργούν σύμφωνα με τις διατάξεις του ίδιου νόμου (2640/98) και τις διατάξεις του άρθρου 17 του Ν. 2874/2000 «Πρόωθηση απασχόλησης και άλλες διατάξεις». Απευθύνονται σε αποφοίτους Τ.Ε.Ε. μαθητείας Α' κύκλου, ή ισοτίμων σχολών, ανεξαρτήτως ορίου ηλικίας. Η εκπαίδευση διαρκεί ένα σχολικό έτος (2 εξάμηνα) και οι σπουδαστές παρακολουθούν θεωρητικά και εργαστηριακά μαθήματα μέσα στις εκπαιδευτικές μονάδες.

Οι απόφοιτοι των Τ.Ε.Ε. Β' κύκλου έχουν την δυνατότητα : α) πρόσβασης στην αγορά εργασίας με την απόκτηση πτυχίου επιπέδου ΙΙΙ, β) εγγραφής σε αντίστοιχη ειδικότητα των Ι.Ε.Κ., και γ) εγγραφής σε αντίστοιχη Σχολή των Τ.Ε.Ι., μετά την επιτυχή συμμετοχή σε πανελλαδικές εξετάσεις σε ορισμένα μαθήματα.

Τ.Ε.Ε.	Μαθητές		Τ.Ε.Ε.	Μαθητές	
	Α' κύκλου	Β' κύκλου		Α' κύκλου	Β' κύκλου
Ηρακλείου Αττ.	150	125	1 ^ο Θεσσαλονίκης	175	75
Αγ. Αναργύρων	75	25	2 ^ο Θεσσαλονίκης	200	50
Αιγάλεω	150	50	Ωραιοκάστρου	200	125
Καλαμακίου	125	100	Λακκιάς	50	25
Μοσχάτου	100	50	Βέροιας	100	50
Πειραιά	175	75	Κοζάνης	100	0
Γαλατσίου	90	0	Κατερίνης	125	25
Υμηττού	20	0	Φλώρινας	125	75
Ελευσίνας	100	0	Πτολεμαΐδας	125	75
Ρέντη	150	50	Καστοριάς	75	0
Σαλαμίνας	84	0	Κιλκίς	100	75
Παλλήνης	75	25	Καβάλας	200	75
Αλιμου	100	0	Σερρών	100	50
Χαλκίδας	25	50	Δράμας	120	100
Αντίκυρας	25	0	Κομοτηνής	125	0
Σκαρामαγκά	25	0	Αλεξανδρούπολης	100	0
Ιωαννίνων	200	75	Ορεστιάδας	100	25
Κέρκυρας	125	25	Ξάνθης	100	75
Άρτας	100	0	Λάρισας	175	75

Τ.Ε.Ε.	Μαθητές		Τ.Ε.Ε.	Μαθητές	
	Α' κύκλου	Β' κύκλου		Α' κύκλου	Β' κύκλου
Πάτρας	175	100	Λαμίας	145	75
Αργολίδας	143	75	Βόλου	125	50
Καλαμάτας	125	25	Καρδίτσας	125	75
Πύργου	125	75	Ηρακλείου	175	50
Αγρινίου	150	50	Χανίων	150	50
Μεσολογγίου	75	0	Χίου	100	50
Τρίπολης	100	50	Ρόδου	150	50
Σπάρτης	25	0	Μυτιλήνης	100	50
Σύνολο	2812	1025	Σύνολο	3465	1425

Τα Τ.Ε.Ε. μαθητείας του Ο.Α.Ε.Δ. συνιστούν ένα παράλληλο και ισοδύναμο αυτόνομο κύκλωμα τεχνικής - επαγγελματικής εκπαίδευσης, δίπλα στα Τ.Ε.Ε.¹⁰, που μαζί με τα ενιαία λύκεια, αποτελούν τον δεύτερο κύκλο της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης.

Το σύστημα μαθητείας του Ο.Α.Ε.Δ. έχει μακρά ιστορία και έχει συμβάλει ουσιαστικά στην διάδοση της τεχνικής - επαγγελματικής εκπαίδευσης και στη σύνδεσή της με την αγορά εργασίας. Πριν από αρκετά χρόνια, οι σχολές του αποτελούσαν την κυριότερη διέξοδο για τους νέους που μετά το δημοτικό δεν ήθελαν ή δεν μπορούσαν να συνεχίσουν το παλιό εξατάξιο Γυμνάσιο ή διέκοπταν την φοίτησή τους. Τα τελευταία χρόνια όμως έχει αναβαθμιστεί το επίπεδο, ποσοτικά και ποιοτικά, των Τ.Ε.Ε. και έχουν υποκαταστήσει σε κάποιο βαθμό, όσον αφορά τον αριθμό των προσφερομένων ειδικοτήτων και τη χωροθέτηση τους σε όλη την χώρα, τα Τ.Ε.Ε. μαθητείας.

Με βάση τα στατιστικά στοιχεία του πρώτου κεφαλαίου, τα Τ.Ε.Ε. φθάνουν τα 462, με 112.921 μαθητές και 13.868 καθηγητές, ενώ τα Τ.Ε.Ε. μαθητείας είναι 54, κυρίως στις πρωτεύουσες των νομών (35) αλλά όχι σε όλες, με 20.000 περίπου μαθητές και 2.000 άτομα εκπαιδευτικό προσωπικό.

Τα Τ.Ε.Ε. μαθητείας αποτελούν υπηρεσίες του Ο.Α.Ε.Δ. (Διεύθυνση Μαθητείας), σε επίπεδο εκπαιδευτηρίου διοικούνται από τον διευθυντή και τους υποδιευθυντές κάθε μονάδας, ενώ οικονομικά και διαχειριστικά εξαρτώνται από τις περιφερειακές διευθύνσεις του οργανισμού.

Δεν έχουν διοικητικές και οικονομικές σχέσεις με την τοπική αυτοδιοίκηση (πρωτοβάθμια και νομαρχιακή), δεν διαθέτουν σχολικές επιτροπές, δεν συστηματικά με άλλα σχολεία, αλλά λόγω της μαθητείας είναι συνδεδεμένα με τις επιχειρήσεις της περιοχής τους. Στα πλαίσια της γενικότερης αναμόρφωσης της τεχνικής - επαγγελματικής εκπαίδευσης που προωθείται το 2006, είναι βέβαιο ότι θα επανεξετασθεί ο ρόλος και η αποστολή τους.

¹⁰ Εντάσσονται στη δευτεροβάθμια - μη υποχρεωτική - εκπαίδευση και είναι ημερήσια και εσπερινά. Διαιρούνται σε δύο κύκλους. Ο πρώτος διαρκεί δύο χρόνια και ο δεύτερος ένα. Στα εσπερινά προστίθεται ένα εξάμηνο για τον Α' κύκλο και ένα για το Β'. Οι δύο κύκλοι είναι αυτοτελείς και χορηγούν πτυχίο. Λειτουργούν επίσης Τ.Ε.Ε. για μαθητές με ειδικές ανάγκες.

Μετα-δευτεροβάθμια επαγγελματική κατάρτιση

Το Εθνικό Σύστημα Επαγγελματικής Εκπαίδευσης και Κατάρτισης δημιουργήθηκε το 1992. Μέχρι τότε δεν υπήρχε ανάλογο θεσμοθετημένο σύστημα, εκτός της μαθητείας του Ο.Α.Ε.Δ. που λειτουργούσε σε περιορισμένη έκταση.

Οι σκοποί της θεσμοθέτησης του Ε.Σ.Ε.Ε.Κ. ήταν :

- Η ενίσχυση της κατάρτισης του ανθρώπινου δυναμικού μεσαίας στάθμης.
- Η παροχή δυνατότητας απόκτησης επαγγελματικών γνώσεων και προσόντων στους αποφοίτους γενικών λυκείων που δε συνέχιζαν τις σπουδές τους στην Ανώτατη Εκπαίδευση.
- Η παροχή δυνατότητας απόκτησης αναγνωρισμένων τίτλων σπουδών στο πλαίσιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Στο πλαίσιο αυτό ιδρύθηκε ο Οργανισμός Επαγγελματικής Εκπαίδευσης και Κατάρτισης ως νομικό πρόσωπο δημοσίου δικαίου, που έχει την ευθύνη της ίδρυσης, οργάνωσης και λειτουργίας των Ινστιτούτων Επαγγελματικής Κατάρτισης.

Στα 124 Δημόσια Ι.Ε.Κ. που λειτουργούν σήμερα, σε όλους τους νομούς της χώρας και κυρίως στις μεγάλες πόλεις, είναι αποσπασμένοι 1.100 εκπαιδευτικοί, οι οποίοι καλύπτουν τις διοικητικές τους ανάγκες λειτουργίας. Το μέγεθος τους, σε σχέση με τον αριθμό των καταρτιζομένων, των εκπαιδευτικών και των προσφερομένων ειδικοτήτων, ποικίλλει. Στα δημόσια Ι.Ε.Κ. ο μέσος αριθμός ειδικοτήτων, ανά Ινστιτούτο, κυμαίνεται μεταξύ επτά και δέκα. Κάθε τμήμα - κατά ειδικότητα - μπορεί να έχει μέχρι εικοσιοκτώ (28) καταρτιζόμενους. Ο αριθμός των καταρτιζόμενων ανέρχεται ετησίως σε 20.000 άτομα περίπου και ο αριθμός των εκπαιδευτών στους 9.500 περίπου.

Προϋπόθεση εισαγωγής στα δημόσια Ι.Ε.Κ. είναι το απολυτήριο γυμνασίου ή τεχνικής και επαγγελματικής σχολής ή σχολής μαθητείας του Ο.Α.Ε.Δ. ή λυκείου. Επίσης μπορούν να φοιτήσουν ενήλικες, με ελάχιστο πιστοποιημένο τίτλο σπουδών το απολυτήριο γυμνασίου. Η ηλικία φοίτησης ξεκινά από τα 18 έτη.

Τα Ι.Ε.Κ. παρέχουν δίπλωμα εππέδου μετα-δευτεροβάθμιας επαγγελματικής κατάρτισης. Κάθε Ινστιτούτο διαθέτει έναν ή περισσότερους τομείς και ο κάθε τομέας προσφέρει ορισμένο αριθμό ειδικοτήτων. Οι τομείς κατάρτισης, με αντίστοιχες ειδικότητες ανά τομέα, είναι οι εξής : Χρηματοοικονομικών και Διοικητικών Υπηρεσιών, Γεωτεχνικός, Τροφίμων - Ποτών, Ένδυσης - Υπόδησης, Μηχανολογίας - Ηλεκτρολογίας - Ηλεκτρονικών, Χημικής Βιομηχανίας, Επικοινωνίας και ΜΜΕ, Εφαρμοσμένων Τεχνών, Δομικών και Συναφών Κατασκευών, Ενέργειας - Περιβάλλοντος, Υγείας - Αισθητικής - Κοινωνικών Υπηρεσιών, Πολιτισμού - Αθλητισμού, Πληροφορικής - Τηλεπικοινωνιών - Δικτύων Η/Υ, Τουρισμού - Μεταφορών.

Τα Ι.Ε.Κ. προσβλέπουν στην παροχή υψηλού επιπέδου προσόντων, με απώτερο σκοπό την απορρόφηση των καταρτιζομένων στην αγορά εργασίας. Για το σκοπό αυτό, ο Ο.Ε.Ε.Κ. διεξάγει έρευνες αγοράς για την προσαρμογή των ειδικοτήτων που λειτουργούν σε κάθε Ι.Ε.Κ. στις τοπικές ανάγκες της αγοράς εργασίας, ενώ έχει ιδρύσει και Κέντρα Σταδιοδρομίας και Απασχόλησης.

Η απόφαση για την ίδρυση, λειτουργία ή ενδεχόμενη κατάργηση ειδικοτήτων λαμβάνεται από ειδικές επιτροπές - Τριμερείς Συμβουλευτικές Επιτροπές - οι οποίες αποτελούνται από εκπροσώπους των εργαζομένων, των εργοδοτών και των Ι.Ε.Κ., υπό την αιγίδα του Ο.Ε.Ε.Κ.

Έχει επίσης καθιερωθεί προαιρετική πρακτική άσκηση για τους αποφοίτους των Ι.Ε.Κ., διάρκειας έξι μηνών, η οποία θεωρείται ως αναγνωρισμένη προϋπηρεσία για χορήγηση άδειας άσκησης επαγγέλματος. Η πραγματοποίηση της μπορεί να γίνει στο δημόσιο τομέα, σε νομικά πρόσωπα δημόσιου ή ιδιωτικού δικαίου και σε ιδιωτικές επιχειρήσεις. Ο Ο.Ε.Ε.Κ. έχει θεσμοθετήσει έξι χιλιάδες θέσεις για πρακτική άσκηση, από τις οποίες οι τρεις χιλιάδες είναι επιδοτούμενες.

Η αναφορά στην βαθμίδα αυτή της εκπαίδευσης αφορά την στενή σχέση, σε πολλές περιπτώσεις, των Ι.Ε.Κ. με τα σχολεία και τις σχολικές επιτροπές. Ο Ο.Ε.Ε.Κ. εποπτεύεται από το ΥΠ.Ε.Π.Θ. και τα Ινστιτούτα στελεχώνονται κυρίως με εκπαιδευτικό προσωπικό του Υπουργείου. Αρκετά Ι.Ε.Κ. συστεγάζονται με σχολεία - 71 Ινστιτούτα, το 57% - και έχουν συναφθεί οι σχετικές συμβάσεις με τις σχολικές επιτροπές (ή υπάρχουν άτυπες συμφωνίες), αφού βέβαια έχει προηγηθεί συνεννόηση με το σχολικό συμβούλιο, για παροχή υπηρεσιών στους εκπαιδευτές και τους καταρτιζόμενους, π.χ. χρήση εργαστηρίων και εγκαταστάσεων, καθαριότητα, λειτουργία κυλικείου, συμβολή στα γενικά έξοδα του σχολείου κ.α.

Στο σχέδιο του νέου Δημοτικού και Κοινοτικού Κώδικα, συγκεκριμένα στο άρθρο 243 για τις σχολικές επιτροπές, προβλέπεται ότι στις περιπτώσεις συστήγησης σχολικών μονάδων και Ι.Ε.Κ., σε διδακτήριο ή συγκρότημα, συγκροτείται ενιαία σχολική επιτροπή, στην οποία συμμετέχει και ο Διευθυντής του Ι.Ε.Κ.

Με τη διάταξη αυτή γίνεται προσπάθεια να επιλυθούν τα προβλήματα συνύπαρξης που δημιουργούνται και επιβάλλεται η συμμετοχή εκπροσώπου εκπαιδευτικού φορέα στην σχολική επιτροπή, ο οποίος όμως λειτουργεί ανεξάρτητα σε ότι αφορά τα διοικητικά και οικονομικά του θέματα και ακολουθεί τις εντολές και οδηγίες του οργανισμού στον οποίο υπάγεται, δηλαδή του Ο.Ε.Ε.Κ.

Είναι πιθανό όμως να δημιουργηθούν νομικά προβλήματα, επειδή η σχολική επιτροπή έχει θεσμοθετημένες αρμοδιότητες διαχείρισης πιστώσεων, εκτέλεσης έργων, καταβολής αμοιβών και κάθε άλλου μέτρου που κρίνεται αναγκαίο για τη στήριξη της διοικητικής λειτουργίας της σχολικής μονάδας, άρα έχει τη δυνατότητα να παρεμβαίνει στη λειτουργία του Ι.Ε.Κ.

Στο πλαίσιο αυτό θα πρέπει να καταγραφούν τα Ι.Ε.Κ. που συστεγάζονται με άλλα σχολεία της πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης και να ενταχθούν στα συστήματα κατανομής επιχορηγήσεων για τη χρηματοδότηση λειτουργικών δαπανών και επισκευών - συντηρήσεων των σχολείων, επειδή επιβαρύνουν οικονομικά τον προϋπολογισμό της σχολικής επιτροπής και κατ'επέκταση του ΟΤΑ που κατανέμει τις σχετικές πιστώσεις. Στην περίπτωση αυτή βέβαια θα πρέπει να αυξηθούν τα ποσά των Κ.Α.Π. και της ΣΑΤΑ που κατευθύνονται στα σχολεία, με ανάλογη επιχορήγηση του Ο.Ε.Ε.Κ.

Εκτιμάται λοιπόν ότι πρέπει να αποσαφηνιστεί περισσότερο το περιεχόμενο της διάταξης αυτής και να εξεταστεί ουσιαστικά η δυνατότητα σύνδεσης της πρωτοβάθμιας τοπικής αυτοδιοίκησης με τα Ι.Ε.Κ., τα οποία άλλωστε στην πλειοψηφία τους συλλειτουργούν με τις σχολικές μονάδες.

Χρηματοδότηση της Εκπαίδευσης

Η χρηματοδότηση της εκπαίδευσης πραγματοποιείται, από το κράτος μέσω του τακτικού προϋπολογισμού και του προϋπολογισμού δημοσίων επενδύσεων και από άλλες πηγές π.χ. Ευρωπαϊκή Ένωση, τοπική αυτοδιοίκηση, ιδιωτικοί φορείς κλπ. Ο τακτικός προϋπολογισμός καλύπτει τις δαπάνες μισθοδοσίας του εκπαιδευτικού και λοιπού προσωπικού, τις λειτουργικές δαπάνες των σχολείων, τα βιβλία, τη μεταφορά, τη σίτιση και στέγαση μαθητών, την προμήθεια οργάνων και μέσων διδασκαλίας.

Η πρωτοβάθμια και δευτεροβάθμια εκπαίδευση χρηματοδοτούνται από τον τακτικό προϋπολογισμό της Κεντρικής Διοίκησης, από τους προϋπολογισμούς των Δήμων και των Κοινοτήτων που καλύπτουν τις λειτουργικές δαπάνες των σχολείων και από τους προϋπολογισμούς των Νομαρχιακών Αυτοδιοικήσεων για ειδικές δαπάνες.

Ο προϋπολογισμός δημοσίων επενδύσεων καλύπτει δαπάνες παγίου κεφαλαίου, δηλαδή αγορές - απαλλοτριώσεις ακινήτων, κατασκευές - επισκευές κτιρίων και εγκαταστάσεων και προμήθειες εξοπλισμού και εργαστηρίων. Ο Ο.Σ.Κ. και οι Νομαρχιακές Αυτοδιοικήσεις επιχορηγούνται από το Π.Δ.Ε. για να υλοποιήσουν τα παραπάνω έργα. Οι δαπάνες επισκευής και συντήρησης των σχολείων στην πρωτοβάθμια και δευτεροβάθμια εκπαίδευση καλύπτονται από τους πρωτοβάθμιους ΟΤΑ.

Στους μαθητές των δημοσίων σχολείων παρέχονται δωρεάν τα βιβλία και το εποπτικό υλικό και καλύπτεται η μεταφορά τους από τις Νομαρχιακές Αυτοδιοικήσεις, όπου προκύπτει ανάγκη, από το σπίτι στο σχολείο και αντίστροφα. Στη δευτεροβάθμια εκπαίδευση παρέχεται, κάτω από προϋποθέσεις, δωρεάν σίτιση, στέγαση και οικονομική ενίσχυση ορισμένου αριθμού μαθητών. Επίσης παρέχεται δωρεάν φιλοξενία σε μαθητές δημοτικών σχολείων, κατά τους θερινούς μήνες, σε παιδικές κατασκηνώσεις, οι οποίες ανήκουν κυρίως στην πρωτοβάθμια και νομαρχιακή αυτοδιοίκηση.

Πηγές εσόδων και χρηματοδοτήσεις ΟΤΑ

Όπως έχει ήδη αναφερθεί, με το Ν.1566/1985 οι δήμοι και οι κοινότητες ανέλαβαν, μέσω των σχολικών επιτροπών, την οικονομική διαχείριση της λειτουργίας των σχολείων και την επισκευή και συντήρηση των σχολικών κτιρίων.

- 1) Με το Ν.1828/1989 καθορίστηκε ότι, στο νέο σύστημα κρατικής χρηματοδότησης των ΟΤΑ, με τους κεντρικούς αυτοτελείς πόρους, ενσωματώθηκαν οι επιχορηγήσεις του ΥΠ.Ε.Π.Θ. για την κάλυψη των λειτουργικών δαπανών των σχολείων.

Με νεώτερες νομοθετικές ρυθμίσεις (Ν.1892/90 και 1946/91) προσδιορίστηκε με ακρίβεια, ώστε να μην γείρονται αμφισβητήσεις τόσο από πλευράς ΟΤΑ όσο και από το ΥΠ.Ε.Π.Θ., το τμήμα των Κ.Α.Π. το οποίο οι ΟΤΑ υποχρεούνται να διαθέτουν για την κάλυψη των λειτουργικών δαπανών των σχολείων. Συγκεκριμένα δεσμεύτηκε το 12% των 2/3 του 20% του Φ.Ε.Φ.Ν.Π. και όλες οι ετήσιες Κ.Υ.Α. για την κατανομή των Κ.Α.Π., περιλαμβάνουν το ποσό που αναλογεί στη ρύθμιση αυτή. Η επιχορήγηση αυτή αποτελεί πλέον ειδικευμένο έσοδο των ΟΤΑ που δεν μπορεί να διατεθεί για την κάλυψη άλλων αναγκών.

Με το Ν.3274/2004 άλλαξε η διαδικασία κατανομής των σχετικών πιστώσεων και μεσολαβεί πλέον μία επιτροπή σε κάθε νομό, που συστήνεται με απόφαση του Γενικού Γραμματέα της Περιφέρειας και αποτελείται από :

- Τον προϊστάμενο της οικείας Διεύθυνσης Αυτοδιοίκησης και Αποκέντρωσης ή Τοπικής Αυτοδιοίκησης και Διοίκησης του νομού, ως εκπρόσωπο της Περιφέρειας, ο οποίος και προεδρεύει.
- Δύο εκπροσώπους της Τοπικής Ένωσης Δήμων και Κοινοτήτων του νομού, που ορίζονται με απόφαση του δικητορικού της συμβουλίου και
- Τους προϊσταμένους των οικείων Διευθύνσεων Πρωτοβάθμιας και Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης.

Οι επιτροπές γνωμοδοτούν στον Υπουργό για το σύστημα κατανομής¹¹ και στη συνέχεια καταנέμονται οι σχετικές επιχορηγήσεις απευθείας στους ΟΤΑ.

- 2) Οι πιστώσεις για τις επισκευές και συντηρήσεις των σχολικών κτιρίων αποτελούν τμήμα του προγράμματος δημοσίων επενδύσεων (Π.Δ.Ε.), επειδή αφορούν έργα και προμήθειες και απαιτούν τις περισσότερες φορές μελέτες για να υλοποιηθούν. Από το 2001 οι πιστώσεις αυτές εγγράφονται στον προϋπολογισμό δημοσίων επενδύσεων του ΥΠ.Ε.Σ.Δ.Δ.Α.¹²

Με βάση το προσωρινό σύστημα κατανομής, το 70% - 75% της ετήσιας πίστωσης κατανέμεται από το ΥΠ.Ε.Σ.Δ.Δ.Α. απευθείας στους ΟΤΑ, ενώ το υπόλοιπο 25% - 30% κατανέμεται από τις ΤΕΔΚ (βλέπε πρόταση ΕΕΤΑΑ)¹¹.

- 3) Το ΥΠ.Ε.Π.Θ. παρέχει επίσης εξειδικευμένες επιχορηγήσεις στις σχολικές επιτροπές για να καλυφθούν οι εξής δαπάνες :
- προμήθεια εξοπλισμού και διδακτικών μέσων
 - κίνηση, συντήρηση επισκευή κλπ των αυτοκινήτων που ανήκουν στις σχολικές μονάδες ειδικής αγωγής
 - αγορά ξενόγλωσσων βιβλίων για τα γυμνάσια
 - προμήθεια εξοπλισμού και διδακτικού υλικού για τα ολοήμερα σχολεία πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης
- 4) Οι σχολικές επιτροπές επιχορηγούνται επίσης από διάφορους φορείς του δημόσιου τομέα σε θέματα της αρμοδιότητάς τους π.χ. επιχορηγήσεις από τη νομαρχιακή αυτοδιοίκηση, την Περιφέρεια, τον Ο.Σ.Κ. και άλλους εποικτευόμενους φορείς του ΥΠ.Ε.Π.Θ. Οι επιχορηγήσεις αυτές έχουν έκτακτο χαρακτήρα και συνδέονται συνήθως με επείγουσες ανάγκες ή υλοποίηση εθνικών προγραμμάτων περιορισμένης διάρκειας.
- 5) Οι δήμοι και οι κοινότητες έχουν επίσης τη δυνατότητα να επιχορηγούν τις σχολικές επιτροπές μέσω των τακτικών τους εσόδων ή να πληρώνουν δαπάνες για λογαριασμό τους, εφόσον βέβαια δεν επαρκούν οι προηγούμενες πηγές εσόδων ή ο ΟΤΑ επιθυμεί να συμβάλλει στην αναβάθμιση των σχολείων του.

¹¹ «Σύστημα κατανομής επιχορηγήσεων για τη χρηματοδότηση λειτουργικών δαπανών και επισκευών - συντηρήσεων των σχολείων από την τοπική αυτοδιοίκηση», Μελέτη ΕΕΤΑΑ για λογαριασμό ΥΠΕΣΔΔΑ - ΚΕΔΚΕ, 2004.

¹² Προβλέπεται ότι με κοινή απόφαση ΥΠΕΣΔΔΑ και ΥΠΕΠΘ, μετά από γνώμη της ΚΕΔΚΕ, θα καθοριστούν τα κριτήρια αξιολόγησης των αναγκών για την κατανομή των πιστώσεων αυτών στους πρωτοβάθμιους ΟΤΑ. Τέλος με απόφαση του ΥΠΕΣΔΔΑ θα οριστεί ο τρόπος παρακολούθησης της εκτέλεσης των έργων επισκευής και συντήρησης των σχολικών κτιρίων (δεν έχουν εκδοθεί ακόμη).

- 6) Οι σχολικοί τροχονόμοι παρέχουν ημι-εθελοντική εργασία με αντικείμενο την οδική ασφάλεια των πεζών μαθητών κατά τις μετακινήσεις τους από και προς τα σχολεία. Η επιλογή τους γίνεται από ειδική επιτροπή την οποία απαρτίζουν ο διευθυντής του σχολείου, ο πρόεδρος της σχολικής επιτροπής και εκπρόσωπος του συλλόγου γονέων. Οι σχολικές επιτροπές, από την επιχορήγηση των Κ.Α.Π., καταβάλουν μηνιαία αποζημίωση για την κάλυψη των εξόδων κίνησης τους.
- 7) Η ανάγκη φύλαξης των σχολείων οδήγησε στην εφαρμογή ενός προγράμματος απόκτησης εργασιακής εμπειρίας άνεργων στη φύλαξη σχολικών κτιρίων της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης. Το πρόγραμμα ξεκίνησε το 2000 και συγχρηματοδοτείται από τον Ο.Α.Ε.Δ. και τους Κ.Α.Π. με ειδική πίστωση που προβλέπεται στην απόφαση κατανομής. Τον Ιανουάριο του 2005 απασχολούνταν 2.806 σχολικοί φύλακες σε 145 δήμους, πρωτεύουσες νομών, Αττικής και Θεσσαλονίκης, ενώ με βάση το Π.Δ. 164/04 έχουν ήδη μονιμοποιηθεί 430 άτομα σε 18 δήμους.
- 8) Το ΥΠ.ΕΣ.Δ.Δ.Α. ξεκίνησε το 2002 την εφαρμογή ενός προγράμματος για την αναβάθμιση των αυλών των σχολείων με στόχο τη μετατροπή τους σε χώρους αθλητικών και πολιτιστικών δραστηριοτήτων. Δικαιούχοι του προγράμματος ήταν δήμοι πρωτεύουσες νομών, Αττικής και Θεσσαλονίκης. Κάθε έργο επιχορηγείτο με το ποσό των 88.000 € και εντάχθηκαν 736 σχολεία. Το πρόγραμμα έχει τετραετή διάρκεια και συνολικό προϋπολογισμό 66.000.000 €.
- 9) Το ΥΠ.ΕΣ.Δ.Δ.Α. έχει οριστεί φορέας υλοποίησης της Δράσης «Ενεργειακές επενδύσεις σε σχολεία για υποκατάσταση συμβατικών καυσίμων με φυσικό αέριο» του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Ανταγωνιστικότητα». Η συνολική δαπάνη ανέρχεται σε 12.000.000 € και προβλέπεται η χρηματοδότηση 1.600 σχολείων σε δήμους της Αττικής, της Θεσσαλονίκης και της Θεσσαλίας με έτος έναρξης το 2005 (αντικατάσταση καυστήρων, κατασκευή εγκαταστάσεων).
- 10) Λοιπά έσοδα : α) Τα μισθώματα από την εκμετάλλευση του σχολικού κυλικείου αποτελούν έσοδο της σχολικής επιτροπής και διατίθενται για την κάλυψη λειτουργικών δαπανών, β) οι κάθε είδους εισφορές και δωρεές, συνήθως από τους συλλόγους γονέων, γ) μισθώματα από τη διαχείριση περιουσιακών στοιχείων που ανήκουν στο σχολείο, συνήθως από δωρεές ή κληροδοσίες κ.α.
- 11) Τέλος υπάρχει ένα φορολογικό έσοδο των ΟΤΑ, το οποίο είναι δυνατόν να χρησιμοποιηθεί για την χρηματοδότηση των σχολικών μονάδων (λειτουργικές δαπάνες και έργα). Πρόκειται για το φόρο ηλεκτροδοτούμενων χώρων, ο συντελεστής του οποίου είναι δυνατόν να αυξάνεται κατά 25%, προκειμένου το πρόσθετο αυτό έσοδο να διατίθεται αποκλειστικά για την κάλυψη των λειτουργικών δαπανών και τη συντήρηση των σχολείων (άρθρο 13, παρ. 6β του Ν.1892/1990).

* Στο τέλος του επόμενου κεφαλαίου υπάρχει εποπτικό σχήμα με τα παραπάνω.

Συμπεράσματα

Το 1985 ξεκίνησε μία διαδικασία μεταφοράς αρμοδιοτήτων σε θέματα εκπαίδευσης από την κεντρική διοίκηση προς την πρωτοβάθμια τοπική αυτοδιοίκηση. Η διαδικασία αυτή πρωτόγνωρη για τα ελληνικά δεδομένα, αποτελεί τυπικό παράδειγμα μελέτης περίπτωσης (case study) σε θέματα αποκέντρωσης, δεδομένου ότι αντιμετώπισε πολλά διοικητικά και οικονομικά προβλήματα και επηρεάστηκε από τις μεταρρυθμίσεις στη δομή και τις λειτουργίες της περιφερειακής διοίκησης και της τοπικής αυτοδιοίκησης που υλοποιήθηκαν την δεκαετία του 90.

Το ΥΠ.Ε.Π.Θ. είχε αναθέσει μεταπολεμικά τη διοίκηση, λειτουργία και χρηματοδότηση του εκπαιδευτικού συστήματος, σε περιφερειακό και τοπικό επίπεδο, στις νομαρχίες μέσω των αποκεντρωμένων υπηρεσιών του. Η δημιουργία της Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης και η καθιέρωση της Περιφέρειας ως βασικής μονάδας της περιφερειακής διοίκησης είχαν ως αποτέλεσμα συνεχείς νομοθετικές ρυθμίσεις και διοικητικές ανακατατάξεις που δυσχέραναν σημαντικά τη μεταφορά των συγκεκριμένων αρμοδιοτήτων.

Η υλοποίηση του προγράμματος «Ι. Καποδιστριας» με την εφαρμογή των σχεδιασμένων συνενώσεων άλλαξε τη δομή της πρωτοβάθμιας τοπικής αυτοδιοίκησης. Στόχος του Ν.1566/85 και των άλλων νόμων που ακολούθησαν μέχρι το 1993, ήταν οι πολυάριθμοι ΟΤΑ να αποκτήσουν ένα τοπικό όργανο σχεδιασμού και λαϊκής συμμετοχής στο χώρο της εκπαίδευσης, τις δημοτικές / κοινοτικές επιτροπές παιδείας και να αναλάβουν την διαχείριση και συντήρηση των σχολικών μονάδων της περιοχής τους μέσα από το σχήμα των σχολικών επιτροπών. Η νομαρχία, ως αποκεντρωμένη διοίκηση, θα συνέχιζε να παίζει ένα συντονιστικό και εποπτικό ρόλο σε οικονομικά και διοικητικά θέματα, ενώ παράλληλα μέσω των νομαρχιακών / επαρχιακών επιτροπών παιδείας θα αναβάθμιζε τις διαδικασίες συμμετοχικού σχεδιασμού στο νομό.

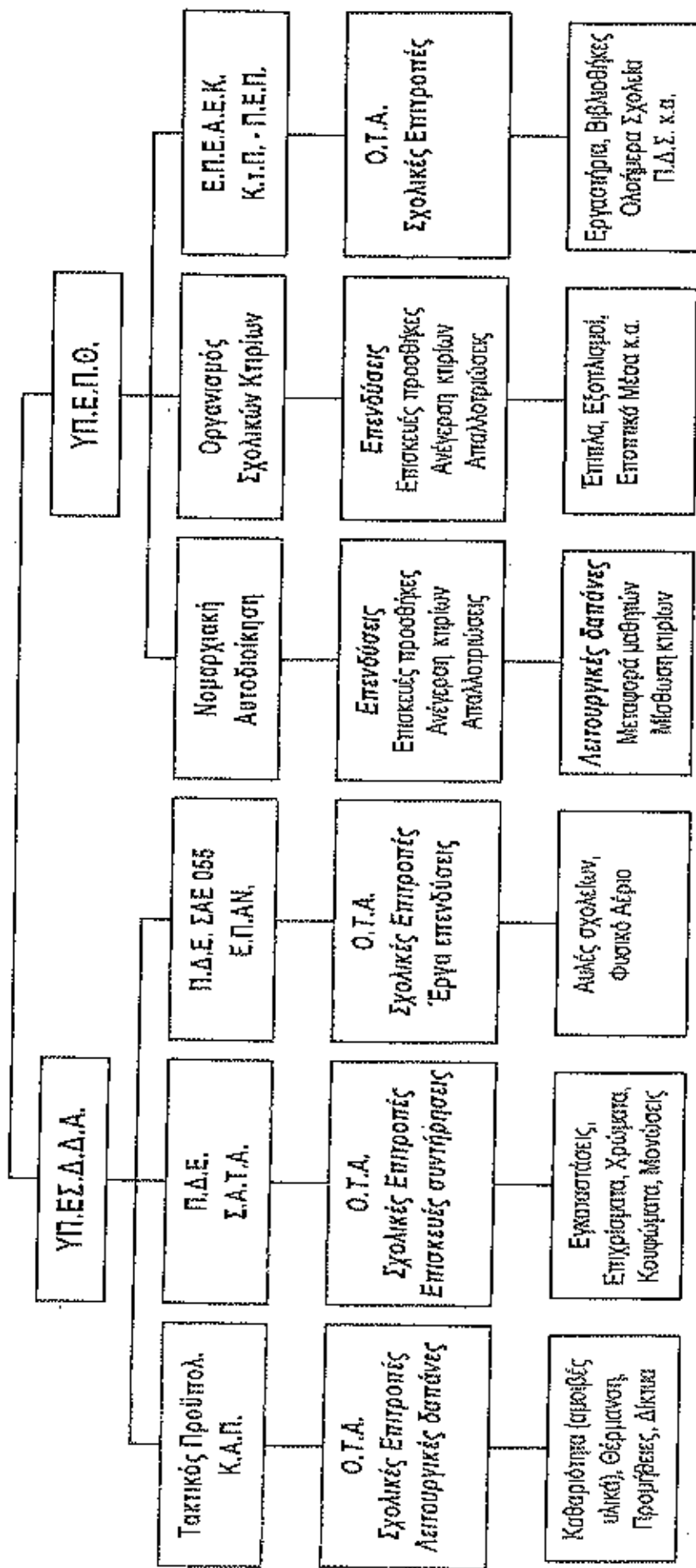
Η δημιουργία 1.031 νέων ΟΤΑ άλλαξε ριζικά τα δεδομένα. Οι περισσότεροι δήμοι ανέλαβαν πλέον την ευθύνη πολλών σχολικών μονάδων και το σχήμα «σχολείο και επιτροπή» ήταν πλέον αναποτελεσματικό και γραφειοκρατικό. Με οδηγίες του ΥΠ.Ε.Σ.Δ.Δ.Α., οι ΟΤΑ προχώρησαν σε συγχωνεύσεις των σχολικών επιτροπών απαραίτητες από διαχειριστική άποψη, που άλλαζαν όμως το χαρακτήρα και τις λειτουργίες τους. Από τοπικές επιτροπές που είχαν αναλάβει τη διαχείριση ενός ή δύο σχολείων σε μία συνοικία, οικισμό ή χωριό μετατράπηκαν οι περισσότερες σε φορείς διαχείρισης σχολικών μονάδων όλων των κατηγοριών (νηπιαγωγεία, δημοτικά, γυμνάσια, λύκεια) με μεγάλο όγκο εργασιών και υψηλούς προϋπολογισμούς.

Παρατηρήθηκε λοιπόν ότι πολλοί δήμοι ανέλαβαν, μέσω των υπηρεσιών τους, όχι μόνο έργα και προμήθειες των σχολικών επιτροπών αλλά και ένα τμήμα των διαχειριστικών τους καθηκόντων. Αυτό έχει ως αποτέλεσμα να μην είναι σαφές, με βάση τους απολογισμούς των σχολικών επιτροπών, το συνολικό λειτουργικό και επενδυτικό κόστος των σχολικών μονάδων. Αν μάλιστα υπολογιστεί ότι το κόστος του εκπαιδευτικού και διοικητικού προσωπικού και τα έξοδα πολλών εκπαιδευτικών δράσεων καλύπτονται άμεσα από το ΥΠ.Ε.Π.Θ. ενώ οι εξοπλισμοί κλπ από τον Ο.Σ.Κ., τότε είναι σαφές ότι κανένας δεν γνωρίζει το συνολικό κόστος ενός σχολείου στη χώρα μας, όχι μόνο σε ότι αφορά τη λειτουργία και συντήρηση του, αλλά και το κόστος του ανθρώπινου δυναμικού και της εκπαιδευτικής διαδικασίας.

Οι συνεχείς οργανωτικές ανακατατάξεις ως αποτέλεσμα των συγχωνεύσεων, αλλά και της δημιουργίας νέων τύπων σχολείων και της αναβάθμισης της λειτουργίας των υπαρχόντων (ολοήμερα σχολεία, εργαστήρια, πρόσθετη διδακτική στήριξη, ενισχυτική διδασκαλία, μουσικά - αθλητικά σχολεία κλπ) έχουν οδηγήσει σε ένα κατανοητό αλλά παρόλα αυτά δυσάρεστο πρόβλημα : ο αριθμός των σχολικών επιτροπών αλλάζει με τόσο γρήγορους ρυθμούς, ώστε είναι σχεδόν αδύνατη η οποιαδήποτε καταγραφή τους να παραμείνει σταθερή, έστω για ένα εξάμηνο. Πέρα από τις διοικητικές και λειτουργικές επιστώσεις, είναι σαφές ότι μία διαδικασία μεταφοράς αρμοδιοτήτων δεν μπορεί να υλοποιηθεί, όταν μία βασική μεταβλητή του εκπαιδευτικού συστήματος σε τοπικό επίπεδο δεν μπορεί να μετρηθεί με ακρίβεια.

Σχεδιάγραμμα

Α΄ βόθμια – Β΄ βόθμια εκπαίδευση : αρμοδιότητες και χρηματοδότηση

ΚΑΤΑΓΡΑΦΗ ΕΠΙΤΡΟΠΩΝ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΣΧΟΛΙΚΩΝ ΕΠΙΤΡΟΠΩΝ

Εισαγωγή

Με στόχο την συγκέντρωση πληροφοριών για τη δομή, τη λειτουργία και τα προβλήματα που αντιμετωπίζουν οι δημοτικές - κοινοτικές επιτροπές παιδείας και οι σχολικές επιτροπές, η Ε.Ε.Τ.Α.Α. πραγματοποίησε στατιστική έρευνα με ερωτηματολόγιο που στάλθηκε σε όλους τους πρωτοβάθμιους ΟΤΑ.¹³

Απάντησαν 564 δήμοι και κοινότητες, το 55%, το οποίο κρίνεται αφενός μεν ικανοποιητικό αφετέρου δε αντιπροσωπευτικό της κατάστασης που επικρατεί. Αν μάλιστα προστεθούν 25 ΟΤΑ που δεν απάντησαν αλλά δεν διαθέτουν σχολικές μονάδες, το ποσοστό αυτό ανέρχεται στο 57%.

Στους ΟΤΑ αυτούς λειτουργούσαν το σχολικό έτος 2005 - 06 τα εξής σχολεία : 3.148 νηπιαγωγεία, 3.066 δημοτικά, 1.024 γυμνάσια, 648 λύκεια, 319 Γ.Ε.Ε. και σχολικά εργαστηριακά κέντρα και 160 σχολεία ειδικής αγωγής, δηλαδή συνολικά 8.365 σχολεία της πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης.

Τα ποσοτικά στοιχεία αφορούν την κατανομή των σχολείων ανά σχολική επιτροπή, την μεταβίβαση της σχολικής περιουσίας και τη χρηματοδότηση των σχολικών επιτροπών από ίδια έσοδα των ΟΤΑ. Τα ποιοτικά δεδομένα αναφέρονται στις απαντήσεις των αρμόδιων αντιδημάρχων ή δημοτικών συμβούλων σε θέματα παιδείας για τη λειτουργία και το θεσμικό πλαίσιο των επιτροπών παιδείας και των σχολικών επιτροπών, καθώς και τη συνεργασία τους με άλλους φορείς.

Υφιστάμενη κατάσταση

Ο πρώτος πίνακας αφορά την αναλογία των σχολείων ανά σχολική επιτροπή και αποτελεί δείκτη αφενός μεν των οργανωτικών επιλογών των δήμων και των κοινοτήτων αφετέρου δε της χωροθέτησης των σχολικών μονάδων.

Αριθμός σχολείων	Αριθμός σχολικών επιτροπών	%	Σύνολο σχολείων	%
μέχρι 1	2.715	53,7%	2.715	32,5%
2	1.786	35,3%	3.572	42,7%
3	313	6,2%	939	11,2%
4	169	3,4%	676	8,1%
5	38	0,7%	190	2,3%
6	21	0,4%	126	1,5%
πάνω από 7	16	0,3%	147	1,7%
Σύνολα	5.058	1%	8.365	1%

¹³ Βλέπε Παράρτημα «Δελτίο καταγραφής Επιτροπών Παιδείας και Σχολικών Επιτροπών».

Παρατηρείται ότι το 53,7% των σχολικών επιτροπών έχουν υπό την ευθύνη τους ένα σχολείο και το 35,3% δύο σχολεία. Το 6,2% των σχολικών επιτροπών διαθέτουν τρία σχολεία και το 3,4% τέσσερα. Τέλος 75 (0,14%) σχολικές επιτροπές διαθέτουν πάνω από πέντε σχολεία. Μόνο το ένα τρίτο (32,5%) των σχολείων διοικείται από μία σχολική επιτροπή, ενώ τα υπόλοιπα συνδιοικούνται μαζί με άλλα.

Η επικοινωνία με τους ΟΤΑ, κατά τους ελέγχους και τις επαληθεύσεις των δελτίων καταγραφής, έδειξε ότι οι αποφάσεις σύστασης σχολικών επιτροπών και η υπαγωγή σχολείων σε αυτές ακολουθούν ορισμένα, όχι πολύ αυστηρά, πρότυπα :

- Σε πολλές περιπτώσεις το νηπιαγωγείο και το δημοτικό σχολείο ενός δημοτικού διαμερίσματος υπάγονται σε μία σχολική επιτροπή.
- Τα σχολεία που συστεγάζονται ή ανήκουν σε σχολικά συγκροτήματα εντάσσονται συνήθως σε μία σχολική επιτροπή.
- Αρκετοί ΟΤΑ έχουν υιοθετήσει τη λύση των δύο ενιαίων επιτροπών, μία για τα σχολεία της πρωτοβάθμιας και μία για τα σχολεία της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης.
- Γενικά αποφεύγεται η υπαγωγή σχολείων της πρωτοβάθμιας και της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης σε ενιαία επιτροπή και οι διευθυντές των αντίστοιχων σχολείων δεν συνεργάζονται εύκολα.
- Δεν είναι σαφή τα κριτήρια με βάση τα οποία πολλοί μεγάλοι δήμοι συστήνουν πολυάριθμες σχολικές επιτροπές, όταν υπάρχουν δυνατότητες περιορισμού του αριθμού τους.

Είναι βέβαιο ότι σε πολλές περιπτώσεις υπάρχουν περιθώρια ενοποίησης των σχολικών επιτροπών, τόσο για χωροταξικούς όσο και για κτηριακούς λόγους.

Ο δεύτερος πίνακας αφορά την ολοκλήρωση των διαδικασιών για τη μεταβίβαση της σχολικής περιουσίας στους ΟΤΑ. Η εφαρμογή του διπλογραφικού λογιστικού συστήματος στους ΟΤΑ με πληθυσμό πάνω από 5.000 κατοίκους, η υιοθέτηση του νέου τύπου προϋπολογισμού και ο νέος Δημοτικός και Κοινοτικός Κώδικας που θα εφαρμοστεί από 01/01/2007, προϋποθέτουν την πλήρη καταγραφή της ακίνητης και κινητής περιουσίας των ΟΤΑ. Τα σχολικά κτίρια και ο εξοπλισμός τους αποτελούν το πιο σημαντικό, για πολλούς ΟΤΑ, τμήμα της περιουσίας τους.

Σχολική περιουσία	ΟΤΑ	Σχολεία που εικρέμουν
Η σχολική περιουσία έχει μεταβιβαστεί	269 (47,6%)	-
Η σχολική περιουσία δεν έχει μεταβιβαστεί	296 (52,4%)	3.201
Σύνολο	564	-

Ο τρίτος πίνακας καταγράφει το ποσοστό των σχολείων των ΟΤΑ, τα οποία δεν έχουν ακόμα μεταβιβαστεί. Ορισμένοι από τους 295 ΟΤΑ δεν δήλωσαν συγκεκριμένο αριθμό σχολείων, ενώ παρατηρούνται περιπτώσεις ΟΤΑ στους οποίους δεν λειτουργεί σχολείο, αλλά δεν τους έχουν μεταβιβαστεί ακόμη τα κτίρια.

Αριθμός ΟΤΑ	Ποσοστό σχολείων που δεν έχουν ακόμη μεταβιβαστεί
24	χωρίς στοιχεία
10	1 – 10%
19	10,1 – 20%
17	21 – 30%
37	33,3 – 50%
25	53 – 80%
121	80,1 – 100%
36 *	> 100%
7 **	100%
253	-

* Η κατηγορία αυτή αφορά ΟΤΑ που δεν τους έχουν μεταβιβαστεί ακόμη τα σχολικά κτίρια τόσο των σχολείων που λειτουργούν όσο και αυτών που δεν λειτουργούν.

** Η κατηγορία αυτή αφορά ΟΤΑ στους οποίους δεν λειτουργεί σχολείο, αλλά δεν τους έχουν μεταβιβαστεί ακόμη τα κτίρια.

Τα ποσοστά αυτά είναι ιδιαίτερα ανησυχητικά. Έχουν περάσει δεκαπέντε χρόνια από το Ν.1894/1990 και δεν έχουν ολοκληρωθεί ακόμη οι διαδικασίες μεταβίβασης της σχολικής περιουσίας στους μισούς ΟΤΑ. Οι αρμόδιοι αντιδήμαρχοι ή δημοτικοί σύμβουλοι επικαλούνται τους εξής λόγους :

- Καθυστερήσεις από πλευράς Νομαρχιακών Αυτοδιοικήσεων και Ο.Σ.Κ.
- Καθυστερήσεις από πλευράς πολλών ΟΤΑ που οφείλονται στις τεχνικές υπηρεσίες είτε στους νομικούς τους συμβούλους. Μη ενασχόληση των αιρετών οργάνων με το θέμα αυτό και υποβάθμιση του σε σχέση με άλλες προτεραιότητες.
- Γενικά η διαχείριση της ακίνητης περιουσίας των ΟΤΑ παρουσιάζει διάφορα προβλήματα - πολλοί ΟΤΑ δεν τηρούν κτηματολόγιο ούτε ενημερώνουν σωστά το μητρώο παγίων - και η σχολική περιουσία δεν ξεφεύγει από τον κανόνα αυτό.
- Απώλειες των σχετικών εγγράφων - συμβόλαια, σχέδια, τίτλοι – που οφείλονται σε διάφορους λόγους π.χ. παλαιότητα σχολείων, καταστροφές αρχείων κ.λπ.
- Τα πρωτόκολλα οριστικής παραλαβής από πλευράς Ο.Σ.Κ. και Ν.Α. πολλές φορές καθυστερούν, λόγω των γνωστών προβλημάτων με τα δημόσια έργα. Επίσης αρκετοί ΟΤΑ αποφεύγουν την παραλαβή των σχολείων, επειδή παρατηρούνται πολλές κακοτεχνίες και προβλήματα κατά την κατασκευή τους.
- Ειδικά για τα σχολικά κτίρια τα οποία δεν στεγάζουν πλέον σχολεία, οι νομικές δεσμεύσεις στη χρήση τους και η ανυπαρξία χρηματοδότησης για τη συντήρησή τους αποτελούν αντικίνητρο για την μεταβίβαση τους.
- Τέλος παρατηρήθηκαν πολλά προβλήματα σχετικά με τα κληροδοτήματα που αφορούν συγκεκριμένα σχολεία, τα οποία δυσχεραίνουν την ολοκλήρωση των μεταβιβάσεων.

Θα πρέπει επίσης να ληφθούν υπόψιν τα προβλήματα προσαρμογής των υπηρεσιών της περιφερειακής διοίκησης, λόγω των διοικητικών ανακατατάξεων που μεσολάβησαν π.χ. Ν.2218 και 2240/94, Ν.2503/97, Ν.2539/97 κ.α., τα οποία είχαν ως αποτέλεσμα την μη παρακολούθηση του προβλήματος, αλλά και η υποτίμηση της πολυπλοκότητας του από πλευράς συναρμόδιων υπουργείων, ΥΠ.ΕΣ.Δ.Δ.Α. - ΥΠ.Ε.Π.Θ.

Συμπερασματικά μία από τις μεγαλύτερες και εκτενέστερες μεταβιβάσεις ακίνητης περιουσίας στην Ελλάδα μετά την εγκατάσταση των προσφύγων την δεκαετία του 1920, προσεγγίστηκε ως νομική διαδικασία και με γραφειοκρατικό τρόπο και όχι ως πρόγραμμα εφαρμογής με σαφείς διαδικασίες υλοποίησης, παρακολούθησης και αξιολόγησης.

Τελικά στο νέο Δ.Κ.Κ. εντάχθηκε το άρθρο 274¹⁴ για τη σχολική περιουσία που επιβάλλει τη μεταβίβαση των σχολείων από τους Νομάρχες στους ΟΤΑ μέχρι τον Μάρτιο του 2007 και τη μεταγραφή τους στα υποθηκοφυλακεία μέσα σε ένα χρόνο (Ιανουάριος 2008). Θα απαιτηθεί πάντως ουσιαστική παρακολούθηση από πλευράς ΥΠ.ΕΣ.Δ.Δ.Α. και Περιφερειών για να ολοκληρωθεί η διαδικασία αυτή.

Ο τελευταίος πίνακας αφορά τη χρήση της δυνατότητας αύξησης του φόρου ηλεκτροδοτούμενων χώρων (Φ.Η.Χ.) από τους ΟΤΑ για την χρηματοδότηση των σχολικών μονάδων. Ο συντελεστής του φόρου αυτού είναι δυνατόν να αυξάνεται κατά 25% σε ετήσια βάση, προκειμένου αυτό το πρόσθετο έσοδο να διατίθεται αποκλειστικά για την κάλυψη των λειτουργικών δαπανών και τη συντήρηση των σχολείων (άρθρο 13, παρ. 6β του Ν.1892/90).

Φ.Η.Χ.	ΟΤΑ	%
Αύξηση	87	15,4%
Αμετάβλητος	477	84,6%
Σύνολα	564	100,00%

Μόνο το 15,4% των ΟΤΑ του δείγματος έχει αξιοποιήσει την δυνατότητα αύξησης του φόρου ηλεκτροδοτούμενων χώρων. Κατά την διάρκεια της έρευνας πολλοί ΟΤΑ επικοινωνούσαν με την Ε.Ε.Τ.Α.Α. και ζητούσαν διευκρινήσεις για το θέμα αυτό, δεδομένου ότι επικρατούσε άγνοια. Ενώ στην περίπτωση των μεγάλων σε πληθυσμό ΟΤΑ η αξιοποίηση ή όχι της δυνατότητας αυτής προκύπτει ως αποτέλεσμα πολιτικής επιλογής, στους μικρούς και μεσαίους ΟΤΑ δεν είναι σαφές αν οφείλεται σε άγνοια ή αποτελεί επιλογή τους.

Σε κάθε περίπτωση πάντως η μεγάλη πλειοψηφία των ΟΤΑ έχει αποφύγει την αύξηση του συγκεκριμένου φόρου και δεν έχει επιβαρύνει τους δημότες και τις τοπικές επιχειρήσεις.

¹⁴ Άρθρο 274 «Σχολική Περιουσία» 1. Η απόφαση του Νομάρχη που προβλέπεται από το άρθρο 5 του Ν.1894/1990 για τη μεταβίβαση της ακίνητης περιουσίας των δημόσιων σχολείων της πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης στους Δήμους ή στις Κοινότητες εκδίδεται εντός αποκλειστικής προθεσμίας τριών μηνών από τη δημοσίευση του παρόντος. Αν η προθεσμία αυτή παρέλθει άπρακτη, η ανωτέρω απόφαση εκδίδεται από τον οικείο Γενικό Γραμματέα της Περιφέρειας. 2. Η μεταγραφή των αποφάσεων της προηγούμενης παραγράφου γίνεται, σε όσες περιπτώσεις δεν έχει συντελεσθεί, στα οικεία υποθηκοφυλακεία, ατελώς, μέσα σε αποκλειστική προθεσμία ενός έτους από τη δημοσίευση του παρόντος.

Λειτουργία και δραστηριότητες

Το «Δελτίο καταγραφής Επιτροπών Παιδείας και Σχολικών Επιτροπών» περιείχε τρεις ερωτήσεις που απαντήθηκαν από τους αρμόδιους ανηδημάρχους ή δημοτικούς συμβούλους σε θέματα παιδείας¹⁵ και είχαν ως εξής :

1. Αναφέρατε, συνοπτικά, τα προβλήματα, που προκύπτουν από την εφαρμογή του ισχύοντος πλαισίου λειτουργίας των Επιτροπών Παιδείας και των Σχολικών Επιτροπών (συνεδριάσεις, συμμετοχή μελών, οικονομική διαχείριση, λήψη αποφάσεων κ.λ.π.)
2. Καταθέσατε τις προτάσεις σας για τη βελτίωση του πλαισίου λειτουργίας των Επιτροπών Παιδείας και των Σχολικών Επιτροπών
3. Αναφέρατε συνοπτικά τα προβλήματα συνεργασίας με τη Νομαρχιακή Αυτοδιοίκηση και τον Ο.Σ.Κ., καθώς και προτάσεις για την αντιμετώπισή τους

Οι απόψεις των αιρετών ομαδοποιήθηκαν σε κατηγορίες, με κριτήριο τις λειτουργίες και τις δραστηριότητες των αντίστοιχων οργάνων και περιληπτικά επισημαίνονται τα ακόλουθα ζητήματα :

Σύσταση και συγκρότηση

1. Τα διοικητικά συμβούλια των Σχολικών Επιτροπών με βάση τον Δ.Κ.Κ. είναι πολυάριθμα - από πέντε έως δεκαπέντε μέλη - και δημιουργούνται προβλήματα με την στελέχωση και τη λειτουργία τους. Η επίτευξη απαρτίας είναι ανέφικτη, δημιουργούνται προβλήματα συνεργασίας των εκπαιδευτικών με τα υπόλοιπα μέλη λόγω των απαγευματινών συνεδριάσεων, ενώ σε πολλές περιπτώσεις οι αποφάσεις παίρνονται αποκλειστικά από τον διευθυντή του σχολείου και τον πρόεδρο της επιτροπής και εγκρίνονται εκ των υστέρων. Σε αρκετά σχολεία δεν υπάρχουν σύλλογοι Γονέων, ενώ πολλές φορές ορίζονται στα διοικητικά συμβούλια δημότες ή κάτοικοι, που δεν έχουν καμία σχέση με την εκπαίδευση (πολλοί ΟΤΑ προτείνουν την κατάργηση της κατηγορίας αυτής).

Η σχετική έλλειψη σταθερότητας του εκπαιδευτικού προσωπικού που υπηρετεί στην πρωτοβάθμια εκπαίδευση, αλλά και στα άλλα σχολεία των αγροτικών περιοχών, είναι προφανές ότι έχει δυσμενείς επιπτώσεις στην στελέχωση των αντίστοιχων σχολικών επιτροπών αλλά και των επιτροπών παιδείας.

2. Από αρκετούς ΟΤΑ κατατέθηκε η πρόταση για αποκλειστικά τριμελείς ή πενταμελείς σχολικές επιτροπές : ο διευθυντής/ές των σχολείων, ένας ή δύο αιρετοί και από ένας εκπρόσωπος του συλλόγου Γονέων και των μαθητικών κοινοτήτων. Η πρόταση αυτή απαιτεί αλλαγή του σχετικού άρθρου του Δ.Κ.Κ., αλλά ειδικά για τις σχολικές επιτροπές με ένα ή δύο σχολεία - το 86% των επιτροπών και το 75% των σχολικών μονάδων - ή μόνο με ολιγοθέσια σχολεία, εξασφαλίζει λειτουργικά και ευέλικτα όργανα.
3. Αντίθετα πολλοί ΟΤΑ ζητούν τη διεύρυνση των μελών των Επιτροπών Παιδείας είτε οπωσδήποτε με εκπρόσωπο της τεχνικής - επαγγελματικής εκπαίδευσης είτε με τη συμμετοχή όλων ή τουλάχιστον περισσότερων διευθυντών σχολείων. Επίσης προτείνεται η συγκρότηση της να γίνεται με απόφαση του δημοτικού συμ-

¹⁵ Σε αρκετά δελτία είχαν καταχωρηθεί οι απαντήσεις των δημοτικών υπαλλήλων που είχαν αναλάβει την γραμματειακή υποστήριξη των επιτροπών αυτών.

βουλίου και όχι του δημάρχου και ο πρόεδρος της να εκλέγεται από τα μέλη. Τέλος αρκετοί υποστηρίζουν την θεσμική κατοχύρωση της συμμετοχής εκπροσώπων τόσο των μαθητικών κοινοτήτων όσο και της αντιπολίτευσης.

4. Σε μεγάλους δήμους προτείνεται η συγκρότηση σχολικών επιτροπών ή επιτροπών παιδείας ανά δημοτικό διαμέρισμα. Παρά την φαινομενική αντιφατικότητα, ουσιαστικά εκφράζεται η ανάγκη συντονισμού μεταξύ των οργάνων της δημοτικής και της σχολικής αποκέντρωσης. Στο πλαίσιο αυτό εντάσσεται η πρόταση υποχρεωτικής συμμετοχής των μελών των τοπικών συμβουλίων ή των συμβουλίων των διαμερισμάτων και των προέδρων τους, οπωσδήποτε στις σχολικές επιτροπές και με προϋποθέσεις στις επιτροπές παιδείας (βλέπε άρθρα 119, 120, 129 του σχεδίου του νέου Δ.Κ.Κ.).

Γενικά στους μικρούς και μεσαίους ΟΤΑ διαπιστώνονται πολλά προβλήματα στη συγκρότηση και λειτουργία των επιτροπών παιδείας, ενώ στους μεγάλους σε πλήθος παρατηρούνται συχνά αδρανείς σχολικές επιτροπές.

Αρμοδιότητες και δραστηριότητες

1. Σε πολλούς ΟΤΑ δεν έχουν καταστεί σαφείς οι αρμοδιότητες των επιτροπών παιδείας και η διάκριση τους από τις αρμοδιότητες των σχολικών επιτροπών. Συνεπώς προτείνουν την συγχώνευση τους, επειδή ακριβώς δεν έχουν κατανοήσει τις διαφορές που αφορούν από τη μία πλευρά τον τοπικό σχεδιασμό και τη λαϊκή συμμετοχή σε εκπαιδευτικά θέματα και τη διαχείριση των σχολείων από την άλλη. Βέβαια σε αρκετούς ΟΤΑ με ένα - δύο σχολεία, συνήθως νηπιαγωγείο και δημοτικό, εκ των πραγμάτων οι λειτουργίες αυτές ταυτίζονται και δεν έχει νόημα η σύσταση πολλών οργάνων.
 2. Διατυπώνονται πολλές ενστάσεις για την πολυπλοκότητα του θεσμικού πλαισίου, τη διάσπαρτη νομοθεσία, τις πολλές υπουργικές αποφάσεις που αλλάζουν συχνά, την εμπλοκή πολλών φορέων σε απλά λειτουργικά θέματα των σχολείων κ.α. Το θεσμικό και ειδικά το κανονιστικό πλαίσιο των επιτροπών παιδείας και ιδιαίτερα των σχολικών επιτροπών είναι σε αρκετά σημεία δύσχροστο, γραφειοκρατικό και αντιφατικό. Τα όργανα αυτά είναι υποχρεωμένα να λειτουργούν με βάση τη νομοθεσία που αφορά τους ΟΤΑ, αλλά και να τηρούν τις αποφάσεις και τις εγκυκλίους του ΥΠ.Ε.Π.Θ. π.χ. η λειτουργία τους διέπεται από υπουργικές αποφάσεις αλλά και από κανονισμούς που καταρτίζουν τα αντίστοιχα δημοτικά συμβούλια. Οι πρώτες εκδίδονται από το ΥΠ.Ε.Π.Θ. και οι δεύτεροι με βάση τις σχετικές διατάξεις του Δ.Κ.Κ. Ανάλογα ισχύουν σε θέματα οικονομικής διαχείρισης, έργων, προμηθειών κ.λπ.
 3. Οι αρμοδιότητες των περιφερειακών υπηρεσιών του ΥΠ.Ε.Π.Θ. (Διευθύνσεις και Γραφεία Εκπαίδευσης) και της Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης σε εκπαιδευτικά, και διοικητικά θέματα των σχολικών μονάδων αποτελούν αντικείμενο προβληματισμού και προτείνεται η μεταβίβαση αρκετών στους ΟΤΑ και στις σχολικές επιτροπές π.χ. η διάθεση μίας σχολικής αίθουσας σε τοπικούς φορείς, εκτός σχολικού ωραρίου, απαιτεί την υποχρεωτική εμπλοκή του γραφείου εκπαίδευσης, της επιτροπής παιδείας, της σχολικής επιτροπής, του σχολικού συμβούλου και τέλος ακολουθεί η έγκριση του Νομάρχη !!! Η δυνατότητα και το ύψος των υπεραστικών τηλεφωνικών συνδιαλέξεων στα σχολεία καθορίζονται από τον Νομάρχη !!!
- Στο πλαίσιο αυτό οι σχέσεις δημοτικών και νομαρχιακών επιτροπών παιδείας κρίνονται τις περισσότερες φορές ανύπαρκτες ή και προβληματικές. Επισημαίνεται

επίσης η έλλειψη ενός οργάνου συμμετοχικού σχεδιασμού σε περιφερειακό επίπεδο που να ενοποιεί τις διάσπαρτες η και αντιφατικές απόψεις των νομαρχιακών και δημοτικών επιτροπών, να εξειδικεύει τις εθνικές εκπαιδευτικές πολιτικές και να συντονίζει το έργο των περιφερειακών υπηρεσιών του ΥΠ.Ε.Π.Θ.

4. Η πολλαπλότητα των οργάνων εντείνει τα προβλήματα συνεργασίας, ευνοεί τη διάχυση των ευθυνών και τα καθιστά αναποτελεσματικά π.χ. τα σχολικά συμβούλια και οι σχολικές επιτροπές απαρτίζονται πολλές φορές από τα ίδια άτομα και οι αρμοδιότητες τους σε ορισμένους τομείς είναι κοινές, ενώ οι σχέσεις των επιτροπών παιδείας με τα δύο αυτά όργανα δεν είναι σαφείς, με αποτέλεσμα καθένα από αυτά να ακολουθεί δική του πολιτική σε τοπικό επίπεδο.

Η συγκεντρωτική πολιτική του ΥΠ.Ε.Π.Θ. και ο κατακερματισμός των αρμοδιοτήτων για τοπικά εκπαιδευτικά θέματα, αποτελούν τη συνισταμένη των προβλημάτων που επιστημαίνουν και των προτάσεων που διατυπώνουν οι εκπρόσωποι των ΟΤΑ.

Διαχείριση και υποστήριξη

1. Οι κοινές υπουργικές αποφάσεις του 1991 και του 1995 που καθορίζουν η πρώτη τις διαδικασίες πραγματοποίησης εσόδων και δαπανών και το λογιστικό σύστημα των σχολικών επιτροπών και η δεύτερη την εκτέλεση έργων επισκευής και συντήρησης των σχολικών κτιρίων πρέπει οπωσδήποτε να αλλάξουν και να συμβαδίσουν με τις αλλαγές στο λογιστικό σύστημα των πρωτοβάθμιων ΟΤΑ και με τον προϋπολογισμό νέου τύπου που εφαρμόζεται από το 2005. Η οικονομική διαχείριση πρέπει να γίνει πιο ευέλικτη και να αυξηθούν τόσο τα χρηματικά όρια για την πληρωμή άμεσων δαπανών από τους διευθυντές των σχολείων και τα διοικητικά τους συμβούλια όσο και οι προϋπολογισμοί των έργων που υλοποιούνται με αλευθείας ανάθεση.
2. Το προσωπικό που απασχολείται στα σχολεία να προσλαμβάνεται από τους ΟΤΑ ή τις σχολικές επιτροπές π.χ. καθαρίστριες και όχι από τις περιφερειακές υπηρεσίες του ΥΠ.Ε.Π.Θ.
3. Η διοικητική και λογιστική υποστήριξη των σχολικών επιτροπών στις οποίες υπάγονται πολλά, ή με πολλά τμήματα, σχολεία είναι απαραίτητη για να μην επιβαρύνονται οι διευθυντές των σχολείων και οι πρόεδροι των επιτροπών με καθήκοντα στα οποία δεν μπορούν να ανταποκριθούν και να μην ανακύπτουν προβλήματα στην οικονομική διαχείριση. Η υποστήριξη αυτή μπορεί να επιτευχθεί είτε με προσλήψεις του ανάλογου προσωπικού είτε με ανάθεση των εργασιών αυτών σε υπαλλήλους των ΟΤΑ π.χ. οι πληρωμές να διενεργούνται από την δημοτική ταμιακή υπηρεσία.
4. Το σύστημα κατανομής των επιχορηγήσεων για τις επισκευές και συντηρήσεις των σχολείων (ΣΑΤΑ) παρουσιάζει προβλήματα και εγείρονται πολλές αμφισβητήσεις προς το ΥΠ.Ε.Σ.Δ.Δ.Α. για τις πρακτικές που ακολουθεί.
5. Το σύστημα κατασκευής και χρηματοδότησης επακτάσεων και βελτιώσεων στα σχολεία από τον Ο.Σ.Κ. και τη Νομαρχιακή Αυτοδιοίκηση παρουσιάζει προβλήματα και θα ήταν πολύ πιο λειτουργικό και αποτελεσματικό αν το ΥΠ.Ε.Π.Θ. επιχορηγούσε αλευθείας τους ΟΤΑ, τουλάχιστον τους δήμους με δική τους τεχνική υπηρεσία.

6. Θα πρέπει να επλωθεί το πρόβλημα των συνεχών μικροεπισκευών και συντηρήσεων των σχολείων είτε με συμβάσεις που θα συνάπτει η σχολική επιτροπή με τοπικούς εργολάβους, είτε με προσλήψεις τεχνικών - συντηρητών είτε με προγραμματικές συμβάσεις των δήμων με τις σχολικές επιτροπές (οι δημοτικές τεχνικές υπηρεσίες θα αναλαμβάνουν όλες τις σχετικές εργασίες και οι επιτροπές θα καταβάλουν τα σχετικά έξοδα).

Στην ενότητα αυτή όλα σχεδόν τα προβλήματα και οι προτάσεις έχουν σχέση με την μετεξέλιξη των σχολικών επιτροπών σε φορείς που διαχειρίζονται σημαντικά ποσά και αναλαμβάνουν σύνθετες τεχνικές και διοικητικές εργασίες με απηρχαιωμένο θεσμικό πλαίσιο και χωρίς καθόλου μηχανισμό ή υποστήριξη.

Συνεργασία με άλλους φορείς

Με βάση το ισχύον θεσμικό πλαίσιο για τη διοίκηση και λειτουργία της πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης μία σχολική μονάδα, εκτός από τα τοπικά διοικητικά και εκπαιδευτικά όργανα που διαθέτει ¹⁶, εξαρτάται ουσιαστικά από τους παρακάτω φορείς :

- τις περιφερειακές υπηρεσίες του ΥΠ.Ε.Π.Θ. (Διευθύνσεις και κυρίως Γραφεία Εκπαίδευσης)
- τη Νομαρχιακή Αυτοδιοίκηση και
- τον Οργανισμό Σχολικών Κτιρίων

Ένας Δήμος / Κοινότητα μέσω της επιτροπής παιδείας συμμετέχει στον σχεδιασμό της εκπαιδευτικής πολιτικής σε τοπικό και νομαρχιακό επίπεδο και μέσω της σχολικής επιτροπής στην οικονομική διαίκηση και διαχείριση των σχολικών μονάδων.

Πολλά διοικητικά θέματα των σχολείων επλύονται μέσω των γραφείων εκπαίδευσης, η κατασκευή των σχολικών κτιρίων και οι επεκτάσεις τους χρηματοδοτούνται και υλοποιούνται από τον Ο.Σ.Κ. (Αθήνα - Θεσσαλονίκη) και τη Νομαρχιακή Αυτοδιοίκηση, το ΥΠ.Ε.Σ.Δ.Δ.Α. κατανέμει τις τακτικές επιχορηγήσεις για τη λειτουργία και τις επισκευές - συντηρήσεις των σχολείων, η Νομαρχιακή Αυτοδιοίκηση έχει αναλάβει το κόστος μεταφοράς των μαθητών και το ΥΠ.Ε.Π.Θ. παρέχει εξειδικευμένες επιχορηγήσεις (αναλυτικά στο προηγούμενο κεφάλαιο).

Στο πλαίσιο αυτό διαμορφώνεται ένα πολυπολικό σχήμα με διάχυση αρμοδιοτήτων και χρηματοδοτήσεων που καθιστά σχεδόν αδύνατη την απρόσκοπτη άσκηση των εκπαιδευτικών αρμοδιοτήτων των ΟΤΑ και την αποτελεσματική λειτουργία των σχολικών επιτροπών. Οι εκπρόσωποι των ΟΤΑ αναφέρουν τα παρακάτω προβλήματα, τα οποία έχουν άμεση σχέση με την κατάσταση των σχολείων της περιοχής τους :

1. Σημαντικές καθυστερήσεις από πλευράς Ο.Σ.Κ. στην παράδοση επίπλων και εξοπλισμών. Η υπάρχουσα διαδικασία κρίνεται ως μη αποτελεσματική και χρονοβόρα π.χ. υποβολή αιτημάτων για θρανία ή φωτοτυπικά από το σχολείο στα Γραφεία Εκπαίδευσης, προώθηση τους στον Ο.Σ.Κ., διαμόρφωση ετησίου προγράμματος προμηθειών από τον οργανισμό, τμηματικές παραδόσεις στα σχολεία. Αρκετοί ΟΤΑ μάλιστα επικαλούνται καθυστερήσεις δύο και περισσότερων ετών.

¹⁶ Σχολική Επιτροπή με τον Πρόεδρό της, Σχολικό Συμβούλιο, Διευθυντής / Υποδιευθυντής, Σύλλογος Γονέων, Σύλλογος Διδασκόντων, Μαθητική Κοινότητα.

2. Η συνεργασία με τις Νομαρχιακές Αυτοδιοικήσεις κρίνεται από τους περισσότερους ως ικανοποιητική. Τα προβλήματα χρηματοδότησης όμως των Ν.Α. από το Πρόγραμμα Δημοσίων Επενδύσεων για απόκτηση οικοπέδων, μελέτες και κατασκευές σχολείων δεν επιτρέπουν την ικανοποίηση των αναγκών των ΟΤΑ σε θέματα σχολικής στέγης. Το πρόβλημα συνεργασίας δηλαδή ανάγεται σε πρόβλημα χρηματοδότησης.
3. Από πολλούς ΟΤΑ εκφράζονται παράπονα για την κατασκευαστική ποιότητα των σχολείων που τους παραδίδονται από τον Ο.Σ.Κ. και τις Ν.Α. Θεωρούν μάλιστα ότι επιβαρύνονται με μεγάλες επισκευές και συντηρήσεις που οφείλονται σε κακοτεχνίες, τεχνικές ελλείψεις κλπ.
4. Πολλοί ΟΤΑ επίσης προτιμούν να χρηματοδοτούνται απευθείας από τον Ο.Σ.Κ. ή τις Ν.Α. και να εκτελούν οι ίδιοι τα σχετικά έργα, ιδιαίτερα στις περιπτώσεις προσθηκών, επεκτάσεων και αναβαθμίσεων των σχολείων. Θεωρούν δηλαδή ότι οι τεχνικές τους υπηρεσίες θα υλοποιήσουν ταχύτερα και οικονομικότερα τα σχετικά έργα, χωρίς τα προηγούμενα προβλήματα.
5. Οι προγραμματισμοί των δημοτικών επιτροπών παιδείας για τη σχολική στέγη και την αναβάθμιση των σχολείων, δεν λαμβάνονται υπόψη από τον Ο.Σ.Κ., ενώ φαίνεται ότι η διαδικασία προγραμματισμού που προέβλεψε ο Ν.1566/1985 δεν λειτουργεί ούτε αποδίδει : δημοτικές επιτροπές παιδείας \Leftarrow νομαρχιακές επιτροπές \Leftarrow ΥΠ.Ε.Π.Θ. \Leftarrow Ο.Σ.Κ.
6. Οι σχολικές επιτροπές επιδιώκουν να αναλάβουν οι ίδιες την προμήθεια επίπλων και εξοπλισμών. Άλλωστε πολλοί Δήμοι έχουν προμηθεύσει, με ίδια έξοδα, τα σχολεία τους με φωτοτυπικά μηχανήματα, τηλεοράσεις, κλιματιστικά, υπολογιστές κλπ. Έχει αποδειχθεί ότι οι συγκεντρωτικές προμήθειες για απλές συσκευές ή έπιπλα (προγραμματισμός, αγορά, παράδοση), ενώ θεωρητικά έχουν μικρότερο κόστος, στην πραγματικότητα δεν μπορούν να καλύψουν ανάγκες που ανακύπτουν συνεχώς για πολλαπλούς λόγους ούτε να αντιμετωπίσουν επείγουσες καταστάσεις. Η οικονομική αυτονομία των σχολείων στα θέματα αυτά είναι βέβαιο ότι θα προσαρμόσει τα αιτήματα στις πραγματικές ανάγκες, ενώ σε επίπεδο Δήμων είναι δυνατό να επαυχθούν οικονομίες κλίμακας.

Γενικά όλοι σχεδόν οι δήμοι επικαλούνται πολλά προβλήματα τόσο για τις υπάρχουσες διαδικασίες προγραμματισμού που δεν λαμβάνουν υπόψη τα αιτήματα και τις ανάγκες των σχολείων όσο και για τις ενέργειες και δράσεις που υλοποιούν οι αρμόδιοι φορείς. Είναι σαφές ότι το ισχύον μοντέλο παραγωγής υποδομών και εξασφάλισης εξοπλισμών για την πρωτοβάθμια και δευτεροβάθμια εκπαίδευση δεν αποδίδει πλέον και απαιτείται ριζική του αναδιάρθρωση.

ΤΕΛΙΚΑ ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ ΚΑΙ ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ

Προβλήματα και αδυναμίες του εκπαιδευτικού συστήματος

Στην κοινωνία της γνώσης οι πολίτες θα πρέπει να διευκολύνονται και να ενθαρρύνονται για να αποκτήσουν νέες γνώσεις και δεξιότητες, ώστε να προσαρμόζονται αφενός μεν στη συνεχή αύξηση των παραγόμενων γνώσεων αφετέρου δε στις οικονομικές, κοινωνικές και τεχνολογικές εξελίξεις που τις συνοδεύουν.

Η προσπάθεια αυτή πρέπει να συνοδεύεται από συνθήκες ισότιμης πρόσβασης, ώστε να περιορίζεται το πρόβλημα του «τεχνολογικού αναλφαριθμητισμού» που δυσχεραίνει όχι μόνο την επαγγελματική αποκατάσταση, αλλά δημιουργεί θύλακες κοινωνικής απομόνωσης επηρεάζοντας τη συνοχή της κοινωνίας.

Το σχολείο, όπως το έχουμε γνωρίσει και ζήσει, τον 20 αιώνα, μπορεί να θεωρηθεί ότι έχει συμβάλλει σημαντικά :

1. στην **μαζικοποίηση της πρόσβασης** στις δομές του εκπαιδευτικού συστήματος, με την βελτίωση των διαθέσιμων μέσων και πόρων.
2. στην **διεύρυνση των εκπαιδευτικών ευκαιριών των μαθητών** από αδύνατα κοινωνικά στρώματα.
3. στην **βελτίωση του μορφωτικού επιπέδου** μεγάλου τμήματος του πληθυσμού, σε ένα δεδομένο κοινωνικοοικονομικό, τεχνολογικό και γνωστικό πλαίσιο.

Δεν είναι άλλωστε τυχαίο το γεγονός ότι, τις τελευταίες δεκαετίες, απετέλεσε σημαντικό μηχανισμό της κοινωνικής κινητικότητας στην ελληνική κοινωνία. Η έμφαση όμως στους στόχους της πρόσβασης και της μαζικοποίησης, είχε ως κέντρο βάρους την αναβάθμιση των υλικοτεχνικών υποδομών και των πόρων που διατίθενται στην εκπαίδευση και υποβάθμιζε τη διάσταση της ποιότητας.

Το ελληνικό εκπαιδευτικό σύστημα έχει αντιμετωπίσει με αρκετή επιτυχία τα προβλήματα της υλικοτεχνικής υποδομής. Επίσης η ροή φοίτησης στην πρωτοβάθμια και δευτεροβάθμια εκπαίδευση είναι καλή. Το ποσοστό εγκατάλειψης των σπουδών είναι μικρότερο από τον μέσο όρο του Ο.Ο.Σ.Α.

Με βάση όμως τα πορίσματα του προγράμματος PISA του Ο.Ο.Σ.Α., οι έλληνες μαθητές και μαθήτριες υστερούν σημαντικά, σε σχέση με άλλες χώρες, στην κατανόηση κομβικών εννοιών που συνδέονται με :

- την ανάγνωση
- τα μαθηματικά
- τις φυσικές επιστήμες

Οι υστερήσεις αυτές σχετίζονται με την **ποιότητα του εκπαιδευτικού έργου** και γενικά με τις συνθήκες που επικρατούν στην σχολική ζωή. Είναι σαφές ότι η κοινωνία της γνώσης και η ισότιμη πρόσβαση σε αυτήν δεν θα κατακτηθούν, όχι μόνο γιατί παρατηρούνται ελλείψεις στις υλικοτεχνικές υποδομές, αλλά κυρίως επειδή η χαμηλή ποιότητα του εκπαιδευτικού έργου **ακυρώνει την αναβάθμιση των υποδομών** και δεν εφοδιάζει το μαθητικό πληθυσμό με τις απαραίτητες γνώσεις και δεξιότητες. Δεν δημιουργεί πολίτες - εργαζόμενους - δημότες που «θα έχουν μάθει πώς να μαθαίνουν», σε όφελος της κοινωνίας, της αγοράς εργασίας και για λογαριασμό τους.

Στη χώρα μας είχε θεωρηθεί αυτονόητο ότι η αύξηση της δημόσιας χρηματοδότησης στην εκπαίδευση θα έλυνε τα προβλήματα των υποδομών, της πρόσβασης και της μαζικοποίησης του εκπαιδευτικού συστήματος, αλλά και θα αναβάθμιζε σχεδόν αυτόματα την ποιότητα του. Η χρηματοδότηση όμως δεν αποτελεί τον αποκλειστικό ούτε τον κυριότερο παράγοντα, που οδηγεί σε ποιοτικά εκπαιδευτικά αποτελέσματα.

Στα πλαίσια των ερευνητικών δράσεων του προγράμματος PISA, εντοπίστηκαν και άλλοι παράγοντες που συμβάλλουν θετικά στην αποτελεσματικότητα του εκπαιδευτικού συστήματος, πέρα από τη δημόσια χρηματοδότηση, όπως :

1. Ο βαθμός συμμετοχής των μαθητών στη λειτουργία του σχολείου που αποτυπώνεται τόσο σε θεσμικές διαδικασίες (σχολικές επιτροπές, σχολικά συμβούλια) όσο και στην αίσθηση συμμετοχής στην σχολική κοινότητα. Η χώρα μας κατατάσσεται στις τελευταίες θέσεις ανάμεσα σε δεκαεννέα χώρες.
2. Ο βαθμός αποκέντρωσης στη διαχείριση των οικονομικών πόρων που διοχετεύονται στο εκπαιδευτικό σύστημα, με βάση το ποσοστό που διαχειρίζονται οι περιφερειακές και τοπικές αρχές. Η χώρα μας κατατάσσεται τελευταία στον σχετικό κατάλογο ¹⁷.
3. Ο βαθμός αποκέντρωσης των αποφάσεων που αφορούν την λειτουργία του σχολείου και λαμβάνονται είτε σε τοπικό επίπεδο είτε από την ίδια τη σχολική μονάδα (οργάνωση διδασκαλίας, διοίκηση προσωπικού, κατασκευή υποδομών, προμήθεια εκπαιδευτικών μέσων κ.α.). Στο θέμα αυτό, το ελληνικό εκπαιδευτικό σύστημα έχει την πιο συγκεντρωτική δομή στην Ευρώπη ¹⁸.

Η κατάσταση αυτή, έχει άμεση σχέση με την ποιότητα του εκπαιδευτικού συστήματος και δημιουργείται από συγκεκριμένες αδυναμίες, που παρατηρούνται :

- στην εκπαιδευτική και μαθησιακή διαδικασία που εφαρμόζεται,
- στη διοίκηση και οργάνωση του εκπαιδευτικού συστήματος,
- στην οργάνωση και διαχείριση της σχολικής ζωής.

Οι αρμοδιότητες της τοπικής αυτοδιοίκησης σε θέματα εκπαίδευσης έχουν στενή σχέση με το δεύτερο και τρίτο σημείο και γι' αυτό το λόγο θα γίνει εκτενέστερη αναφορά.

Όσον αφορά τις οργανωτικές και διοικητικές αδυναμίες του εκπαιδευτικού συστήματος, με βάση τα συμπεράσματα και των προηγούμενων κεφαλαίων, έχουν ως εξής :

- Συγκεντρωτισμός στη λήψη των αποφάσεων και στη διάθεση των πόρων που σχετίζονται με τη λειτουργία των σχολικών μονάδων σε περιφερειακό και τοπικό επίπεδο.
- Περιορισμένες διαδικασίες συμμετοχής στη λήψη αποφάσεων που αφορούν : α) τη λειτουργία των σχολικών μονάδων, β) την κατάρτιση του προγράμματος σπουδών, γ) τη χρηματοδότηση των σχολικών υποδομών, δ) την επιλογή βοηθητικού

¹⁷ Βλέπε «Σύστημα κατανομής επιχορηγήσεων για τη χρηματοδότηση λειτουργικών δαπανών και επισκευών - συντηρήσεων των σχολείων από την τοπική αυτοδιοίκηση», κεφάλαιο «Εξέλιξη επιχορηγήσεων», πίνακα «Σύγκριση δημοσιονομικών μεγεθών κεντρικής διοίκησης - τοπικής αυτοδιοίκησης στην πρωτοβάθμια και δευτεροβάθμια εκπαίδευση 2004», Μελέτη ΕΕΤΑΑ για λογαριασμό ΥΠ.ΕΣ.Δ.Δ.Α. - ΚΕΔΚΕ, 2004.

¹⁸ βλέπε «Ο ρόλος της Τοπικής Αυτοδιοίκησης στη διοίκηση και λειτουργία των σχολικών μονάδων : η ευρωπαϊκή εμπειρία», Μελέτη ΕΕΤΑΑ για λογαριασμό ΚΕΔΚΕ, 2006.

διδασκικού, καθώς και διοικητικού, προσωπικού και ε) την αξιοποίηση της σχολικής υποδομής σε όφελος της τοπικής κοινωνίας.

Οι αδυναμίες στην οργάνωση και διαχείριση της σχολικής ζωής αφορούν τις παρακάτω πλευρές :

- Μονόπλευρη χρήση του σχολείου στις «τυπικές» εκπαιδευτικές υποχρεώσεις.
- Απομόνωση του σχολείου στις μορφωτικές, πολιτιστικές και λοιπές ανάλογες ανάγκες του τοπικού πληθυσμού.
- Απουσία από το τοπικό πρόγραμμα σπουδών περιεχομένου που να ανταποκρίνεται στις τοπικές κοινωνικές, οικονομικές και πολιτιστικές συνθήκες.
- Σχολικά κτίρια που δεν πληρούν τους όρους της βιώσιμης ανάπτυξης (απουσία ελεύθερων χώρων και πρασίνου, σπατάλη ενέργειας, μέτρια αισθητική)
- Ελλιπής συντήρηση – επισκευή των σχολικών μονάδων
- Απουσία εξειδικευμένου υποστηρικτικού προσωπικού που θα παρέχει στους μαθητές πρωτοβάθμια περίθαλψη και πρόληψη, σίτιση, επαγγελματικό προσανατολισμό κ.α., καθώς και διοικητική υποστήριξη στο εκπαιδευτικό προσωπικό και τις σχολικές επιτροπές.
- Έλλειψη σχολικού χρόνου και χώρου για δραστηριότητες πολιτισμού, αθλητισμού, κοινωνικού ενδιαφέροντος κ.α.

Όλες αυτές οι αδυναμίες, μεταφράζονται σε προβλήματα και συνδέονται στενά πρώτον με τις διαδικασίες αποκέντρωσης που ακολουθούνται στη λήψη των αποφάσεων, στη χρηματοδότηση και τη διαχείριση των πόρων και δεύτερον με τις διαδικασίες συμμετοχής που ακολουθούνται μέσα στη σχολική μονάδα και στις σχέσεις της με την τοπική κοινωνία.

Η αναβάθμιση της ποιότητας της εκπαίδευσης συνδέεται στενά με την αντιμετώπιση αυτών των αδυναμιών και προβλημάτων, που υποβαθμίζουν με τη σειρά τους τα θετικά βήματα που έχουν σημειωθεί στον τομέα των υποδομών.

Στη συνέχεια ακολουθούν ορισμένες συγκριτικές επισημάνσεις από την ευρωπαϊκή πραγματικότητα σε θέματα εκπαιδευτικών αρμοδιοτήτων της τοπικής αυτοδιοίκησης και μετά παρουσιάζονται συγκεκριμένες προτάσεις για το ρόλο και τις αρμοδιότητες των πρωτοβάθμιων ΟΤΑ.

Η ευρωπαϊκή εμπειρία

Με βάση την ανάλυση των εκπαιδευτικών συστημάτων σε διάφορες ευρωπαϊκές χώρες και των αρμοδιοτήτων των διάφορων βαθμών τοπικής αυτοδιοίκησης στη διοίκηση και λειτουργία των σχολικών μονάδων, που περιείχε το πρώτο τεύχος της μελέτης¹⁸, είναι δυνατό να γίνουν οι εξής παρατηρήσεις σε σχέση με την ελληνική θεσμική και διοικητική πραγματικότητα :

1. Σε κανένα ευρωπαϊκό κράτος οι περιφερειακές, νομαρχιακές, επαρχιακές, κομητειακές, κλπ υπηρεσίες της εκπαίδευσης δεν αποτελούν υπηρεσίες των αντίστοιχων Υπουργείων Παιδείας. Τόσο στα κράτη που εφαρμόζουν αποκεντρωτικό μοντέλο λειτουργίας στην εκπαίδευση όσο και σε αυτά που υιοθετούν το συγκεντρωτικό μοντέλο, οι ανάλογες υπηρεσίες λειτουργούν με βάση τις εξής μορφές :

- Αποτελούν υπηρεσίες του αντίστοιχου βαθμού τοπικής αυτοδιοίκησης π.χ. Ιταλία ή είναι στενά συνδεδεμένες με αυτόν π.χ. Γαλλία.
 - Λειτουργούν ως αυτόνομοι συμμετοχικοί θεσμοί που αντανακλούν τις πολιτικές ισορροπίες σε τοπικό ή νομαρχιακό / περιφερειακό επίπεδο.
 - Διαθέτουν οικονομική και διοικητική αυτοτέλεια, ενώ υλοποιούν τις κεντρικές εκπαιδευτικές πολιτικές με μεγαλύτερο ή μικρότερο βαθμό αυτονομίας.
2. Σε καμία χώρα δεν υφίσταται κεντρικός φορέας ανέγερσης σχολικών κτιρίων (όπως ο Ο.Σ.Κ. στην Ελλάδα, που παίζει σημαντικό ρόλο και στις επεκτάσεις - αναβαθμίσεις τους), αλλά την κύρια ευθύνη της μελέτης, τεχνικής επίβλεψης των έργων και της διαχείρισης των σχετικών οικονομικών πόρων έχει η Τ.Α.
 3. Σε όλα τα κράτη η τοπική αυτοδιοίκηση συμμετέχει ενεργά στη διοίκηση και λειτουργία των σχολικών και λοιπών εκπαιδευτικών μονάδων τεχνικής - επαγγελματικής εκπαίδευσης, είτε δευτεροβάθμιας είτε μετα-δευτεροβάθμιας. Στη χώρα μας μόνο τα Τ.Ε.Ε. λειτουργούν με ευθύνη των ΟΤΑ, ενώ τα Τ.Ε.Ε. του Ο.Α.Ε.Δ., τα Ι.Ε.Κ. του Ο.Ε.Ε.Κ. και άλλες επαγγελματικές σχολές ανήκουν σε αυτόνομα Ν.Π.Δ.Δ. που λειτουργούν κάτω από τον άμεσο έλεγχο συγκεκριμένων Υπουργείων π.χ. Παιδείας, Απασχόλησης, Αγροτικής Ανάπτυξης κ.α.
 4. Αντίστοιχες επιστημόσεις μπορεί να γίνουν για ειδικές εκπαιδευτικές υπηρεσίες που παρέχονται συγκεντρωτικά μέσω των περιφερειακών υπηρεσιών του Υπουργείου Παιδείας π.χ. Κέντρα συμβουλευτικής και επαγγελματικού προσανατολισμού (ΚΕ.ΣΥ.Π.), Γραφεία σχολικού επαγγελματικού προσανατολισμού, Κέντρα περιβαλλοντικής εκπαίδευσης κ.α.

Συμπέρασμα Α': Η περιφερειακή δομή του εκπαιδευτικού συστήματος, ένα μεγάλο τμήμα της τεχνικής - επαγγελματικής εκπαίδευσης και όλες σχεδόν οι νέες εκπαιδευτικές υπηρεσίες λειτουργούν κάτω από τον άμεσο έλεγχο της κεντρικής διοίκησης, κυρίως του ΥΠ.Ε.Π.Θ.

5. Η προσχολική αγωγή και τα νηπιαγωγεία σε όλες τις χώρες λειτουργούν με ευθύνη της πρωτοβάθμιας τοπικής αυτοδιοίκησης, με πολλαπλές μορφές που ανταποκρίνονται τόσο στις ανάγκες των παιδιών όσο και σε αυτές των γονιών τους. Η δημιουργία, διοίκηση και λειτουργία αυτών των εκπαιδευτικών μονάδων ανήκει στους ΟΤΑ, ενώ καθορίζουν ή τουλάχιστον συμμετέχουν αποφασιστικά στον διορισμό των εκπαιδευτικών και στο περιεχόμενο της εκπαίδευσης - αγωγής.

Στη χώρα μας οι αντίστοιχες εκπαιδευτικές μορφές είναι σαφώς καθορισμένες και τυποποιημένες : παιδικοί - βρεφονηπιακοί σταθμοί από τη μια, νηπιαγωγεία από την άλλη. Τα τελευταία χρόνια μόνο έχουν γίνει ορισμένες σημαντικές, αλλά αποσπασματικές προσπάθειες, για να εμπλουτιστεί αυτό το τυποποιημένο σύστημα με τα ολόημερα νηπιαγωγεία, τα Κ.Δ.Α.Π. κλπ.

Επίσης παρατηρείται ότι οι πρωτοβάθμιοι ΟΤΑ στα πλαίσια των εκπαιδευτικών τους αρμοδιοτήτων, έχουν διαμορφώσει ενιαίες υπηρεσίες και πολιτικές για την προσχολική αγωγή, ενώ στην Ελλάδα οι δήμοι δεν έχουν ακόμα ενσωματώσει πλήρως τους παιδικούς σταθμούς, αλλά και δεν έχουν τη θεσμική δυνατότητα και αρμοδιότητα να λειτουργούν ως βασικοί φορείς προσχολικής αγωγής σε τοπικό επίπεδο.

6. Ανάλογες παρατηρήσεις αφορούν και άλλες μορφές εκπαίδευσης, όπως την εκπαίδευση ενηλίκων, όπου τα σχολεία δεύτερης ευκαιρίας, τα κέντρα εκπαίδευσης ενηλίκων, οι σχολές γονέων κ.α. λειτουργούν με ευθύνη του Ινστιτούτου Διαρκούς Εκπαίδευσης Ενηλίκων και την ειδική αγωγή όπου ένα σημαντικό τμήμα

της παραμένει κάτω από τον έλεγχο του Υπουργείου Παιδείας π.χ. Κέντρα διάγνωσης αξιολόγησης και υποστήριξης (Κ.Δ.Α.Υ.).

Συμπέρασμα Β΄: Τα Κοινοτικά Πλαίσια Στήριξης, μέσω των Ε.Π.Ε.Α.Ε.Κ., έχουν οδηγήσει αφενός μεν σε ένα συγκεντρωτισμό στον σχεδιασμό και υλοποίηση εκπαιδευτικών πολιτικών που στοχεύουν στον εκσυγχρονισμό του εκπαιδευτικού συστήματος αφετέρου δε σε έλεγχο των τοπικών εκπαιδευτικών δομών, κυρίως των σχολικών επιτροπών, μέσω των διαδικασιών χρηματοδότησης που εφαρμόζονται.

7. Επίσης πρέπει να αναφερθεί ότι σε όλες τις ευρωπαϊκές χώρες το βοηθητικό εκπαιδευτικό, το διοικητικό και λοιπό προσωπικό των σχολικών μονάδων εντάσσεται στο υπαλληλικό δυναμικό της τοπικής αυτοδιοίκησης, ενώ και τμήμα των εκπαιδευτικών, εφόσον παρέχει συμπληρωματικές εκπαιδευτικές υπηρεσίες, προσλαμβάνεται από τους ΟΤΑ.
8. Ιδιαίτερο ενδιαφέρον παρουσιάζει το Εκπαιδευτικό Πλάνο που εκπονείται από την τοπική αυτοδιοίκηση και τα σχολεία, ως εργαλείο σχεδιασμού, προγραμματισμού και αξιολόγησης τόσο της εκπαιδευτικής διαδικασίας όσο και της λειτουργίας κάθε σχολείου σε τοπικό επίπεδο.
9. Σε όλες τις χώρες η τοπική αυτοδιοίκηση, μέσω των θεσμοθετημένων οργάνων της, συμμετέχει στον ένα ή τον άλλο βαθμό στη διαμόρφωση του εκπαιδευτικού προγράμματος, στον εμπλουτισμό και στην προσαρμογή του στις τοπικές συνθήκες. Στη χώρα μας το θέμα αυτό έχει συζητηθεί αρκετές φορές, αλλά συναντά δυσταγμούς από πλευράς ΥΠ.Ε.Π.Θ.

Προτάσεις

Οι προτάσεις που ακολουθούν, βασίζονται στα στοιχεία και τις αναλύσεις των προηγούμενων κεφαλαίων και στα συμπεράσματα που προέκυψαν. Λειτουργούν τόσο μακροπρόθεσμα ως πολιτικές μεταφορές αρμοδιοτήτων και ως δράσεις υποστήριξης τους όσο και βραχυπρόθεσμα έχοντας ως στόχο την αποτελεσματική άσκηση των αρμοδιοτήτων των ΟΤΑ σε θέματα εκπαίδευσης, τη βελτίωση της οργάνωσης και της λειτουργίας των αντίστοιχων οργάνων και την αύξηση των διατιθέμενων πόρων.

Θεσμικές προτάσεις

1. Το κράτος διατηρεί μόνο το γενικό πλαίσιο εκπαιδευτικής πολιτικής και τις ανάλογες επιτελικές και υποστηρικτικές υπηρεσίες. Διαμορφώνει τον κορμό του προγράμματος σπουδών σε κάθε βαθμίδα της εκπαίδευσης και καθορίζει τις βασικές επιλογές και κατευθύνσεις.
2. Η περιφέρεια και η νομαρχιακή αυτοδιοίκηση αναλαμβάνουν τη σύνδεση της εκπαίδευσης με την κοινωνία, την οικονομία και την απασχόληση. Οι περιφερειακές υπηρεσίες του ΥΠ.Ε.Π.Θ. - περιφερειακές διευθύνσεις, διευθύνσεις νομαρχιακού και γραφεία εκπαίδευσης, λοιπές υπηρεσίες - μεταφέρονται στις αντίστοιχες βαθμίδες διοίκησης και αυτοδιοίκησης. Ταυτόχρονα αναδιарθρώνονται οι αρμοδιότητες τους στη κατεύθυνση της αφαίρεσης εκτελεστικών αρμοδιοτήτων και της μεταφοράς τους στην πρωτοβάθμια αυτοδιοίκηση π.χ. από τα γραφεία εκπαίδευσης στη σχολική επιτροπή και το σχολικό συμβούλιο.
3. Οι θυγατρικοί φορείς του ΥΠ.Ε.Π.Θ. αναμορφώνονται και αυτοί στην κατεύθυνση της συγχώνευσης και της μεταφοράς αρμοδιοτήτων τους στην περιφέ-

ρεια, τη νομαρχιακή και την πρωτοβάθμια αυτοδιοίκηση. Διατηρούνται μόνο αυτοί που ασκούν αρμοδιότητες σχεδιασμού, έρευνας, καινοτομικών πολιτικών κ.λπ., με το ανάλογο μέγεθος και πόρους.

4. Η πρωτοβάθμια τοπική αυτοδιοίκηση αναλαμβάνει όλες τις αρμοδιότητες που έχουν σχέση με τη λειτουργία και διαχείριση του σχολείου. Συμμετέχει επίσης ενεργά στον σχεδιασμό της εκπαιδευτικής πολιτικής σε τοπικό, νομαρχιακό και περιφερειακό επίπεδο. Οι σχολικές μονάδες μετασχηματίζονται σε τοπικά κέντρα επιμόρφωσης και πολιτισμού και αναλαμβάνουν ένα σημαντικό τμήμα της επιμόρφωσης των ενηλίκων, των ειδικών πληθυσμιακών ομάδων και γενικά της διαβίου μάθησης.
5. Οι σχολικές επιτροπές επιλέγουν το βοηθητικό διδακτικό και διοικητικό προσωπικό, το οποίο εντάσσεται πλέον στο προσωπικό των ΟΤΑ. Οι ήδη υπηρετούντες μετατάσσονται, ενώ μεταφέρονται και οι ανάλογοι πόροι.
6. Ο Ο.Σ.Κ. μετασχηματίζεται σε επιτελική υπηρεσία παροχής τεχνογνωσίας σε θέματα σχολικής στέγης. Η περιφέρεια σχεδιάζει και μαζί με την Ν.Α., κατασκευάζουν τις νέες υποδομές. Οι επεκτάσεις, αναβαθμίσεις, μετατροπές και όλες οι επισκευές - συντηρήσεις μεταφέρονται στους πρωτοβάθμιους ΟΤΑ, μαζί με τις προμήθειες εξοπλισμών και εκπαιδευτικού υλικού. Φυσικά μεταφέρονται και οι πόροι που διαχειρίζεται τώρα ο οργανισμός.
7. Τα Τ.Ε.Ε. του Ο.Α.Ε.Δ. μεταφέρονται ως αρμοδιότητα πολιτικής στην περιφέρεια και ως σχολικές μονάδες στους πρωτοβάθμιους ΟΤΑ, μαζί με τους ανάλογους πόρους. Ο σχεδιασμός της τεχνικής - επαγγελματικής εκπαίδευσης ασκείται πλέον από την περιφέρεια, με βάση τις ανάγκες των αγορών εργασίας σε περιφερειακό και τοπικό επίπεδο.
8. Τα Ι.Ε.Κ. του Ο.Ε.Ε.Κ. μεταφέρονται ως αρμοδιότητα πολιτικής στην περιφέρεια και ως σχολικές μονάδες στους πρωτοβάθμιους ΟΤΑ, μαζί με τους ανάλογους πόρους. Ο σχεδιασμός της τεχνικής - επαγγελματικής εκπαίδευσης ενοποιείται και ασκείται πλέον από την περιφέρεια.

Προτάσεις πολιτικής

1. Κάθε σχολική μονάδα εκπονεί σχέδιο εκπαιδευτικής ανάπτυξης και σε επίπεδο ΟΤΑ εισηγείται πρόγραμμα υποδομών και σχέδιο τοπικής επιμόρφωσης. Χρηματοδοτούνται από την περιφέρεια, τους ΟΤΑ (Κ.Α.Π. - ΣΑΤΑ), από τους πόρους που έχουν μεταφερθεί στην περιφέρειας και στους ΟΤΑ και από το Δ' Κ.Π.Σ.
2. Τα σχέδια εκπαιδευτικής ανάπτυξης αφορούν την εκπαιδευτική λειτουργία του σχολείου. Εκπονούνται από το σχολικό συμβούλιο, με τη συνεργασία της σχολικής επιτροπής και της δημοτικής επιτροπής παιδείας. Οι σχολικές μονάδες αξιολογούνται με βάση την πορεία υλοποίησης των σχεδίων. Η χρηματοδότηση τους γίνεται από την περιφέρεια που διαχειρίζεται τις πιστώσεις του τακτικού προϋπολογισμού και από τους ΟΤΑ (Κ.Α.Π.).
3. Τα προγράμματα υποδομών εκπονούνται από τις τεχνικές υπηρεσίες των δήμων, με βάση τις προτάσεις των σχολικών επιτροπών και τις γενικές κατευθύνσεις της δημοτικής επιτροπής παιδείας. Συμπληρώνονται με τους ανάλογους εξοπλισμούς. Η χρηματοδότηση τους γίνεται από την περιφέρεια που διαχειρίζεται τις πιστώσεις του Π.Δ.Ε. για κατασκευές, επεκτάσεις και εξοπλισμούς των σχολείων και από τη ΣΑΤΑ.

4. Τα σχέδια τοπικής επιμόρφωσης αφορούν την σύνδεση του σχολείου με την κοινωνία. Εξειδικεύουν τις περιφερειακές πολιτικές σε τοπικό επίπεδο σε ότι αφορά την δια βίου μάθηση, σχεδιάζουν προγράμματα επιμόρφωσης ενηλίκων, πολιτιστικές και αθλητικές δράσεις και συνεργασίες με τοπικούς φορείς. Εκτινούνται από τη δημοτική επιτροπή παιδείας με την υποστήριξη εκπαιδευτικών, στελεχών των ΟΤΑ κ.α. Χρηματοδοτούνται από πιστώσεις της περιφέρειας στην οποία έχουν μεταφερθεί οι ανάλογοι πόροι.

Προτάσεις χρηματοδότησης

1. Η μεταφορά αρμοδιοτήτων συνοδεύεται οπωσδήποτε από τη μεταφορά των ανάλογων πόρων, τόσο του τακτικού προϋπολογισμού όσο και του προγράμματος δημοσίων επενδύσεων. Υλοποιείται είτε με ανακατανομή κονδυλίων από το ΥΠ.Ε.Π.Ο. προς την περιφέρεια είτε με μεταφορά φορολογικών εσόδων της κεντρικής διοίκησης στους πρωτοβάθμιους ΟΤΑ ¹⁹.
2. Η διαχείριση των πόρων αποκεντρώνεται στο επίπεδο της περιφέρειας και των πρωτοβάθμιων ΟΤΑ. Η νομαρχιακή αυτοδιοίκηση χρηματοδοτείται από την περιφέρεια (μεταφορά μαθητών, κατασκευές).
3. Οι πρωτοβάθμιοι ΟΤΑ χρηματοδοτούνται από τους Κ.Α.Π. (12% ΦΕΦΝΠ), τη ΣΑΤΑ, το Επιχειρησιακό Πρόγραμμα για την εκπαίδευση του Δ' Κ.Π.Σ. και με ποσοστό των φορολογικών εσόδων που καλύπτει τις μεταφερόμενες αρμοδιότητες ²⁰. Εφόσον οι τελευταίες προσεγγίσουν τα 750.780.000 € και το 30% συγχρηματοδοτηθεί από Δ' Κ.Π.Σ., απομένουν δαπάνες ύψους 525.546.000 €, στις οποίες πρέπει να προστεθούν 15.000.000 € για τους σχολικούς φύλακες, δηλαδή σύνολο 525.560.000 €, που προτείνεται να καλυφθούν με θεσμοθετημένη παραχώρηση εσόδων από το Φ.Π.Α. (13.938.000.000 δηλαδή το 3,77%).

Προτάσεις οργάνωσης και διαχείρισης

Οι προτάσεις που ακολουθούν έχουν βραχυπρόθεσμο χαρακτήρα και αποσκοπούν στην βελτίωση της λειτουργίας των επιτροπών παιδείας και των σχολικών επιτροπών, στην επίλυση οργανωτικών και διαχειριστικών προβλημάτων, σε ανακατανομή αρμοδιοτήτων και στην υλοποίηση μεταβατικών μέτρων που θα αποτελέσουν την πρώτη φάση προς την αποκέντρωση του εκπαιδευτικού συστήματος.

¹⁹ «Φορολογική Αποκέντρωση - Ταμείο Συνοχής : Χωρίς επιβάρυνση του πολίτη», μελέτη Ι.Τ.Α., Οκτώβριος 2005. Στην μελέτη προτείνεται η μεταφορά της πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης στην τοπική αυτοδιοίκηση και γενικά η χρηματοδότηση των μεταφερομένων αρμοδιοτήτων με την παραχώρηση ποσοστού από τα έσοδα του Φ.Π.Α.

²⁰ Το ύψος του τακτικού προϋπολογισμού του ΥΠ.Ε.Π.Θ. το 2006 είναι 6.011.080.000 €. Εκτιμάται ότι θα μεταφερθούν στην περιφέρεια και τους ΟΤΑ, με συντηρητικές εκτιμήσεις το 50% της πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης και το 50% της Γενικής Γραμματείας Εκπαίδευσης Ενηλίκων, δηλαδή σύνολο 2.072.440.000 €, το 34% του συνολικού προϋπολογισμού του Υπουργείου. Θα μεταφερθεί επίσης το σύνολο των δαπανών για τις περιφερειακές υπηρεσίες του Υπουργείου, ύψους 21.160.000 €. Όσον αφορά το Π.Δ.Ε. αυτό ανέρχεται σε 818.000.000 € και εκτιμάται ότι το 50% θα μεταφερθεί στην περιφέρεια και τους ΟΤΑ, δηλαδή 409.000.000 €. Το σύνολο των πόρων του προϋπολογισμού που θα μεταφερθούν θα φθάσει τα 2.502.600.000 €, από τα οποία το 30% θα αφορά τους πρωτοβάθμιους ΟΤΑ, δηλαδή ποσό ύψους 750.780.000 €.

Δημοτικές Επιτροπές Παιδείας

- 1) Αποσαφήνιση των αρμοδιοτήτων των επιτροπών παιδείας σε σχέση με αυτές των σχολικών επιτροπών : έκδοση εγκυκλίου από το ΥΠ.Ε.Σ.Δ.Δ.Α., επανεξέταση παλιάς υπουργικής απόφασης.
- 2) Σε σχέση με τη σύνθεση, διεύρυνση των εκπροσώπων των σχολικών μονάδων, συμμετοχή της μειοψηφίας του δημοτικού συμβουλίου, καθώς και εκπροσώπου των μαθητικών κοινοτήτων.
- 3) Ουσιαστική συμμετοχή στη λήψη αποφάσεων για τη δημιουργία, κατάργηση, συγχώνευση των σχολικών μονάδων, για τη διεύρυνση του σχολικού ωραρίου, για νέους τύπους σχολείων κ.λπ. είτε μέσω της νομαρχιακής επιτροπής παιδείας είτε μέσω των περιφερειακών και κεντρικών υπηρεσιών του ΥΠ.Ε.Π.Θ.

Σχολικές Επιτροπές

- 1) Διαμόρφωση χωροταξικών και εκπαιδευτικών κριτηρίων, με βάση τα οποία κάθε ΟΤΑ θα προχωρεί στην σύστασή τους :
 - Μία σχολική επιτροπή ανά τοπικό διαμέρισμα, εφόσον ο αριθμός των σχολείων δεν υπερβαίνει τα τρία (νηπιαγωγείο, δημοτικό, γυμνάσιο).
 - Στα σχολικά συγκροτήματα θα συστήνεται υποχρεωτικά μία επιτροπή.
 - Να δοθούν οδηγίες από το ΥΠ.Ε.Σ.Δ.Δ.Α. ώστε να περιοριστεί ο αριθμός τους.
- 2) Να μειωθεί ο αριθμός των μελών του διοικητικού τους συμβουλίου, από 5 έως δεκαπέντε μέλη σε τρία έως εννέα και να εκπροσωπούνται τα μέλη των τοπικών συμβουλίων ή των συμβουλίων των διαμερισμάτων.
- 3) Αλλαγή των Κ.Υ.Α. που ρυθμίζουν τον τρόπο και τη διαδικασία πραγματοποίησης, δικαιολόγησης και ελέγχου των εσόδων και εξόδων των επιτροπών για να προσαρμοστούν στις αλλαγές του λογιστικού συστήματος και στον προϋπολογισμό νέου τύπου που ισχύουν στους πρωτοβάθμιους ΟΤΑ. Να αυξηθούν επίσης τα χρηματικά όρια για την πληρωμή άμεσων δαπανών από τους διευθυντές των σχολείων και τα διοικητικά συμβούλια.
- 4) Έκδοση των υπουργικών αποφάσεων του Ν.2880/2001 που εκκρεμούν και αφορούν το σύστημα κατανομής των πιστώσεων για τις επισκευές - συντηρήσεις σχολικών κτιρίων, τον τρόπο παρακολούθησης των αντίστοιχων έργων και να αυξηθούν τα χρηματικά όρια των δαπανών, που ανατίθενται χωρίς διαγωνισμό από τους διευθυντές των σχολείων και τα διοικητικά συμβούλια.
- 5) Να αποσαφηνιστεί το καθεστώς εκτέλεσης έργων, προμηθειών, μεταφορών και εργασιών των σχολικών επιτροπών, εναρμονιζόμενο με τα ισχύοντα στους ΟΤΑ.

Πρωτοβάθμιοι ΟΤΑ

- 1) Δημιουργία Διεύθυνσης / Τμήματος / Γραφείου παιδείας σε κάθε ΟΤΑ με αντικείμενο την υποστήριξη των επιτροπών παιδείας και των σχολικών επιτροπών.
- 2) Στα πλαίσια του επιχειρησιακού προγράμματος που θα εισηγηθεί κάθε ΟΤΑ με πληθυσμό πάνω από 10.000 κατοίκους, να υπάρχει επιχειρησιακό σχέδιο για την πρωτοβάθμια και δευτεροβάθμια εκπαίδευση (κάλυψη αναγκών - προτάσεις για νέα σχολεία, επεκτάσεις - αναβαθμίσεις παλαιών, τεχνικό πρόγραμμα επισκευών -

συντηρήσεων, νέες χρήσεις μη λειτουργούντων σχολείων, οικονομικός προγραμματισμός λειτουργικών δαπανών, εξοπλισμού και εκπαιδευτικού υλικού).

- 3) Οι ΟΤΑ που δεν είναι υποχρεωμένοι να εκπονούν επιχειρησιακό πρόγραμμα, θα καταρτίζουν τεχνικό πρόγραμμα για επεκτάσεις - αναβαθμίσεις σχολείων, επισκευές - συντηρήσεις και εξοπλισμούς.
- 4) Στην εκπόνηση των σχεδίων και των προγραμμάτων θα συμμετέχουν οι σχολικές επιτροπές και θα εγκρίνονται από τις επιτροπές παιδείας.
- 5) Τα συστήματα κατανομής των επιχορηγήσεων για λειτουργικές δαπάνες και επισκευές - συντηρήσεις σχολείων να ανανεώνονται ανά τριετία, μετά από πρόταση της ΚΕΔΚΕ.
- 6) Με βάση τις ρυθμίσεις του σχεδίου του νέου Δ.Κ.Κ. να ολοκληρωθεί οπωσδήποτε η διαδικασία μεταβίβασης των σχολείων στους πρωτοβάθμιους ΟΤΑ (τελική ημερομηνία Ιανουάριος 2008).
- 7) Να καταργηθεί το καθεστώς δουλειάς υπέρ του ελληνικού δημοσίου στα διδακτήρια, που δεν λειτουργεί πλέον σχολείο. Να περιέλθουν στην πλήρη ιδιοκτησία των ΟΤΑ, τα αιρετά όργανα των οποίων θα αποφασίζουν για τη χρήση τους, ώστε να αποφευχθεί η σταδιακή τους εγκατάλειψη και κατάρρευση.

Μεταφορές αρμοδιοτήτων

- 1) Η υπογραφή των συμβάσεων έργου για τον καθαρισμό των σχολείων να μεταφερθεί στις σχολικές επιτροπές ή να έχουν τη δυνατότητα να προσλαμβάνουν συνεργεία καθαρισμού.
- 2) Το διοικητικό και βοηθητικό προσωπικό που υπηρετεί στα σχολεία (εκτιμάται σε 2.000 άτομα), να μεταφερθεί στις σχολικές επιτροπές ως προσωπικό θυγατρικού νομικού προσώπου δημοσίου δικαίου των ΟΤΑ. Να προβλεφθούν δυνατότητες μετάθεσης, όχι μετάταξης, από τη μία επιτροπή στην άλλη. Φυσικά να μεταφερθούν και οι ανάλογοι πόροι από τον τακτικό προϋπολογισμό του ΥΠ.Ε.Π.Θ.
- 3) Να εκπονηθούν μελέτες τυπικής οργάνωσης για σχολεία διαφορετικών μεγεθών και να εξειδικευτούν οι ανάγκες τους σε διοικητικό και βοηθητικό προσωπικό. Στη συνέχεια είναι απαραίτητο να αποσαφηνιστεί με λειτουργικά κριτήρια, ο εργοδότης του προσωπικού αυτού, δηλαδή ο δήμος ή η σχολική επιτροπή.
- 4) Σε όλα τα μεγάλα σχολεία θα πρέπει να απασχολείται το αναγκαίο διοικητικό και βοηθητικό προσωπικό, ενώ μέσω των Ο.Ε.Υ. των σχολικών επιτροπών θα διατίθεται ανάλογο προσωπικό σε μεμονωμένες σχολικές μονάδες. Την επόμενη δημοτική περίοδο θα πρέπει να χρηματοδοτηθούν οι ΟΤΑ από το ΥΠ.Ε.Π.Θ. ώστε να υλοποιηθούν οι σχετικές προσλήψεις.
- 5) Οι αρμοδιότητες της Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης που έχουν σχέση με τη λειτουργία των σχολείων πρέπει να μεταφερθούν στο σχολικό συμβούλιο ή τη σχολική επιτροπή ή τον ΟΤΑ, ανάλογα με το αντικείμενο π.χ. τηλεφωνικές συνδέσεις, συνδιαλέξεις, μισθώσεις - δωρεές αυτοκινήτων στην σχολική επιτροπή, έγκριση εκδηλώσεων τρίτων ή εκδηλώσεων για τους μαθητές με συμφωνία συμβουλίου και επιτροπής, κανόνες και ωράριο λειτουργίας συστεγαζόμενων σχολικών μονάδων από την ενιαία σχολική επιτροπή. Τέλος οι αρμοδιότητες της διάθεσης διδακτηρίου για άλλες χρήσεις κοινής ωφέλειας και ο διορισμός διοικήσεων σε κληροδοτήματα μαθητικών υποτροφιών συγκεκριμένων σχολείων πρέπει να μεταφερθούν στους ΟΤΑ.

- 6) Σε σχέση με τον Ο.Σ.Κ., ότι αφορά τις προμήθειες εξοπλισμών και εκπαιδευτικού υλικού στα σχολεία προτείνεται να μεταφερθούν στις σχολικές επιτροπές (περίπου 30.000.000 € ετησίως), μαζί με τους ανάλογους πόρους. Επειδή δεν έχει νόημα η κατανομή τους να γίνεται κεντρικά από τον Ο.Σ.Κ. ή το ΥΠ.Ε.Π.Θ., προτείνεται να προστεθούν οι ανάλογοι πόροι στο 12% του ΦΕΦΝΠ των ΚΑΠ και να ακολουθούν το σύστημα κατανομής των λειτουργικών δαπανών, αφού βέβαια ενσωματωθούν τα ανάλογα κριτήρια.
- 7) Ότι αφορά επίσης τις επεκτάσεις, συμπληρώσεις και γενικά αναβαθμίσεις των σχολείων προτείνεται ο Ο.Σ.Κ. μέσω προγραμματικών συμβάσεων να χρηματοδοτεί τους ΟΤΑ και να μην υλοποιεί μόνος του έργα ή να κατανέμει πιστώσεις στις νομαρχιακές αυτοδιοικήσεις. Ο Ο.Σ.Κ. μπορεί να παρέχει, όπου χρειάζεται, τεχνογνωσία και τα έργα να κατασκευάζονται από τις τεχνικές υπηρεσίες των δήμων ή την Τ.Υ.Δ.Κ.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- 1) «Η τοπική διοίκηση στην Ελλάδα : ο διαλεκτικός ανταγωνισμός της αποκέντρωσης με την αυτοδιοίκηση», Ν. Κ. Χλέπας, Εκδ. Α.Ν.Σάκκουλα, 1999.
- 2) Π.Δ. 315/1999, ΦΕΚ 302 Α', «Περί ορισμού του περιεχομένου και του χρόνου έναρξης της εφαρμογής του Κλαδικού Λογιστικού Σχεδίου Δήμων και Κοινοτήτων (ΟΤΑ Α' Βαθμού)».
- 3) «Οδηγός για την βήμα - βήμα εφαρμογή του διπλογραφικού συστήματος στους Δήμους», Ομάδα Διοίκησης Έργου, έκδ. ΥΠ.ΕΣ.Δ.Δ.Α., Οκτώβριος 2000.
- 4) Θεοδώρου Δ.Ι., «Οι επιχειρήσεις και τα νομικά πρόσωπα των ΟΤΑ», Εκδ. του ιδίου, Θεσσαλονίκη 2001.
- 5) «Οδηγός για τη διενέργεια της απογραφής έναρξης», Ομάδα Διοίκησης Έργου -- ΥΠ.ΕΣ.Δ.Δ.Α., επανέκδοση Ε.Ε.Τ.Α.Α., Φεβρουάριος 2001.
- 6) ΚΕΔΚΕ - ΕΕΤΑΑ, «Δημοτικός & Κοινοτικός Κώδικας» (βιβλίο και ηλεκτρονικό αρχείο), Αθήνα, 2002.
- 7) ΕΕΤΑΑ, «Κώδικας Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης», (βιβλίο και ηλεκτρονικό αρχείο) Αθήνα, 2002.
- 8) «Το Ελληνικό Εκπαιδευτικό Σύστημα 2001/2002 και 2002/2003» Εθνικός Φάκελος που συντάσσεται κάθε χρόνο από την Ελληνική Υπηρεσία του Ευρωπαϊκού Δικτύου για την Εκπαίδευση "ΕΥΡΥΔΙΚΗ" (βλέπε ιστοσελίδα ΥΠ.Ε.Π.Θ.).
- 9) «Το ελληνικό εκπαιδευτικό σύστημα : πρώτη και δεύτερη βαθμίδα, δομές και ποσοτικά δεδομένα», επιμέλεια Γιώργος Σταμέλος, Κέντρο Εκπαιδευτικής Έρευνας Αθήνα 2002.
- 10) «Το ελληνικό εκπαιδευτικό σύστημα -- Συνοπτική εικόνα σε αριθμούς», Κ.Ε.Ε., Αθήνα 2003.
- 11) «Σύστημα κατανομής επιχορηγήσεων για τη χρηματοδότηση λειτουργικών δαπανών και επισκευών - συντηρήσεων των σχολείων από την τοπική αυτοδιοίκηση», Μελέτη ΕΕΤΑΑ για λογαριασμό ΥΠ.ΕΣ.Δ.Δ.Α. - ΚΕΔΚΕ, 2004.
- 12) «Καθορισμός του τύπου και του περιεχομένου του προϋπολογισμού των δήμων και κοινοτήτων» Κ.Υ.Α. 7028 ΦΕΚ 253 β'09-02-2004.
- 13) «Αποτύπωση του εκπαιδευτικού συστήματος σε επίπεδο σχολικών μονάδων», Κ.Ε.Ε., Αθήνα 2005.
- 14) «Φορολογική Αποκέντρωση - Ταμείο Συνοχής : Χωρίς επιβάρυνση του πολίτη», μελέτη Ι.Τ.Α., Αθήνα, 2005.
- 15) «Εγκύκλιος εισαγωγής μαθητών στα Τ.Ε.Ε. μαθητείας Α' κύκλου για το σχολικό έτος 2005 - 2006 και αντιστοιχη εγκύκλιος για την εισαγωγή μαθητών στα Τ.Ε.Ε. μαθητείας Β' κύκλου», Ο.Α.Ε.Δ., Αθήνα, 2005.
- 16) «Ο ρόλος της Τοπικής Αυτοδιοίκησης στη διοίκηση και λειτουργία των σχολικών μονάδων : η ευρωπαϊκή εμπειρία», Μελέτη ΕΕΤΑΑ για λογαριασμό ΚΕΔΚΕ, 2006.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

Νομοθεσία

Ν. 1892/1990, άρθρο 113 «Θέματα υλικοτεχνικής υποδομής της εκπαίδευσης»

Σχόλια : Σύμφωνα με την παρ. 19 άρθρου 11 Ν. 2327/1995 (ΦΕΚ Α 156), οι διατάξεις των παρ. 1 και 2 του παρόντος άρθρου που αναφέρονται στον Οργανισμό Σχολικών Κιρίων εφαρμόζονται και για τα μισθωμένα ακίνητα, στα οποία στεγάζονται διδακτήρια, η Κεντρική Υπηρεσία του ΥΠΕΠΘ και οι λοιπές Υπηρεσίες που αναφέρονται στις διατάξεις αυτές. Το εντός " " εδάφιο α' της παρ. 6 του παρόντος άρθρου τίθεται όπως αντικαταστάθηκε με την παρ. 1 του άρθρου 13 του ν. 2880/2001 (Α' 9), ισχύει, δε, από 30.1.2001. Το εντός " " α εδάφιο της περ. β τίθεται όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρο 55 του Ν. 1946/1991 (ΦΕΚ Α , 69). - Τα εντός "" εδάφια, μετά το πρώτο εδάφιο της περ. β της παρ. 6, αντικαταστάθηκε και προστέθηκε αντιστοίχως με το άρθρο 23 του ν. 3274/2004 (Α' 195/19.10.2004).

1.,

2. Για την εκπλήρωση του σκοπού της προηγούμενης παραγράφου ο Ο.Σ.Κ.:

α) Προμηθεύεται τα κάθε μορφής είδη εξοπλισμού για τις ανάγκες όλης της χώρας και τα διαθέτει σε σχολεία.

β) Καταρτίζει, τυποποιημένες μελέτες, προδιαγραφές σχολείων Πρωτοβάθμιας και Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης, μονάδων επαγγελματικής κατάρτισης και λαϊκής επιμόρφωσης και αντίστοιχων αθλητικών, εργαστηριακών και βοηθητικών χώρων για τις ανάγκες όλης της χώρας.

γ) Μπορεί να επιχορηγεί τις νομαρχίες, τα ΑΕΙ, τα ΤΕΙ ή οποιοδήποτε φυσικό ή νομικό πρόσωπο για την εκτέλεση έργων που αναφέρονται στην παρ. 1 του παρόντος άρθρου.

δ) Ασκεί εκτελεστικά καθήκοντα σε σχέση με όλες τις αρμοδιότητες που αναφέρονται στην παρ. 1 του παρόντος άρθρου ως προς τα έργα που αφορούν την Πρωτοβάθμια και Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση, την επαγγελματική κατάρτιση και τη λαϊκή επιμόρφωση στους νομούς Αθηνών, Πειραιώς, Ανατολικής Αττικής και Δυτικής Αττικής. Στους υπόλοιπους νομούς της χώρας τα αντίστοιχα εκτελεστικά καθήκοντα, εκτός από τα αναφερόμενα στα εδάφια α και β' της παρούσας παραγράφου, ασκούν οι αρμόδιες τεχνικές υπηρεσίες των νομαρχιών.

ε) Παρακολουθεί μαζί με το ΥΠΕΠΘ την εκτέλεση των προγραμμάτων σχολικής στέγης για την Πρωτοβάθμια και Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση, την επαγγελματική κατάρτιση και τη λαϊκή επιμόρφωση σε όλη τη χώρα.

στ) Μπορεί να εκτελεί και έργα από τα αναγόμενα στην αρμοδιότητα των νομαρχιών κατά το εδάφιο δ' της παρούσας παραγράφου, καθώς και έργα επισκευής και συντηρήσεως σχολικών κτιρίων σε κάθε περιοχή της χώρας, μετά από απόφαση του ΥΠΕΠΘ. Στην περίπτωση αυτή θα μεταφέρονται στον προϋπολογισμό του Ο.Σ.Κ. οι αντίστοιχες πιστώσεις.

3.

4.

5. Ο καθαρισμός των σχολείων της Πρωτοβάθμιας και Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης γίνεται από καθαριστριες που εκτελούν το έργο αυτό με σύμβαση μίσθωσης έργου, η οποία συνάπτεται μεταξύ του ΥΠΕΠΘ και καθεμιάς από αυτές και καλύπτει ένα διδακτικό έτος. Οι συμβάσεις αυτές υπογράφονται από τον αντίστοιχο νομάρχη και από την κάθε καθαρίστρια και προβλέπουν αμοιβή ανά αίθουσα, το ετήσιο ύψος της οποίας προσδιορίζεται με κοινή απόφαση των ΥΠΕΠΘ και ΥΠ. Οικ., η οποία δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.
6. "α) Στις πιστώσεις του ΥΠΕΣΔΔΑ, που εγγράφονται στον προϋπολογισμό δημοσίων επενδύσεων σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 25 του ν. 1828/1989, εγγράφονται υποχρεωτικά και πιστώσεις για την επισκευή και συντήρηση των σχολικών κτιρίων. Στον αντίστοιχο κωδικό προστίθενται και οι πιστώσεις για την επισκευή και συντήρηση των σχολικών κτιρίων του προϋπολογισμού των δημοσίων επενδύσεων του ΥΠΕΠΘ".
7. "β. Από τους οργανισμούς τοπικής αυτοδιοίκησης διατίθεται το 12% των 2/3 της επιχορήγησης της περίπτωσης α της παραγράφου 3 του άρθρου 25 του ν. 1828/1989 προς αυτούς, για αμοιβή καθαριστριών, λειτουργικές δαπάνες των σχολείων και επισκευή ή συντήρηση σχολικών κτιρίων": "Η κατανομή των ανωτέρω πιστώσεων απευθείας στους Ο.Τ.Α. πρώτου βαθμού γίνεται με απόφαση του ΥΠΕΣΔΔΑ, ύστερα από γνώμη της επιτροπής του επόμενου εδαφίου. Για την κατανομή των πιστώσεων αυτών συγκροτείται, με απόφαση του Γενικού Γραμματέα της Περιφέρειας, πενταμελής επιτροπή, η οποία αποτελείται από: α) Τον προϊστάμενο της οικείας Διεύθυνσης Αυτοδιοίκησης και Αποκέντρωσης ή Τοπικής Αυτοδιοίκησης και Διοίκησης του νομού με τον αναπληρωτή του, ως εκπρόσωπο της Περιφέρειας, ο οποίος και προεδρεύει β) Δύο εκπροσώπους της ΤΕΔΚ του νομού, που ορίζονται με απόφαση του διοικητικού συμβουλίου της με τους αναπληρωτές τους και γ) Τους προϊστάμενους των οικείων Διευθύνσεων Πρωτοβάθμιας και Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης της Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης με τους αναπληρωτές τους". Ο φόρος των ηλεκτροδοτούμενων χώρων (ν.1080/1980), όπως διαμορφώνεται εκάστοτε, μπορεί να προσυζητάται, με απόφαση του δημοτικού ή κοινοτικού συμβουλίου, περαιτέρω μέχρι 25% προκειμένου το πρόσθετο αυτό ποσό να διατίθεται αποκλειστικά για ενίσχυση των κονδυλίων λειτουργικών δαπανών και συντήρησης των σχολείων.
8.
9. Τα θέματα που αφορούν τη λειτουργία των σχολικών κυλικείων ρυθμίζονται με αποφάσεις των ΥΠΕΣΔΔΑ και ΥΠΕΠΘ, δημοσιευόμενες στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Ν. 1894/1990, άρθρο 5 «Σχολική περιουσία και λειτουργία σχολείων»

Η παρ. 1 τίθεται όπως αντικαταστάθηκε με την παρ. 1 άρθρου 31 Ν. 2009/1992 (ΦΕΚ Α' 18). Οι παρ. 16 και 17 προστέθηκαν με την παρ. 2 άρθρου 31 Ν. 2009/1992. Σύμφωνα με την παρ. 8 άρθρου 8 Ν. 2158/1993 (ΦΕΚ Α' 109), στις σχολικές επιτροπές της παρ. 8 του παρόντος άρθρου, ως πρόεδρος ορίζεται ο διευθυντής του οικείου σχολείου, στα δε συσταγόμενα σχολεία ο αρχαιότερος διευθυντής αυτών. Σύμφωνα με την παρ. 14 άρθρου 7 Ν. 2158/1993, η δουλειά υπέρ του Ελληνικού Δημοσίου με την οποία βαρύνονται τα μεταβιβαζόμενα ακίνητα στους ΟΤΑ, σύμφωνα με τις διατάξεις των παρ. 16 και 17 του παρόντος άρθρου, επεκτείνεται και για τη χρησιμοποίησή τους για τη στέγαση μονάδων της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης. Το εντός " " εδάφιο της παρ. 13 προστέθηκε με την παρ. 8 άρθρου 10 Ν. 2327/1995 (ΦΕΚ Α' 156). Τα εντός " " τρίτο εδάφιο

της παρ. 4 και δεύτερο εδάφιο της παρ. 16 προστέθηκαν με τις παρ. 4 και 5, αντίστοιχα, άρθρου 2 Ν. 2336/1995 (ΦΕΚ Α' 189). Η παρ. 5 τίθεται όπως αντικαταστάθηκε με την παρ. 5 άρθρου 2 Ν. 2386/1996. Οι προβλεπόμενες φοροαπαλλαγές του παρόντος άρθρου καταργήθηκαν με το άρθρο 4 Ν. 2459/1997. Στα έργα της σχολικής επιτροπής της παρ. 9 προστέθηκαν με την παρ. 6 άρθρου 6 Ν. 2817/2000 (ΦΕΚ Α' 78) και τα εξής: η δυνατότητα αγοράς εξοπλιστικών ή άλλων συναφών ειδών ή διδακτικών μέσων για τη λειτουργία των σχολείων από πιστώσεις του Τακτικού Προϋπολογισμού και του Προγράμματος Δημοσίων Επενδύσεων. Κατά την παρ. 19 άρθρου 9 Ν. 2817/2000 (ΦΕΚ Α' 78), οι διατάξεις των παρ. 8, 9, 10, 13 και 14 του παρόντος άρθρου εφαρμόζονται ανάλογα και στις σχολικές εφορίες των Μειονοτικών Σχολείων της Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης. Το τελευταίο εντός " " εδάφιο της παρ. 8 προστέθηκε με την παρ. 9 άρθρου 8 Ν. 2986/2002 (ΦΕΚ Α' 24). Η παρ. 7 καταργήθηκε με την περίπτωση β άρθρου 8 Ν. 3027/2002 (ΦΕΚ Α' 152) :

- 1) Η κινητή και ακίνητη περιουσία των εφορειών όλων των δημόσιων σχολείων της πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης, καθώς και τα σχολικά κτίρια, για τα οποία έχουν συνταχθεί πρωτόκολλα οριστικής παραλαβής, με τα οικόπεδά τους, μεταβιβάζονται κατά κυριότητα στους ΟΤΑ, στην περιφέρεια στην οποία βρίσκονται τα αντίστοιχα ακίνητα. Τα αποπερατωμένα κατά την δημοσίευση του παρόντος δημόσια σχολεία, για τα οποία δεν έχουν συνταχθεί πρωτόκολλα οριστικής παραλαβής, με το οικόπεδό τους μεταβιβάζονται επίσης στους παραπάνω ΟΤΑ. Για τη συντέλεση της μεταβίβασης της κινητής και ακίνητης περιουσίας καθενός σχολείου με το οικόπεδό του εκδίδεται απόφαση του αντίστοιχου νομάρχη. Οι αποφάσεις, που αφορούν ακίνητα, μεταγράφονται ατελώς στα βιβλία μεταγραφών του χωρικά αρμόδιου υποθηκοφυλακείου. Μεταβιβάσεις που έχουν γίνει ήδη κατ' εφαρμογή της παρούσας παραγράφου, προ της αντικατάστασής της, θεωρούνται ισχυρές. Οι εφορείες σχολείων, που προβλέπονται από το άρθρο 40 του Ν. 1566/1985, καταργούνται. Οι διατάξεις της παρούσας παραγράφου δεν εφαρμόζονται για τα μειονοτικά σχολεία της μουσουλμανικής μειονότητας της Θράκης". "Για την εξυπηρέτηση των σκοπών της Ο.Σ.Κ. Α.Ε., στα ακίνητά της που ανεγείρονται σχολικά κτίρια και μεταβιβάζονται στους ΟΤΑ πρώτου βαθμού έχουν εφαρμογή οι διατάξεις του Ν. 3741/1929, του ν.δ. 1024/1971 και των άρθρων 1002 και 1117 του Α.Κ., περί συστάσεως οριζοντίου και καθέτου ιδιοκτησίας. Στην περίπτωση αυτή μπορεί, με απόφαση του Δ.Σ. της Ο.Σ.Κ. Α.Ε., να μεταβιβαστεί στον οικείο ΟΤΑ διακεκριμένη ή διακεκριμένες οριζόντιες ή κάθετες ιδιοκτησίες του σχολικού κτιρίου με το ποσοστό συνιδιοκτησίας επί του όλου ακινήτου, που αντιστοιχεί στην καθεμία από αυτές.
- 2) Η κυριότητα κάθε νεοπαραλαμβανόμενου σχολικού κτιρίου, με το οικόπεδό του, μεταβιβάζεται στον αντίστοιχο ΟΤΑ από τον Ο.Σ.Κ. ή την αντίστοιχη νομαρχία, όπου ανήκαν, αντίστοιχα, το κτίριο και το οικόπεδό του κατά το στάδιο της κατασκευής του, με απόφαση του διοικητικού συμβουλίου του Ο.Σ.Κ. ή του αντίστοιχου νομάρχη, η οποία μεταγράφεται ατελώς στα βιβλία μεταγραφών του κατά τόπον αρμόδιου υποθηκοφυλακείου.
- 3) Ο ΟΤΑ, στον οποίο περιέχεται η κυριότητα της σχολικής περιουσίας κατά την παρ. 1 του παρόντος άρθρου, καθίσταται καθολικός διάδοχος των καταργημένων σχολικών ταμείων του Νόμου 5019/1931 και των εφορειών σχολείων και στο όνομά του συνεχίζονται οι συναφείς εκκρεμείς δίκες.
- 4) Η σχολική περιουσία και οι πρόσοδοι της προορίζονται αποκλειστικά, για τη λειτουργία σχολικών μονάδων του εκπαιδευτικού συστήματος. Οι πρόσοδοι χρησι-

μποιούνται και για την εξυπηρέτηση της σχολικής παρουσίας. Η κινητή σχολική παρουσία μπορεί να ανακατανέμεται από τον αντίστοιχο οργανισμό τοπικής αυτοδιοίκησης στις σχολικές μονάδες της περιοχής του. Αν παύσει η λειτουργία σχολικών μονάδων ο αντίστοιχος, οργανισμός τοπικής αυτοδιοίκησης, με απόφαση του συμβουλίου του, καθορίζει τον τρόπο χρήσης των διδακτηρίων και εκμετάλλευσης της σχολικής παρουσίας, τα ενδεχόμενα έσοδα της οποίας διατίθενται για την επισκευή και συντήρηση του διδακτηρίου, την εκτέλεση των όρων διαθηκών και κληροδοσιών, τη χρηματοδότηση της λειτουργίας και των μικροεπισκευών και τη συντήρηση διδακτηρίων άλλων σχολικών μονάδων του ίδιου οργανισμού τοπικής αυτοδιοίκησης ή και για τη χρηματοδότηση πολιτιστικών εκδηλώσεων. Η χρήση των διδακτηρίων αυτών και η εκμετάλλευση της παρουσίας τους κατά τον πιο πάνω τρόπο δεν πρέπει να αποκλείει την τυχόν επαναλειτουργία τους. Τα σχολικά κτίρια χρησιμοποιούνται για την πραγματοποίηση κάθε είδους εξετάσεων με αποφάσεις του ΥΠ.Ε.Π.Θ. "Κατ' εξαίρεση ο ΟΤΑ, στον οποίο περιέρχεται η κυριότητα της Σχολικής Παρουσίας κατά την παρ. 1 του άρθρου 5 του ν. 1894/1990, όπως αυτή αντικαταστάθηκε με την παράγραφο 1 του άρθρου 31 του ν. 2009/1992 (ΦΕΚ 18 Α'), δύναται με αιτιολογημένη απόφασή του και αφού συνεκτιμήσει τις κοινωνικοοικονομικές συνθήκες της περιοχής, την επάρκεια σχολικών κτιρίων κλπ., να δωρίσει ολόκληρο το ακίνητο ή μέρος αυτού στον Οργανισμό Εργατικής Κατοικίας για την ανέγερση εργατικών κατοικιών, η οποία θα πραγματοποιείται σύμφωνα με τις ισχύουσες κάθε φορά διατάξεις".

- 5) Οι διατάξεις του παρόντος άρθρου, δεν θίγουν το περιεχόμενο και τους όρους διαθηκών κωδίκων ή δωρεών ως προς τις διατάξεις τους, που αφορούν παρουσία σχολείων Πρωτοβάθμιας και Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης.
- 6) Ως δημόσια σχολεία της Πρωτοβάθμιας και Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης θεωρούνται όσα ορίζονται ως τέτοια από την αντίστοιχη νομοθεσία, όπως ισχύει κάθε φορά.
- 7) *(Παραλείπεται ως μη ισχύουσα).*
- 8) Συνιστώνται δημοτικά ή κοινοτικά νομικά πρόσωπα με την επωνυμία «Σχολικές Επιτροπές», διεπόμενα από το Π.Δ. 323/1989. Κάθε σχολική επιτροπή καλύπτει ένα ή περισσότερα δημόσια σχολεία της Πρωτοβάθμιας ή Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης, ανάλογα με τις τοπικές ανάγκες, όπως αυτές εκτιμώνται από τον αντίστοιχο ΟΤΑ. Στη διοίκηση των σχολικών επιτροπών μετέχουν υποχρεωτικά οι διευθυντές των αντίστοιχων σχολείων, από ένας εκπρόσωπος των αντίστοιχων συλλόγων γονέων, εφ' όσον υπάρχουν τέτοιοι σύλλογοι και εκπρόσωπος των μαθητικών κοινοτήτων για τα σχολεία της Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης. "Σε περίπτωση που η οικεία δημοτική επιτροπή δεν συγκροτεί σε εύλογο χρονικό διάστημα τη σχολική επιτροπή δημοσίου σχολείου, ο Γενικός Γραμματέας της οικείας περιφέρειας απευθύνει σχετικό έγγραφο στον οικείο Ο.Τ.Α. και στο διοικητικό συμβούλιο γονέων για την υπόδειξη των εκπροσώπων τους εντός τακτής προθεσμίας. Παρερχομένης απράκτου της προθεσμίας αυτής, ο Γενικός Γραμματέας της οικείας περιφέρειας συγκροτεί τη σχολική επιτροπή, ορίζοντας κατά την κρίση του ως μέλη αυτής, έναν δημότη και έναν από τους γονείς των μαθητών του σχολείου."
- 9) Έργο κάθε σχολικής επιτροπής είναι η διαχείριση των πιστώσεων που της διατίθενται για την κάλυψη των δειπανών λειτουργίας των αντίστοιχων σχολείων (θέρμανσης, φωτισμού, ύδρευσης, τηλεφώνου, αποχέτευσης, αγοράς αναλώσιμων υλικών κ.λπ.), η αμοιβή καθαριστριών, η εκτέλεση έργων για την επισκευή και συντήρηση των αντίστοιχων σχολείων και του κάθε είδους εξοπλισμού τους, η εισή-

γηση προς τις αντίστοιχες διευθύνσεις Πρωτοβάθμιας και Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης για τον εφοδιασμό από τον Οργανισμό Σχολικών Κτιρίων των αντίστοιχων σχολείων με έπιπλα και εξοπλιστικά είδη και από το Υπουργείο Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων με βιβλία για τις αντίστοιχες σχολικές βιβλιοθήκες, η διαχείριση των εσόδων από την ενδεχόμενη εκμετάλλευση των σχολικών κυλικείων, καθώς και η λήψη κάθε άλλου μέτρου που κρίνεται αναγκαίο για τη στήριξη της διοικητικής λειτουργίας των σχολικών μονάδων.

- 10) Κατά το χρονικό διάστημα μέχρι την έναρξη λειτουργίας των σχολικών επιτροπών, το έργο τους ασκείται απευθείας από τους οικείους ΟΤΑ και, εφόσον αυτοί δεν έχουν αναλάβει το έργο αυτό, από τις σχολικές επιτροπές του Ν.1566/1985, που συνεχίζουν να λειτουργούν μέχρι τη σύσταση των νέων επιτροπών της παρ. 8 του παρόντος άρθρου, διεπόμενες από τις μέχρι τώρα κείμενες διατάξεις.
- 11) Οι σχολικές επιτροπές της παρ. 8 του παρόντος άρθρου εξαιρούνται της υποχρέωσης εφαρμογής των διατάξεων του Ν.Δ. 496/1974 «περί λογιστικού Ν.Π.Δ.Δ.» Ο τρόπος και η διαδικασία πραγματοποίησης, δικαιολόγησης, ελέγχου και απόδοσης των κάθε είδους εσόδων και εξόδων των οργάνων αυτών καθορίζονται, κατ' απόκλιση των διατάξεων του Π.Δ. 76/1985 (ΦΕΚ 27/Α /1.3.385), με κοινή απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών, Οικονομικών και Ε.Π.Θ., η οποία δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως. Με αποφάσεις των Υπουργών Εσωτερικών, Ε.Π.Θ. και ΠΕΧΩΔΕ που δημοσιεύονται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, ρυθμίζεται η εκτέλεση από τις σχολικές επιτροπές των έργων της παρ. 9 του παρόντος άρθρου κατ' απόκλιση από τις διατάξεις της κείμενης νομοθεσίας για την εκτέλεση έργων του Δημοσίου και των Ο.Τ.Α.
- 12) Η ευθύνη και η αρμοδιότητα για επισκευές μεγάλης κλίμακας στο φέροντα οργανισμό, στις στέγες και στις εγκαταστάσεις των σχολικών κτιρίων ανήκει στους αντίστοιχους ΟΤΑ και, εφ' όσον αυτοί δηλώσουν ότι αδυνατούν, ασκείται από τις οικείες νομαρχίες, οι οποίες επιχορηγούνται με τις σχετικές πιστώσεις. Οι διατάξεις της παραγράφου αυτής ισχύουν και για τα μισθωμένα διδακτήρια, με την προϋπόθεση ότι η επισκευή ή η συντήρηση θα έχει αποκλειστικό σκοπό τη βελτίωση της λειτουργίας των διαφόρων κτιριακών, υδραυλικών και ηλεκτρομηχανολογικών εγκαταστάσεων για την πρόληψη καταστάσεων επικίνδυνων για τη σωματική ακεραιότητα και την υγεία των μαθητών και των εργαζομένων, μετά από πρόταση του διευθυντή του αντίστοιχου σχολείου. Η έγκριση της διάθεσης της απαιτούμενης πίστωσης για το σκοπό αυτόν γίνεται με απόφαση του οικείου ΟΤΑ, ύστερα από εισήγηση της αρμόδιας τεχνικής υπηρεσίας.
- 13) Καταργούνται τα άρθρα 40, 44 και 52 του Ν. 1566/1985, κάθε άλλη γενική διάταξη που αφορά ζητήματα ρυθμιζόμενα από το παρόν άρθρο, καθώς και οι ΣΤ5/26/4.10.1988 (ΦΕΚ 732/Β /1988) και Δ4/162/28.3.1989 (ΦΕΚ 238/Β /1989) κοινές υπουργικές αποφάσεις. Πράξεις που έχουν εκδοθεί και δαπάνες που έχουν πραγματοποιηθεί σύμφωνα με τις διατάξεις αυτές θεωρούνται έγκυρες και ισχυρές. «Η κατά οποιονδήποτε τρόπο μίσθωση των σχολικών κυλικείων δεν υπάγεται στις διατάξεις για τις εμπορικές μισθώσεις».
- 14) Με αποφάσεις των Υπουργών Εσωτερικών και Ε.Π.Θ., οι οποίες δημοσιεύονται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, ρυθμίζεται κάθε λεπτομέρεια που αφορά την εφαρμογή των διατάξεων του παρόντος άρθρου.

- 15) Οι συμβάσεις των καθαριστριών των σχολείων υπογράφονται από τους προϊσταμένους των αντίστοιχων γραφείων εκπαίδευσης και όπου δεν υπάρχουν γραφεία εκπαίδευσης από τους προϊσταμένους των αντίστοιχων διευθύνσεων εκπαίδευσης.
- 16) Όλα τα ακίνητα, τα οποία μεταβιβάζονται στους ΟΤΑ, κατά τις προηγούμενες παραγράφους του παρόντος άρθρου, βαρύνονται με δουλεία υπέρ του Ελληνικού Δημοσίου, η οποία συνίσταται στη χρησιμοποίησή τους μόνο για τη στέγαση σχολείων ή μονάδων επαγγελματικής κατάρτισης, ή λαϊκής επιμόρφωσης, κατά τα οριζόμενα κάθε φορά με αποφάσεις των οικείων νομαρχών. Σε περίπτωση που παύσει η λειτουργία τέτοιων σχολείων ή μονάδων στην περιοχή καθενός συγκεκριμένου ακινήτου, η χρήση του ορίζεται κάθε φορά με εισήγηση του οικείου ΟΤΑ και απόφαση του οικείου νομάρχη". "Στις περιπτώσεις που δωρίζονται οικοπέδα στον Ο.Ε.Κ., σύμφωνα με την προηγούμενη παράγραφο, δεν βαρύνονται αυτά με δουλεία υπέρ του Ελληνικού Δημοσίου, αλλά μεταβιβάζονται στον Ο.Ε.Κ. κατά πλήρη κυριότητα και ελεύθερα παντός εν γένει βάρους".
- 17) Στα ακίνητα, που μεταβιβάζονται στους ΟΤΑ κατά τις προηγούμενες παραγράφους του παρόντος άρθρου, μπορεί να ενεργούνται εργασίες επισκευών, συντηρήσεων και κάθε είδους προσθηκών από τον Ο.Σ.Κ. ή της οικείας νομαρχίας".

Ν. 2880/2001, άρθρο 13 «Επισκευή & συντήρηση σχολικών κτιρίων»

Εγκύκλιος : Α.Π. 8401, 08/03/2001

α) Με τις διατάξεις της παρ.1 του ανωτέρω άρθρου αντικαθίσταται η παράγραφος 6 περίπτωση α' του άρθρου 113 του ν. 1892/1990 (ΦΕΚ 101 Α') και οι πιστώσεις που εγγράφονταν, σύμφωνα με την παράγραφο που αντικαθίσταται, στον προϋπολογισμό δημοσίων επενδύσεων του Υπουργείου Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων και στην συνέχεια κατανέμονταν στις Νομαρχίες, οι οποίες χρηματοδοτούσαν τους ΟΤΑ α' βαθμίδας (της Σχολικές Επιτροπές) για έργα επισκευής και συντήρησης των σχολικών κτιρίων, από την δημοσίευση του παρόντος νόμου και εφ' εξής εγγράφονται στον προϋπολογισμό δημοσίων επενδύσεων του ΥΠΕΣΔΔΑ, που προβλέπεται από τις διατάξεις του άρθρου 25 του ν. 1828/1989 οι οποίες και τροποποιούνται με την παρούσα παράγραφο και προστίθεται ότι, στον εν λόγω προϋπολογισμό εγγράφονται υποχρεωτικά και οι πιστώσεις για την επισκευή και συντήρηση των σχολικών κτιρίων.

β) Με τις διατάξεις της παρ.2 του ανωτέρω άρθρου προβλέπεται ότι με κοινή απόφαση των ΥΠΕΣΔΔΑ και ΥΠΕΠΘ που λαμβάνεται, μετά από γνώμη του Διοικητικού Συμβουλίου της ΚΕΔΚΕ θα καθοριστούν τα κριτήρια αξιολόγησης των αναγκών, τα ειδικότερα θέματα και κάθε αναγκαία λεπτομέρεια για την κατανομή των πιστώσεων που αφορούν επισκευές και συντήρηση σχολικών κτιρίων στους Δήμους και τις Κοινότητες της Χώρας (εκκρεμεί).

γ) Με τις διατάξεις της παρ.3 του ανωτέρω άρθρου προβλέπεται ότι, με απόφαση του ΥΠΕΣΔΔΑ καθορίζεται ο τρόπος παρακολούθησης της εκτέλεσης των έργων επισκευής και συντήρησης των σχολικών κτιρίων. Μέχρι την έκδοση της ανωτέρω απόφασης για το σκοπό αυτό έχουν εφαρμογή οι ισχύουσες διατάξεις (εκκρεμεί).

Με τις διατάξεις της παρούσας παραγράφου προβλέπεται επίσης ότι, με απόφαση του ΥΠΕΣΔΔΑ που λαμβάνεται μετά από γνώμη της ΚΕΔΚΕ κατανέμονται κατ' έτος στους Δήμους και τις Κοινότητες οι πιστώσεις για την επισκευή και συντήρηση των σχολικών κτιρίων.

Μέχρι την έκδοση των σχετικών αποφάσεων και γνώμων που θα επιστρέψουν την έκδοση της ανωτέρω απόφασης για την κατ' έτος χρηματοδότηση των Δήμων και Κοι-

νοτήτων της Χώρας, με προσωρινή κατανομή πιστώσεων που θα πραγματοποιηθεί με απόφαση του ΥΠΕΣΔΔΑ θα αντιμετωπιστούν οι άμεσες ανάγκες για έργα επισκευής και συντήρησης σχολικών κτιρίων των Δήμων και Κοινοτήτων της Χώρας και οι οποίες πιστώσεις θα αφαιρεθούν από τις πιστώσεις που θα κατανέμονται σε κάθε Δήμο ή Κοινότητα βάσει της ανωτέρω απόφασης για την κατ' έτος χρηματοδότηση.

Ν. 2946/2001 άρθρο 18 παρ. 7

Εγκύκλιος Ν° 18, Α.Π. 40186, 18/10/2001

Αλλάζει ο τρόπος και η διαδικασία κατανομής των πιστώσεων από τους Κ.Α.Π. για κάλυψη λειτουργικών δαπανών και μικροεπισκευών των σχολείων Πρωτοβάθμιας και Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης.

Με τη διάταξη αυτή, τα κριτήρια και η διαδικασία κατανομής των ανωτέρω πιστώσεων καθορίζονται με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης, μετά από γνώμη της ΚΕΔΚΕ και κατανέμονται απευθείας στους ΟΤΑ α' βαθμού (εκκρεμεί).

Έτσι εξορθολογίζεται και απλοποιείται το ισχύον σύστημα κατανομής και επιταχύνεται η σχετική διαδικασία αποφεύγοντας τη χρονοβόρα διαδικασία που ίσχυε μέχρι σήμερα, με την παρέμβαση της Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης στον τρόπο διάθεσης των πιστώσεων.

Ελεγκτικό Συνέδριο, Απόφαση IV Τμήματος 863/2003

.....Τα μέλη των σχολικών επιτροπών ευθύνονται ως υπόλογοι κατά τους όρους του άρθρου 25 παρ.2 του Π.Δ. 774/1980, για την άσκηση της διαχείρισης των ως άνω πιστώσεων και ως εκ τούτου σε περίπτωση διαπίστωσης ελλείμματος στη διαχείριση τους, το ποσόν του ελλείμματος καταλογίζεται εις βάρος τους με απόφαση του αρμοδίου οργάνου. Απαλλάσσονται δε μόνον αν οι ίδιοι επικαλεστούν και αποδείξουν ότι δεν βαρύνονται με οποιασδήποτε μορφής υπαιτιότητα, διότι συμμορφώθηκαν πλήρως προς τα κεκανονισμένα και επέδειξαν την απαιτούμενη κατά τα ανωτέρω επιμέλεια...

Λειτουργία κυλικείων δημοσίων σχολείων

Με την κοινή υπουργική απόφαση των ΥΠ.Ε.Π.Θ. και ΥΠ.Ε.Σ.Δ.Δ.Α. (Κ.Υ.Α.11927/Δ4/03-02-04) καθορίζονται οι όροι διενέργειας κλειοδοτικού διαγωνισμού για την ανάθεση από τις Σχολικές Επιτροπές της λειτουργίας και εκμετάλλευσης των κυλικείων, η συγκρότηση επιτροπής ελέγχου της λειτουργίας τους κ.λπ.

Ν. 3274/2004, άρθρο 23 «Κατανομή πιστώσεων για τα λειτουργικά έξοδα των σχολείων»

Το δεύτερο εδάφιο της περίπτωσης β' της παρ. 6 του άρθρου 113 του ν. 1892/1990, όπως ισχύει, αντικαθίσταται και προστίθεται εδάφιο ως εξής :

«Η κατανομή των ανωτέρω πιστώσεων απευθείας στους ΟΤΑ πρώτου βαθμού γίνεται με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης, ύστερα από γνώμη της επιτροπής του επόμενου εδαφίου. Για την κατανομή των πιστώσεων αυτών συγκροτείται, με απόφαση του Γενικού Γραμματέα της Περιφέρειας, πενταμελής επιτροπή, η οποία αποτελείται από :

α) Τον προϊστάμενο της οικείας Διεύθυνσης Αυτοδιοίκησης & Αποκέντρωσης ή Τοπικής Αυτοδιοίκησης και Διοίκησης του νομού, με τον αναπληρωτή του, ως εκπρόσωπο της Περιφέρειας, ο οποίος και προεδρεύει.

β) Δύο εκπροσώπους της Τοπικής Ένωσης Δήμων και Κοινοτήτων του νομού, που ορίζονται με απόφαση του διοικητικού συμβουλίου της με τους αναπληρωτές τους και

γ) Τους προϊσταμένους των οικείων Διευθύνσεων Πρωτοβάθμιας και Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης της Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης με τους αναπληρωτές τους.»

Σχετική Εγκύκλιος

Με τη συγκεκριμένη διάταξη, το δεύτερο εδάφιο της περίπτωσης β' της παρ. 6 του άρθρου 113 του Ν. 1892/1990 (ΦΕΚ 101/Α'), όπως ισχύει, όπου ρυθμίζεται η διαδικασία κατανομής των πιστώσεων από τους Κ.Α.Π. στους δικαιούχους δήμους και κοινότητες της χώρας, για την κάλυψη λειτουργικών δαπανών των σχολείων Πρωτοβάθμιας και Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης, αντικαθίσταται και προστίθεται σε αυτό νέο εδάφιο, όπου προβλέπονται τα εξής :

Η κατανομή των σχετικών πιστώσεων μεταξύ των ΟΤΑ κάθε Νομού, γίνεται με απόφαση του ΥΠΕΣΔΔΑ, ύστερα από γνώμη πενταμελούς Επιτροπής, η οποία συγκροτείται με απόφαση του Γενικού Γραμματέα της οικείας Περιφέρειας και αποτελείται από :

α) τον προϊστάμενο της αντίστοιχης Διεύθυνσης Αυτοδιοίκησης και Αποκέντρωσης ή Τοπικής Αυτοδιοίκησης και Διοίκησης του οικείου Νομού με τον αναπληρωτή του, ως εκπρόσωπο της Περιφέρειας, ο οποίος και προεδρεύει,

β) δυο εκπροσώπους της Τ.Ε.Δ.Κ. του Νομού, που ορίζονται με απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου της με τους αναπληρωτές τους,

γ) τους προϊστάμενους των αντίστοιχων Διευθύνσεων Πρωτοβάθμιας και Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης της οικείας Ν.Α. με τους αναπληρωτές τους.

Με την ανωτέρω διαδικασία κατανομής, στην οποία συμμετέχουν εκπρόσωποι τόσο της Κρατικής Διοίκησης όσο και των δυο βαθμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης, διασφαλίζεται η ορθολογικότερη και δικαιότερη δυνατή απόδοση των προαναφερόμενων πιστώσεων μεταξύ των ΟΤΑ κάθε Νομού και καθίσταται δυνατό να λαμβάνονται υπόψη παράμετροι των οποίων είναι γνώστες οι τοπικοί φορείς, όπως η αυξομείωση του αριθμού των σχολικών μονάδων σε κάποιους ΟΤΑ, λόγω της δημιουργίας νέων σχολείων ή της παύσης λειτουργίας άλλων, ή η εκάστοτε διαφοροποίηση των αναγκών κάθε σχολικής μονάδας.

Οι Γενικοί Γραμματείς των Περιφερειών του Κράτους, παρακαλούνται όπως συγκροτήσουν άμεσα τις ανωτέρω Επιτροπές προκειμένου αυτές, αφού προχωρήσουν σε εξέταση των λειτουργικών αναγκών των σχολικών μονάδων του νομού τους, να καταστεί δυνατό να υποβάλουν στο Υπουργείο την προβλεπόμενη από το νόμο γνώμη τους, μόλις προσδιορισθεί το προς διάθεση ποσό που θα αναλογεί στους ΟΤΑ χωρικής αρμοδιότητάς τους.

Σημείωση : Η διαδικασία αυτή εφαρμόστηκε το 2005, στα πλαίσια της υιοθέτησης από το ΥΠ.Ε.Σ.Δ.Δ.Α. και την ΚΕΔΚΕ του νέου συστήματος κατανομής των επιχορηγήσεων για την κάλυψη των λειτουργικών δαπανών και μικροεπισκευών των σχολείων, που εκτόνησε η Ε.Ε.Τ.Α.Α.

Νομικό Συμβούλιο του Κράτους, Γνωμοδότηση 212/04 «Σχολικά κτίρια»

«Οι πρωτοβάθμιοι ΟΤΑ και μετά την ισχύ του άρθρου 6 παρ. 24 του Ν. 2240/1994, εξακολουθούν να έχουν συντρέχουσα με την Νομαρχιακή Αυτοδιοίκηση αρμοδιότητα, προς ανέγερση σχολικών κτιρίων και επίσπευσης της διαδικασίας αναγκαστικής απαλλοτρίωσης για τον σκοπό αυτό. Η ανωτέρω συντρέχουσα αρμοδιότητα ασκείται, προς κάλυψη των σχετικών αναγκών των κατοίκων, εντός των διοικητικών ορίων των ΟΤΑ».

Ν. 3320/2005, άρθρο 18, παρ. 7 «Ρυθμίσεις θεμάτων για το προσωπικό του Δημοσίου... και για τους Ο.Τ.Α.»

«Οι Ο.Τ.Α. πρώτου βαθμού υποχρεούνται να αποδώσουν τις πιστώσεις της περ. β' της παρ. 6 του άρθρου 113 του Ν.1892/90, όπως ισχύει, στις σχολικές επιτροπές και σχολικές εφορείες χωρικής αρμοδιότητάς τους, το αργότερο μέσα σε ένα μήνα από την ημέρα που θα λάβουν γνώση της απόφασης κατανομής του δευτέρου εδαφίου της ανωτέρω διάταξης.

Σε περίπτωση που δήμος ή κοινότητα δεν αποδώσει την πίστωση που του αναλογεί εντός της προαναφερομένης προθεσμίας, αυτή ανακαλείται με απόφαση του ΥΠ.Ε.Σ.Δ.Δ.Α. και μεταφέρεται στον προϋπολογισμό της οικείας Περιφέρειας, προκειμένου να διατεθεί με απόφαση του Γενικού Γραμματέα στις σχολικές επιτροπές και σχολικές εφορείες στις οποίες δεν αποδόθηκαν οι αναλογούσες πιστώσεις από τους αρμόδιους δήμους ή κοινότητες».

Καθαρισμός σχολείων

Με την κοινή υπουργική απόφαση 138735/Δ4/08-12-05 των ΥΠ.Ε.Π.Θ., ΥΠ.Ε.Σ.Δ.Δ.Α και ΥΠ.Ο.ΟΙΚ. καθορίζονται τα εξής :

1. Ο αριθμός των καθαριστριών που θα αναλάβουν με συμβάσεις ανάθεσης έργου τον καθημερινό καθαρισμό των αιθουσών των σχολείων και των κοινοχρήστων χώρων. Προβλέπεται η απασχόληση 11.800 καθαριστριών για το σχολικό έτος 2005-06, δηλαδή από 01/09/2005 έως 30/06/06.
2. Αρμόδια αρχή για την επιλογή των ατόμων, την υπογραφή των συμβάσεων και την κατανομή τους στις σχολικές μονάδες είναι ο Προϊστάμενος της Διεύθυνσης ή του Γραφείου Εκπαίδευσης στον οποίο υπάγονται οι τελευταίες.
3. Το ύψος της συνολικής δαπάνης - 41.000.000 € - που καλύπτεται από το τμήμα των Κ.Α.Π. που χρηματοδοτεί τις λειτουργικές δαπάνες των σχολείων (12% των 2/3 του 20% του Φ.Ε.Φ.Ν.Π.). Επειδή το σχολικό έτος καλύπτει δύο οικονομικά έτη, η δαπάνη αυτή επιμερίζεται ως εξής : 16.400.000 € για το 2005 και 24.600.000 € για το 2006.

Για το 2005 δεσμεύτηκε το ποσό των 180.000.000 € για την κάλυψη λειτουργικών δαπανών των σχολείων πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης, συμπεριλαμβανομένων των μειονοτικών σχολείων (άρθρο 113 παρ. 6β του Ν. 1892/90 και άρθρο 4 παρ. 3 του Ν. 3194/03), καθώς και για την υλοποίηση του προγράμματος που αφορά τον σχολικό τροχονόμο (άρθρο 14 παρ. 45 εδ. α του Ν. 2817/2000). Με το 9,1% του ποσού αυτού (16.400.000 / 180.000.000) καλύφθηκαν οι αμοιβές των καθαριστριών.

Αρμοδιότητες Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης σε θέματα εκπαίδευσης

Αρμοδιότητες τοπικού ενδιαφέροντος που μεταβιβάστηκαν στην Νομαρχιακή Αυτοδιοίκηση και αφορούν την πρωτοβάθμια και δευτεροβάθμια εκπαίδευση (Π.Δ. 161/2000).

1. Συγκρότηση επιτροπής καταλληλότητας, επιλογής και εκτίμησης της αξίας οικοπέδου για ανέγερση διδακτηρίου, καθώς και επιλογής οικοπέδου μετά κτιρίου κατάλληλου να χαρακτηριστεί ως διδακτήριο (άρθρο 16 του Α.Ν. 27/68, όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρο 3 του Ν.513/76). Δικαιολογητικά : 1) Αίτηση από Δ/ση Α'βάθμιας - Β'βάθμιας Εκπαίδευσης, 2) Έγγραφο από Ο.Σ.Κ.
2. Απαλλοτρίωση οικοπέδων για τις ανάγκες της σχολικής στέγης, καθώς και ανέγερση σχολικών κτιρίων πλην της περιοχής Αττικής (άρθρο 6 παρ.24 του Ν.2240/94).
3. Στέγαση των περιφερειακών υπηρεσιών του ΥΠΕΠΘ και με μίσθωση ακινήτων, καθώς και αντιμετώπιση των λειτουργικών δαπανών των υπηρεσιών των υπηρεσιών αυτών. Δικαιολογητικά : 1) Αίτηση από Δ/ση Α'βάθμιας - Β'βάθμιας Εκπαίδευσης, 2) Προϋπολογισμός δαπανών Διευθύνσεων και Γραφείων Εκπαίδευσης.
4. Μίσθωση ακινήτων για στέγαση δημόσιων σχολικών μονάδων, στέγαση και συστέγαση αυτών και σε περίπτωση συστέγασης καθορισμός της αποκλειστικής χρήσης ορισμένων χώρων του διδακτηρίου από κάθε σχολική μονάδα, καθώς και της κοινής χρήσης των υπολοίπων χώρων και των ωρών λειτουργίας της κάθε συστεγαζόμενης σχολικής μονάδας (άρθρο 41 παρ. του Ν.1566/85 και άρθρο 10 του Π.Δ. 472/83) :
 - Α) Μίσθωση ακινήτων (τμήμα Διοικητικής Μέριμνας). Δικαιολογητικά : 1) Προκήρυξη διαγωνισμού, 2) Θεωρημένη άδεια από Πολεοδομία, 3) Άδεια λειτουργίας ανελκυστήρα, 4) Περιγραφή προσφερομένου ακινήτου, 5) Υπολογισμός αντικειμενικής αξίας, 6) Υπεύθυνη δήλωση από ΥΑΣ - ΤΑΣ, 7) Βεβαίωση πυρασφάλειας, 8) Εγγυητική επιστολή, 9) Προδιαγραφές ακινήτου (βλέπε τροποποίηση διαδικασιών με το ν.3369/05).
 - Β) Στέγαση δημόσιων σχολικών μονάδων, ή και συστέγαση αυτών. Δικαιολογητικά : 1) Αίτηση - εισήγηση από Διευθύνσεις Α'βάθμιας - Β'βάθμιας Εκπ/σης, 2) Απόφαση Δ.Ε.Π., 3) Πράξη Σχολικής Επιτροπής, 4) Αίτημα Συλλόγου Γονέων και Κηδεμόνων, 5) Απόφαση Ν.Ε.Π.
 - Γ), καθώς και της κοινής χρήσης των υπολοίπων χώρων και των ωρών λειτουργίας της κάθε συστεγαζόμενης σχολικής μονάδας (άρθρο 41 παρ. 2 του Ν.1566/85 και άρθρο 10 του Π.Δ. 472/83). Δικαιολογητικά : 1) Αίτηση από Διευθύνσεις Α'βάθμιας - Β'βάθμιας Εκπαίδευσης, 2) Έγγραφο Δ.Ε.Π. (όποτε θεωρείται απαραίτητο).
5. Διάθεση διδακτηρίου για άλλες χρήσεις κοινής ωφέλειας ή για πραγματοποίηση εκδηλώσεων κοινού ενδιαφέροντος (Άρθρο 41 παρ.3 του Ν.1566/85). Δικαιολογητικά : 1) Αίτηση από Διεύθυνση ή Γραφείο Α'βάθμιας - Β'βάθμιας Εκπαίδευσης, 2) Απόφαση Δημοτικής Επιτροπής Παιδείας, 3) Απόφαση Σχολικής Επιτροπής, 4) Εισήγηση Σχολικού Συμβούλου, 5) Αίτηση φορέα.

6. Συγκρότηση Νομαρχιακής Επιτροπής Παιδείας (Άρθρο 49 παρ. 6. του Ν.1566/85). Δικαιολογητικά : Αίτηση από τους Φορείς που συμπεριλαμβάνονται στη Νομαρχιακή Επιτροπή Παιδείας.
7. Έγκριση σχολικών εκδρομών στο Εξωτερικό (Υ.Α. Γ2/4832/28-11-90). Δικαιολογητικά : 1) Αίτηση - Εισήγηση από την Διεύθυνση ή το Γραφείο Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης, 2) Πράξη του Συλλόγου Διδασκόντων, 3) Βεβαίωση συμμετοχής των μαθητών, 4) Απόφαση έγκρισης μετακίνησης των εκπαιδευτικών.
8. Έγκριση σχολικών εκδρομών στο Εσωτερικό (ΚΕΦ.Β4 της Υ.Α. Γ2/4832/28-11-90). Δικαιολογητικά : 1) Αίτηση - Εισήγηση από την Διεύθυνση ή το Γραφείο Β'βάθμιας Εκπαίδευσης, 2) Πράξη του Συλλόγου Διδασκόντων, 3) Βεβαίωση συμμετοχής των μαθητών, 4) Απόφαση έγκρισης μετακίνησης των εκπαιδευτικών, 5) Εγκεκριμένο πρόγραμμα σχολικών δραστηριοτήτων από ΥΠΕΠΘ ή Γραφείων περιβαλλοντικής εκπαίδευσης - πολιτιστικών δραστηριοτήτων - Αγωγής Υγείας κ.λπ. (ισχύει μόνο για εκπαιδευτικές επισκέψεις 2, 3 και 4 ημερών).
9. Διακοπή μαθημάτων λόγω εκτάκτων συνθηκών ή επιδημικής νόσου (άρθρο 7 του Π.Δ. 484/77). Δικαιολογητικά.: 1) Αίτηση από Διεύθυνση ή Γραφείο Α'βάθμιας - Β'βάθμιας Εκπαίδευσης, 2) Έγγραφο από τον ιατρό που διέγινωσε την νόσο.
10. Δωρεάν μεταφορά και σίτιση μαθητών Μουσικών Γυμνασίων (Υ.Α. Γ2/3731/20-9-98 και Γ2/3732/20-9-88). Δικαιολογητικά.: Αίτηση - εισήγηση από Διεύθυνση Β'βάθμιας Εκπαίδευσης.
11. Μεταφορά μαθητών από τον τόπο διανομής στο σχολείο φοίτησης (άρθρο 2 παρ.24 Ν.2621/98 και άρθρο 2 παρ.3 του Ν.1566/85). Δικαιολογητικά : 1) Αίτηση - Εισήγηση δρομολογίων από Διευθύνσεις Α'βάθμιας - Β'βάθμιας Εκπαίδευσης, 2) Εισήγηση στη Νομαρχιακή Επιτροπή, 3) Προκήρυξη διαγωνισμού, 4) Συγκέντρωση δικαιολογητικών από τμήμα Προμηθειών, 5) Εκτέλεση του διαγωνισμού - κατακύρωση αυτού.
12. Εποπτεία και έλεγχος Συλλόγων Γονέων και Κηδεμόνων (άρθρο 53 του Ν.1566/85). Δικαιολογητικά : 1) Αίτηση συλλόγου, 2) Απόφαση Μονομελούς Πρωτοδικείου σύστασης Συλλόγου και τυχόν τροποποιήσεις καταστατικού.
13. Κυρώσεις στους γονείς και κηδεμόνες που δεν εγγράφουν τα παιδιά τους στο σχολείο και αμελούν για την τακτική φοίτησή τους (άρθρο 2 παρ.3 Ν. 1566/85). Δικαιολογητικά : Αίτηση - εισήγηση από Διεύθυνση Α'βάθμιας - Β'βάθμιας Εκπαίδευσης.
14. Έγκριση για την εγκατάσταση, μεταφορά ή επισκευή τηλεφωνικών συνδέσεων (κυρίων, δευτερευουσών, πρόσθετων, παράλληλων και κερματοδοκτών) στα σχολεία και τις περιφερειακές υπηρεσίες του ΥΠΕΠΘ (άρθρο 4 παρ.1 ε' Π.Δ. 173/85). Δικαιολογητικά : 1) Αίτηση - εισήγηση από τις Διευθύνσεις - Γραφεία Α'βάθμιας - Β'βάθμιας Εκπαίδευσης, 2) Έγγραφο για το κόστος των εργασιών από τον τοπικό Ο.Τ.Ε.
15. Καθορισμός των συνδιαλέξεων που επιτρέπονται κατά μήνα για κάθε τηλεφωνική σύνδεση (άρθρο 4 παρ.1ζ. Π.Δ. 173/85). Δικαιολογητικά : 1) Αίτηση - εισήγηση από τις Διευθύνσεις Α'βάθμιας - Β'βάθμιας Εκπαίδευσης, 2) Κατάσταση Προϋπολογισμού από Διευθύνσεις Α'βάθμιας - Β'βάθμιας Εκπαίδευσης.
16. Έγκριση εγκατάστασης τηλετύπων (ΤΕΛΕΞ) στις υπηρεσίες εκπαίδευσης (άρθρο 1 παρ.28' Π.Δ. 347/1986). Δικαιολογητικά : 1) Αίτηση - Εισήγηση από τις

Διευθύνσεις Α'βάθμιας - Β'βάθμιας Εκπαίδευσης, 2) Έγγραφο για το κόστος εργασιών από τον Ο.Τ.Ε.

17. Καθορισμός των σχολείων και των περιφερειακών υπηρεσιών του ΥΠΕΠΘ που δικαιούνται να πραγματοποιούν υπεραστικές τηλεφωνικές συνδιαλέξεις μέσω Ο.Τ.Ε. (άρθρο 4 παρ.1 στ. Π.Δ. 173/1985). Δικαιολογητικά : 1) Αίτηση - Εισήγηση από τις Διευθύνσεις Α'βάθμιας - Β'βάθμιας Εκπαίδευσης, 2) Κατάσταση προϋπολογισμού από Διευθύνσεις Α'βάθμιας - Β'βάθμιας Εκπαίδευσης.
18. Οργάνωση συναυλιών ή άλλων πολιτιστικών εκδηλώσεων για τους μαθητές (άρθρο 47 παρ. 3 του Ν. 1566/85). Δικαιολογητικά : 1) Αίτηση από Διευθύνσεις Α'βάθμιας - Β'βάθμιας Εκπαίδευσης, 2) Πράξη Συλλόγου διδασκόντων, 3) Βεβαίωση που θα αναφέρεται η ανάλογη πίστωση για την εκδήλωση.
19. Διορισμός και αντικατάσταση των διοικητών των ιδρυμάτων και καθορισμός των λεπτομερειών επωφελέστερης διάθεσης των εσόδων των κληροδοτημάτων έμμεσης διαχείρισης που χορηγούν υποτροφίες (άρθρο 10 του Π.Δ. 472/83, άρθρο 2 του Π.Δ. 173/85 και Ν.1583/85).
20. Αποδοχή δωρεάς αυτοκινήτων προς τα κάθε μορφής Ν.Π.Δ.Δ. και τις υπηρεσίες αρμοδιότητας ΥΠ.Ε.Π.Θ. και έγκριση κυκλοφορίας τους (άρθρο 1 του Ν.Δ. 2396/53, άρθρο 4 παρ. 1 του Π.Δ. 173/85).
21. Έγκριση για οποιαδήποτε μίσθωση ιδιωτικού αυτοκινήτου δημόσιας χρήσης για μεταφορά προσώπων, υλικών κ.λ.π. (άρθρο 4 παρ.1β του Π.Δ. 173/85).
22. Αντικατάσταση των κινητήρων αυτοκινήτων των περιφερειακών υπηρεσιών του ΥΠΕΠΘ (άρθρο 4 παρ.1δ του Π.Δ. 173/85).
23. Έκδοση απόφασης για την μεταβίβαση περιουσίας των σχολικών μονάδων στους Οργανισμούς Τοπικής Αυτοδιοίκησης (άρθρο 31 Ν 2009/92). Δικαιολογητικά : 1) Αίτηση από τις Διευθύνσεις Α'βάθμιας - Β'βάθμιας Εκπαίδευσης, 2) Πολεοδομικό Σχέδιο κάθε σχολικής μονάδας, 3) Πρωτόκολλο παραλαβής από τον Ο.Σ.Κ. Α.Ε.

Για τη Μέση Εκκλησιαστική Εκπαίδευση ισχύουν οι αρμοδιότητες με αριθμούς : 1, 2, 4, 6, 7, 8, 9, 11, 12, 14, 15, 16, 17, 18, 20, 21, 22 και 23. Ασκείται επίσης από τον νομάρχη η αρμοδιότητα συγκρότησης των σχολικών εφορειών που λειτουργούν στις σχολικές μονάδες της Εκκλησιαστικής Εκπαίδευσης (άρθρο 16 παρ.1. και 2 του Π.Δ. 1025/77). Δικαιολογητικά : 1) Αίτηση - εισήγηση από την Μέση Εκκλησιαστική Εκπαίδευση και τα εκκλησιαστικά σχολεία.

Όσον αφορά τη μίσθωση ακινήτων για στέγαση δημόσιων σχολικών μονάδων με το άρθρο 20 του Ν. 3369/05 επήλθαν ορισμένες αλλαγές στις σχετικές διαδικασίες :

«Για τη μίσθωση χώρων από τις Ν.Α. προκειμένου να καλυφθούν οι ανάγκες στέγασης των σχολικών μονάδων, επιτρέπεται σε κατεπείγουσες περιπτώσεις με απόφαση του νομάρχη μετά από εισήγηση της Νομαρχιακής Επιτροπής και πρόταση των Διευθύνσεων Εκπαίδευσης, κατά παρέκκλιση από τις κείμενες διατάξεις, η κατ' εξαίρεση μίσθωση σχολείων ακόμα και χωρίς τις τυπικές προϋποθέσεις που απαιτούνται κάθε φορά.

Για την κατ' εξαίρεση μίσθωση της προηγούμενης παραγράφου θα πρέπει προηγουμένως να έχει εξαντληθεί η διαδικασία εξεύρεσης σχολείου μέσω της προβλεπόμενης διαδικασίας δημόσιου διαγωνισμού που προβλέπεται στο Π.Δ. 242/96 και να έχει κριθεί ο σχετικός διαγωνισμός ως άγονος.

Η διάρκεια της μίσθωσης μπορεί να καταλαμβάνει όλο το χρονικό διάστημα μέχρι την οριστική στέγαση του οικείου σχολικού συγκροτήματος σε δημόσιο κτίριο και δεν δύναται να υπερβεί με τις παρατάσεις της ή τις ανανεώσεις της τα πέντε (5) χρόνια. Η μίσθωση θα λύεται αυτοδικαίως και χωρίς καμία οικονομική επιβάρυνση για τη Ν.Α., σε περίπτωση που εξευρεθεί κτίριο για τη στέγαση του συγκεκριμένου σχολείου».

Οι διατάξεις του άρθρου αυτού έχουν εφαρμογή και στις ενεργές συμβάσεις μισθώσεων που έχουν συναφθεί πριν την έναρξη ισχύος του νόμου αυτού για την κάλυψη στεγαστικών αναγκών σχολικών κτιρίων, απαλλασσόμενης κάθε ευθύνης των οργάνων της Ν.Α. για την μέχρι τότε ακολουθητέα διαδικασία.»

Σχολικές επιτροπές

1. Βλέπε παραγράφους 8, 9, 11, 13 του άρθρου 5 του Ν. 1892/90 και παράγραφο 6, του άρθρου 113 του Ν. 1892/90, επίσης Κ.Υ.Α. 11927/Δ4/03-02-04 «Λειτουργία κυλικείων δημόσιων σχολείων» και Κ.Υ.Α. 138735/Δ4/08-12-05 «Καθαρισμός σχολείων».
2. Κ.Υ.Α. 6447/1991, ΦΕΚ 136 Β' και 11649/1993 ΦΕΚ 236 Β' «Τρόπος και διαδικασία πραγματοποίησης, δικαιολογήσεως και ελέγχου των πάσης φύσεως εσόδων και εξόδων των Σχολικών Επιτροπών».
3. Κ.Υ.Α. 13172/1995 ΦΕΚ 217 Β' «Εκτέλεση έργων επισκευής και συντήρησης σχολικών κτιρίων από τις Σχολικές Επιτροπές»

Τεκμηρίωση

Σύλλογοι Γονέων

Όργανα Διοίκησης Οργανώσεων Γονέων

1. Όργανα διοίκησης των Συλλόγων Γονέων, των Ενώσεων Συλλόγων Γονέων, των Ομοσπονδιών Ενώσεων Συλλόγων Γονέων και της Ανωτάτης Συνομοσπονδίας Γονέων Μαθητών Ελλάδας (Α.Σ.Γ.Μ.Ε.), είναι η Γενική Συνέλευση και το Διοικητικό Συμβούλιο αυτών, κατά περίπτωση.
2. Η Γεν. Συνέλευση του Συλλόγου Γονέων αποτελείται από τους γονείς των μαθητών κάθε σχολείου, οι οποίοι μετέχουν αυτοδικαίως σε αυτή, υπό την έννοια ότι:
 - Το καταστατικό δεν μπορεί να αποκλείσει γονέα να γίνει οποτεδήποτε μέλος του συλλόγου, μετά την εκπλήρωση τυχόν υποχρεώσεών του.
 - Στις Γεν. Συνελεύσεις δεν καλούνται μόνο τα εγγεγραμμένα μέλη αλλά όλοι οι γονείς, οι οποίοι ακόμα και κατά την έναρξη των εργασιών της, μετά την εκπλήρωση των υποχρεώσεών τους, μπορεί να γίνουν μέλη του συλλόγου και να υποβάλλουν υποψηφιότητα εκλογής στα όργανα που προβλέπει ο νόμος.
3. Η Γεν. Συνέλευση της Ένωσης Συλλόγων Γονέων, αποτελείται από όλους τους εκλεγμένους εκπροσώπους των Συλλόγων Γονέων των σχολείων της ίδιας κοινότητας ή δήμου ή δημοτικού διαμερίσματος.
4. Η Γεν. Συνέλευση της Ομοσπονδίας Ενώσεων Συλλόγων Γονέων, αποτελείται από όλους τους εκλεγμένους εκπροσώπους των Ενώσεων Συλλόγων Γονέων κάθε νομού ή νομαρχιακού διαμερίσματος.

5. Η Γεν. Συνέλευση της Α.Σ.Γ.Μ.Ε. αποτελείται από όλους τους εκλεγμένους εκπροσώπους των Ομοσπονδιακών Ενώσεων Συλλόγων Γονέων όλης της χώρας.

6. Τα μέλη των Διοικητικών Συμβουλίων (Δ.Σ.) των κατά την παρ. 1 Οργάνων, καθώς και οι εκπρόσωποι αυτών στα ανώτερα όργανα, εκλέγονται από τις Γεν. Συνελεύσεις με το σύστημα της απλής αναλογικής.

7. Οι Γ.Σ. συγκαλούνται σύμφωνα με όσα ορίζονται στο καταστατικό.

Στην περίπτωση που δεν έχει συγκροτηθεί ο σύλλογος γονέων σε σωματείο, ο Διευθυντής ή ο ασκών χρέη Διευθυντή εκπαιδευτικός, φροντίζει μόνο για την έγκαιρη σύγκληση Γ.Σ. των γονέων όλων των μαθητών, προκειμένου οι γονείς αυτοί να αποφασίσουν για τη συγκρότηση του συλλόγου τους ως σωματείου. Για το σκοπό αυτό ο Διευθυντής, τουλάχιστον δέκα πέντε ημέρες πριν από τη Γ.Σ. ενημερώνει σχετικά τους γονείς.

Διαδικασία ψηφοφορίας - Ανακήρυξη υποψηφίων - Αποτελέσματα εκλογών

1. Η ψηφοφορία για την ανάδειξη των Δ.Σ. και των εκπροσώπων είναι μυστική.

2. Οι Γ.Σ. πριν από την έναρξη των εργασιών τους, εκλέγουν το όργανο που κατά το καταστατικό, θα έχει την ευθύνη για τη διεξαγωγή της ψηφοφορίας, την καταμέτρηση των ψήφων, την κατανομή των ψήφων και τη σύνταξη των σχετικών πρακτικών ανάδειξης των εκλεγέντων.

3. Εφόσον δεν έχει ιδρυθεί σωματείο ή δεν προβλέπεται από το καταστατικό, η Γ.Σ. ορίζει τριμελή εφορευτική επιτροπή για τη διενέργεια των σχετικών εκλογών και των λοιπών συναφών προς αυτές διαδικασιών, σύμφωνα με όσα ορίζονται στην προηγούμενη παράγραφο.

4. Η Γ.Σ. βρίσκεται σε απαρτία σύμφωνα με όσα ορίζονται στο καταστατικό. Κατά την ψηφοφορία όμως πρέπει να ψηφίσουν γονείς που εκπροσωπούν το 1/3 των μαθητών της σχολικής μονάδας.

Οι γονείς έχουν μία ψήφο ο καθένας ανεξάρτητα από πόσα παιδιά εκπροσωπούν.

Οι εκλογές επαναλαμβάνονται μέχρι δύο φορές, με τις ίδιες προϋποθέσεις απαρτίας του προηγούμενου εδαφίου, εφόσον δεν ψηφίσουν γονείς που εκπροσωπούν το ως άνω ποσοστό των μαθητών. Στην περίπτωση που δεν επιτυγχάνεται και μετά την τρίτη επανάληψη των εκλογών η εκπροσώπηση του ενός τρίτου των μαθητών του σχολείου, το Δ.Σ. θεωρείται ότι εκλέγεται νομίμως, αλλά ο σύλλογος δεν συμμετέχει στη Σχολική Επιτροπή και στο Σχολικό Συμβούλιο, ούτε εκπροσωπείται στην Ένωση Γονέων.

Στην τελευταία αυτή περίπτωση, το Δ.Σ. του συλλόγου μπορεί να αποφασίσει την επαναπροκήρυξη των εκλογών, για την επίτευξη των προϋποθέσεων απαρτίας του πρώτου εδαφίου της παραγράφου αυτής εντός των νομίμων προθεσμιών.

Η Εφορευτική Επιτροπή μετά τη διαπίστωση της απαρτίας της Γ.Σ., μεριμνά για την ομαλή διεξαγωγή της ψηφοφορίας, λαμβάνει οποιοδήποτε πρόσφορο μέτρο κυρίως σε όσα αφορά τη διασφάλιση της μυστικότητας της ψηφοφορίας, της διαπίστωσης της ταυτότητας των ψηφοφόρων και της νομιμοποίησης αυτών ως εκλογέων.

5. Μετά το πέρας της ψηφοφορίας, η εν λόγω εφορευτική επιτροπή, προβαίνει στην καταμέτρηση των έγκυρων ψηφοδελτίων και εφόσον στις εκλογές κατατίθενται περισσότερα από ένα ψηφοδέλτια

- Καθορίζει το εκλογικό μέτρο, διαιρώντας το σύνολο των έγκυρων ψηφοδελτίων με τον αριθμό των μελών του διοικητικού συμβουλίου. Εφόσον κατά την διαίρεση αυτή προκύψει κλάσμα, δεν λαμβάνεται υπόψη.
- Καθορίζει τον αριθμό των θέσεων που καταλαμβάνει κάθε συνδυασμός στο Δ.Σ., διαιρώντας τον αριθμό των έγκυρων ψηφοδελτίων που έλαβε κάθε συνδυασμός, με το εκλογικό μέτρο.
- Μεμονωμένος υποψήφιος που έλαβε αριθμό ψήφων ίδιο ή μεγαλύτερο από το εκλογικό μέτρο, καταλαμβάνει μία έδρα στο όργανο για το οποίο είχε θέσει υποψηφιότητα.
- Συνδυασμός που περιλαμβάνει υποψηφίους λιγότερους από τις θέσεις που του ανήκουν, καταλαμβάνει το πολύ τόσες θέσεις, όσοι είναι και οι υποψήφιοί του.
- Οι θέσεις που μένουν αδιάθετες σύμφωνα με τις διατάξεις των προηγούμενων περιπτώσεων, κατανέμονται από μία στους συνδυασμούς εκείνους που έχουν καταλάβει τουλάχιστον μία θέση και οι οποίοι συγκεντρώνουν υπόλοιπο ψηφοδελτίων μεγαλύτερο από το 1/3 του εκλογικού μέτρου και που πλησιάζουν περισσότερο το εκλογικό μέτρο.
- Οι θέσεις που μένουν ακόμα αδιάθετες, κατανέμονται μεταξύ των συνδυασμών που έχουν το μεγαλύτερο υπόλοιπο ψηφοδελτίων, από μία θέση. Σε περίπτωση ισοδυναμίας γίνεται κλήρωση ενώπιον της επιτροπής που είναι υπεύθυνη για τη διεξαγωγή των εκλογών.

Εφόσον οι εκλογές γίνονται με ενιαίο ψηφοδέλτιο, κάθε ψηφοφόρος μπορεί να θέσει σταυρούς προτίμησης μέχρι το 40% των εκλεγόμενων και οι θέσεις του Δ.Σ. κατανέμονται με βάση τον αριθμό των σταυρών που έλαβε κάθε υποψήφιος. Εφόσον το 40% των εκλεγόμενων αντιστοιχεί σε δεκαδικό αριθμό, από 0,5 και άνω στρογγυλοποιείται στην αμέσως επόμενη μονάδα.

Ένωση - Ομοσπονδία - Συνομοσπονδία Γονέων

Εκλογές ανάδειξης εκπροσώπων

1. Το Δ.Σ. του Συλλόγου, της Ένωσης, της Ομοσπονδίας και της Συνομοσπονδίας Γονέων κατά περίπτωση, προβαίνει με βάση τα προβλεπόμενα στις παρ. 3, 4 και 5 του άρθρου 53 του Ν.1566/85, όπως εντικαταστάθηκε με το άρθρο 2 παρ. 1β του Ν.2621/98, στον καθορισμό του αριθμού των εκπροσώπων τους στο αμέσως ανώτερο όργανο.

2. Η Γ.Σ. κάθε οργάνου, προβαίνει στην εκλογή των εκπροσώπων του στο αμέσως ανώτερο όργανο, εφαρμόζοντας όσα προαναφέρθηκαν στην προηγούμενη ενότητα. Το Δ.Σ. οποιουδήποτε οργάνου, δεν μπορεί να απαγορεύσει τη συμμετοχή των εκλεγμένων εκπροσώπων στα ανώτερα όργανα.

3. Το Δ.Σ. του Συλλόγου Γονέων κάθε σχολικής μονάδας, ανακοινώνει εγγράφως στον Διευθυντή του σχολείου τα αποτελέσματα των εκλογών. Ο Διευθυντής βεβαιώνει στο Δήμαρχο ή τον Πρόεδρο της Κοινότητας εγγράφως, ότι από το μαθητικό δυναμικό του σχολείου σε συνδυασμό με τον αριθμό ψηφισάντων, προκύπτει η απαρτία της Γ.Σ. και δικαιολογείται ο αριθμός των εκπροσώπων στην Ένωση Γονέων και στη Σχολική Επιτροπή.

Η ανακοίνωση αυτή πρέπει να συνοδεύεται απαραίτητα από επικυρωμένο απόσπασμα της Γ.Σ., αντίγραφο του πρακτικού της εφορευτικής επιτροπής και κατάσταση

ψηφισάντων. Σε αυτά θα αναφέρονται τα ονόματα αυτών που ψήφισαν, με την υπογραφή ενός εκάστου και τα ονόματα αυτών που έχουν εκλεγεί ως εκπρόσωποι στα αντίστοιχα όργανα.

4. Τα ονόματα όλων των εκπροσώπων, αποστέλλονται από τα Δ.Σ. των Συλλόγων Γονέων στην Ένωση Γονέων. Μετά την ολοκλήρωση της εκλογικής διαδικασίας και τη γνωστοποίηση των αποτελεσμάτων των εκλογών, το Δ.Σ. της Ένωσης καλεί τους εκπροσώπους όλων των συλλόγων-μελών της σε Γενική Συνέλευση, προκειμένου αυτή να εκλέξει όλα τα όργανα και τους εκπροσώπους της, σύμφωνα με όσα προβλέπονται και αναφέρονται στην προηγούμενη ενότητα περί συλλόγων γονέων.

Η Γ.Σ. βρίσκεται σε απαρτία, αν υπάρχουν παρόντα κατά την έναρξη των εργασιών της, τα περισσότερα μέλη από όσα έχουν εκλεγεί.

5. Το Δ.Σ. της Ένωσης ανακοινώνει, με τη σειρά εκλογής τους, τα ονόματα των εκλεγέντων ως εκπροσώπων της στην οικία Ομοσπονδία Γονέων, μαζί με επικυρωμένα πρακτικά από τα οποία προκύπτουν όλα τα απαραίτητα στοιχεία των ψηφισάντων και των εκλεγέντων.

Το Δ.Σ. ανακοινώνει επίσης στον οικείο Δήμαρχο τη σύνθεση του οργάνου και τον εκπρόσωπο της Ένωσης στην Δημοτική Επιτροπή Παιδείας με τον αντικαταστάτη του.

Τα αποτελέσματα των εκλογών κοινοποιούνται με τη φροντίδα του Δ.Σ. της Ένωσης στην οικεία Ομοσπονδία Γονέων και ανακοινώνονται στον αρμόδιο Νομάρχη, ο οποίος προβαίνει σε διαπίστωση της νομιμότητας της σχετικής διαδικασίας, ως προς την απαρτία της Γ.Σ. και τον αριθμό των εκπροσώπων.

6. Μετά την ολοκλήρωση της εκλογικής διαδικασίας και τη γνωστοποίηση των αποτελεσμάτων των εκλογών, το Δ.Σ. της Ομοσπονδίας καλεί τους εκπροσώπους όλων των Ενώσεων-μελών της σε Γενική Συνέλευση, προκειμένου αυτή να εκλέξει όλα τα όργανα και τους εκπροσώπους της, σύμφωνα με όσα προβλέπονται και αναφέρονται στην προηγούμενη ενότητα περί συλλόγων γονέων.

Η Γ.Σ. βρίσκεται σε απαρτία, αν υπάρχουν παρόντα κατά την έναρξη των εργασιών της, τα περισσότερα μέλη από όσα έχουν εκλεγεί. Το Δ.Σ. της Ομοσπονδίας κάθε νομού, ανακοινώνει με τη σειρά εκλογής τους, τα ονόματα των εκλεγέντων ως εκπροσώπων της στη Συνομοσπονδία, μαζί με επικυρωμένα πρακτικά από τα οποία προκύπτουν όλα τα απαραίτητα στοιχεία των ψηφισάντων και των εκλεγέντων.

Τα αποτελέσματα των εκλογών κοινοποιούνται με τη φροντίδα του Δ.Σ. της Ομοσπονδίας στη Γεν. Διεύθυνση Διοίκησης Α/θμιας και Β/θμιας Εκπαίδευσης, η οποία προβαίνει σε διαπίστωση της νομιμότητας της σχετικής διαδικασίας, ως προς την απαρτία της Γ.Σ. και τον αριθμό των εκπροσώπων και ενημερώνει σχετικά την Συνομοσπονδία Γονέων. Επίσης κοινοποιούνται στον οικείο Νομάρχη, η σύνθεση του Δ.Σ. της Ομοσπονδίας και το όνομα του εκπροσώπου της στην Νομαρχιακή Επιτροπή Παιδείας και το όνομα του αντικαταστάτη του.

7. Η Γ.Σ. της Ανωτάτης Συνομοσπονδίας Γονέων Μαθητών Ελλάδας (Α.Σ.Γ.Μ.Ε.) προβαίνει στην εκλογή του Δ.Σ. και των εκπροσώπων της στο Ε.Σ.Υ.Π. σύμφωνα με τα οριζόμενα και στις προηγούμενες βαθμίδες.

- Οι εκλογές για την ανάδειξη κατά περίπτωση Δ.Σ. των Ενώσεων, των Ομοσπονδιών και της Συνομοσπονδίας Γονέων, διενεργούνται μετά την εκπνοή των προθεσμιών που προβλέπονται από τη διάταξη του άρθρου 2 του Ν.2621/98 για την ανάδειξη Δ.Σ. του αμέσως κατώτερου συλλογικού οργάνου.

- Εφόσον για οποιοδήποτε λόγο δεν έχουν συσταθεί σε σωματείο ο Σύλλογος, η Ένωση, η Ομοσπονδία και η Συνομοσπονδία Γονέων, καλούνται σε Γενική Συνέλευση κατά περίπτωση από τον οικείο Διευθυντή της σχολικής μονάδας, Δήμαρχο ή Πρόεδρο Κοινότητας, Νομάρχη και Γενικό Διευθυντή Διοίκησης Πρωτοβάθμιας και Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης της Κ.Υ. του ΥΠΕΠΘ. Η Γενική αυτή Συνέλευση, έχει ως σκοπό τη σύσταση σωματείου και τη διενέργεια εκλογών για την ανάδειξη Δ.Σ. ή εκπροσώπων τους στα ανώτερα όργανα όπου απαιτείται.

Σχολικές Επιτροπές

Α) Η Σχολική Επιτροπή λειτουργεί σύμφωνα με όσα αναφέρονται στο άρθρο 5 παρ. 8 και 9 του Ν.1894/1990 (ΦΕΚ 110/27-8-90 τ. Α'). Συγκεκριμένα ορίζονται τα εξής :

8. Συνιστώνται δημοτικά ή κοινοτικά νομικά πρόσωπα με την επωνυμία "Σχολικές Επιτροπές", διεπόμενα από το Π.Δ.323/1989. Κάθε σχολική επιτροπή καλύπτει ένα ή περισσότερα δημόσια σχολεία της Πρωτοβάθμιας ή Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης, ανάλογα με τις τοπικές ανάγκες, όπως αυτές εκτιμώνται από τον αντίστοιχο οργανισμό τοπικής αυτοδιοίκησης. Στη διοίκηση των σχολικών επιτροπών μετέχουν υποχρεωτικά οι διευθυντές των αντίστοιχων σχολείων, από έναν εκπρόσωπο των αντίστοιχων συλλόγων γονέων, εφόσον υπάρχουν τέτοιοι σύλλογοι και εκπρόσωπος των μαθητικών κοινοτήτων για τα σχολεία της Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης.

9. Έργο κάθε σχολικής επιτροπής είναι η διαχείριση των πιστώσεων που της διατίθενται για την κάλυψη των δαπανών λειτουργίας των αντίστοιχων σχολείων (θέρμανσης, φωτισμού, ύδρευσης, τηλεφώνου, αποχέτευσης, αγοράς αναλώσιμων υλικών κ.λ.π.), η αμοιβή καθαριστριών, η εκτέλεση έργων για την επισκευή και συντήρηση των αντίστοιχων σχολείων και του κάθε είδους εξοπλισμού τους, η εισήγηση προς τις αντίστοιχες διευθύνσεις Πρωτοβάθμιας και Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης για τον εφοδιασμό από τον Οργανισμό Σχολικών Κτιρίων των αντίστοιχων σχολείων με επίπλα και εξοπλιστικά είδη και από το Υπουργείο Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων με βιβλία για τις αντίστοιχες σχολικές βιβλιοθήκες, η διαχείριση των εσόδων από την ενδεχόμενη εκμετάλλευση των σχολικών κυλικείων, καθώς και η λήψη κάθε άλλου μέτρου που κρίνεται αναγκαίο για τη στήριξη της διοικητικής λειτουργίας των σχολικών μονάδων.

Η ανάθεση της λειτουργίας των κυλικείων των δημόσιων σχολείων και η συγκρότηση επιτροπής ελέγχου της λειτουργίας τους γίνεται από τη Σχολική Επιτροπή σύμφωνα με όσα αναφέρονται στην Κ.Υ.Α.11927/Δ4/03-02-04 ΦΕΚ 242 τ. Β').

Με την παρ. 13 του άρθρου 5 του Ν.1894/1990 καταργούνται τα άρθρα 40, 44 και 52 του Ν.1566/1985 και κάθε άλλη γενική διάταξη που αφορά ζητήματα ρυθμιζόμενα από το άρθρο αυτό. (Το Π.Δ. 323/1989 έχει αντικατασταθεί από το Π.Δ. 410/1995 που και αυτό πρόκειται να αντικατασταθεί από το νέο Δ.Κ.Κ.).

Β) Συνεδριάσεις της Σχολικής Επιτροπής

1. Η Σ.Ε. συνεδριάζει υποχρεωτικά, ύστερα από πρόσκληση του προέδρου της, μία φορά το μήνα.

Ο πρόεδρος καλεί επίσης τη Σ.Ε. σε συνεδρίαση όταν το ζητήσει το ένα τρίτο τουλάχιστον των μελών της με γραπτή αίτηση, στην οποία αναφέρονται τα θέματα που θα συζητηθούν (άρθρο 108 παρ. 1 και 2 Π.Δ.410/1995).

2. Η πρόσκληση για συνεδρίαση περιέχει τα θέματα της ημερήσιας διάταξης και επιδίδεται με απόδειξη στα μέλη της Σχολικής Επιτροπής τρεις τουλάχιστον ημέρες πριν από την ημέρα της συνεδρίασης.

Σε κατεπείγουσες περιπτώσεις η πρόσκληση μπορεί να επιδοθεί την ίδια μέρα της συνεδρίασης. Πριν από τη συζήτηση η Σ.Ε. αποφαινεται για το κατεπείγον των θεμάτων. Η έλλειψη πρόσκλησης ή η πλημμελής πρόσκληση δεν επηρεάζει τη νομιμότητα της συνεδρίασης, εάν το μέλος που δεν προσκλήθηκε ή δεν προσκλήθηκε νόμιμα παρίσταται στη συνεδρίαση (άρθρα 94 παρ. 2-3 και 119 Π.Δ.410/1995).

3. Η Σ.Ε. έχει απαρτία εφόσον τα μέλη που είναι παρόντα αποτελούν την απόλυτη πλειοψηφία του συνολικού αριθμού των μελών της. Απόλυτη πλειοψηφία υπάρχει όταν οι παρόντες είναι περισσότεροι από τους απόντες.

Αν, μετά από δύο συνεχείς προσκλήσεις η Σ.Ε. δεν έχει απαρτία, συνεδριάζει ύστερα από τρίτη πρόσκληση και παίρνει αποφάσεις μόνο για τα θέματα που είναι γραμμένα στην αρχική ημερήσια διάταξη, εφόσον τα μέλη που είναι παρόντα αποτελούν το ένα τρίτο τουλάχιστον του συνολικού αριθμού των μελών του.

Στην πρόσκληση πρέπει να υπενθυμίζεται αυτή η δυνατότητα (άρθρα 95 και 119 Π.Δ. 410/1995).

4. Η Σχολική Επιτροπή παίρνει τις αποφάσεις της με την απόλυτη πλειοψηφία των παρόντων, αν δεν υπάρχει άλλη διάταξη που ορίζει διαφορετικά. Σε περίπτωση ισοψηφίας, επικρατεί η ψήφος του προέδρου.

Απόλυτη πλειοψηφία των παρόντων είναι ο ακέραιος αριθμός που είναι αμέσως μεγαλύτερος από το ένα δεύτερο του αριθμού τους (άρθρα 95 παρ. 5, και 119 Π.Δ. 410/1995).

5. Κατά τις συνεδριάσεις της Σχολικής Επιτροπής τηρούνται πρακτικά σε ειδικό βιβλίο, το οποίο αριθμείται, μονογράφεται και θεωρείται από τον πρόεδρο της σχολικής επιτροπής (άρθρα 198 παρ. 1 και 203 παρ. 5 Π.Δ.410/1995, άρθρο 11 παρ. 27 Ν.2503/1997, ΦΕΚ 107/Α).

Τα πρακτικά, στα οποία καταχωρούνται οι αποφάσεις της σχολικής επιτροπής και η γνώμη της μειοψηφίας, υπογράφονται από όλα τα μέλη που συμμετείχαν στη συνεδρίαση.

Οι πληρωμές όλων των δαπανών της Σ.Ε. ενεργούνται υπό του προέδρου ή του αναπληρωτή του ή από μέλος της Σ.Ε. που έχει οριστεί από τον πρόεδρο.

Την ευθύνη όμως για την οικονομική διαχείριση εξακολουθεί πάντα να την έχει ο πρόεδρος της Σ.Ε.

6. Η Σχολική Επιτροπή επειδή αποτελεί δημοτικό ή κοινοτικό νομικό πρόσωπο συνεδριάζει όπως το δημοτικό ή κοινοτικό συμβούλιο στο δημοτικό ή κοινοτικό κατάστημα (άρθρο 95 Π.Δ. 410/1995), εκτός αν για λειτουργικούς λόγους έχει οριστεί άλλος χώρος (π.χ. σχολείο) για τις συνεδριάσεις της Σ.Ε.

Σχολικό Συμβούλιο

Το Σχολικό Συμβούλιο (Σ.Σ.) λειτουργεί σύμφωνα με όσα αναφέρονται στο άρθρο 51 του Ν.1566/85, με την προσθήκη δύο παραγράφων (5 και 6) που περιλαμβάνονται στην παράγραφο 1.α) του άρθρου 2 του νόμου 2621/98.

Το Σ.Σ. αποτελείται από τον σύλλογο των διδασκόντων, τα μέλη του Δ.Σ. του συλλόγου γονέων, τον εκπρόσωπο της τοπικής αυτοδιοίκησης στην Σ.Ε. και τρεις εκπροσώπους των μαθητικών κοινοτήτων που ορίζονται με απόφαση του συμβουλίου τους.

Το Σ.Σ. ασχολείται με κάθε θέμα που αφορά την ομαλή και εύρυθμη λειτουργία του σχολείου και συνεδριάζει υποχρεωτικά τρεις φορές το χρόνο, εντός του πρώτου δεκαήμερου του κάθε τριμήνου, έκτακτα δε όποτε το ζητήσει ο διευθυντής του σχολείου ή δύο τουλάχιστον φορείς που συμμετέχουν στο Σ.Σ.

Στις συνεδριάσεις προεδρεύει ο διευθυντής του σχολείου και το Σ.Σ. λειτουργεί νόμιμα με όσα μέλη είναι παρόντα.

Δήμαρχοι - Πρόεδροι κοινοτήτων εκπαιδευτικοί

Δήμος/Κοινότητα	Δήμαρχοι - Πρόεδροι	Επαγγελμα
ΑΡΓΥΡΟΥΠΟΛΗΣ	ΤΣΑΡΠΑΛΗΣ ΙΩΑΝΝΗΣ	ΜΑΘΗΜΑΤΙΚΟΣ
ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ	ΕΦΡΑΙΜΙΔΗΣ ΙΟΥΔΑΝΗΣ	ΜΑΘΗΜΑΤΙΚΟΣ
ΚΑΙΣΑΡΙΑΝΗΣ	ΜΠΑΡΤΣΩΚΑΣ ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ	ΜΑΘΗΜΑΤΙΚΟΣ
ΘΕΡΜΟΥ	ΠΟΡΦΥΡΗΣ ΘΕΟΔΩΡΟΣ	ΜΑΘΗΜΑΤΙΚΟΣ
ΝΕΑΠΟΛΗΣ	ΤΣΑΜΑΚΗΣ ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ	ΔΑΣΚΑΛΟΣ
ΠΥΛΛΗΝΗΣ	ΜΠΟΥΛΕΣ ΙΩΑΝΝΗΣ	ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ
ΚΑΛΥΒΙΩΝ ΘΟΡΙΚΟΥ	ΦΙΛΙΠΠΟΥ ΠΕΤΡΟΣ	ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΟΣ
ΛΑΥΡΕΩΤΙΚΗΣ	ΛΟΥΚΑΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ	ΔΑΣΚΑΛΟΣ
ΣΠΑΤΩΝ ΛΟΥΤΣΑΣ	ΤΟΥΝΤΑΣ ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ	ΜΑΘΗΜΑΤΙΚΟΣ
ΑΦΙΔΝΩΝ (κοινότητα)	ΖΟΥΓΑΝΕΛΗΣ ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ	ΔΑΣΚΑΛΟΣ
ΜΑΛΑΚΑΣΑΣ (κοινότητα)	ΛΙΤΣΑΣ ΚΩΝ/ΝΟΣ	ΓΥΜΝΑΣΤΗΣ
ΒΟΡΕΙΑΣ ΚΥΝΟΥΡΙΑΣ	ΔΑΛΙΑΝΗΣ ΕΥΣΤΡΑΤΙΟΣ	ΓΥΜΝΑΣΤΗΣ
ΗΡΑΙΑΣ	ΧΡΙΣΤΟΠΟΥΛΟΣ ΣΤΑΥΡΟΣ	ΔΑΣΚΑΛΟΣ
ΚΟΡΥΘΙΟΥ	ΚΑΡΑΗΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ	ΔΑΣΚΑΛΟΣ
ΓΕΩΡΓΙΟΥ ΚΑΡΑΙΣΚΑΚΗ	ΒΑΣΙΛΑΚΗΣ ΝΙΚΟΛΑΟΣ	ΦΙΛΟΛΟΓΟΣ
ΘΕΟΔΩΡΙΑΝΩΝ (κοινότητα)	ΚΩΣΤΟΥΛΑΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ	ΔΑΣΚΑΛΟΣ
ΧΑΪΡΩΝΕΙΑΣ	ΠΑΠΑΓΓΕΛΗΣ ΝΙΚΟΛΑΟΣ	ΜΑΘΗΜΑΤΙΚΟΣ
ΔΡΑΜΑΣ	ΜΑΡΓΑΡΙΤΗΣ ΘΩΜΑΣ	ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ
ΠΡΟΣΟΤΣΑΝΗΣ	ΜΑΚΡΗΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ	ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ
ΜΕΓΑΡΕΩΝ	ΣΥΡΚΟΣ ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΣ	ΜΑΘΗΜΑΤΙΚΟΣ
ΚΑΛΥΜΝΙΩΝ	ΡΟΥΣΣΟΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ	ΜΑΘΗΜΑΤΙΚΟΣ
ΣΟΥΦΛΙΟΥ	ΣΤΕΡΓΙΟΥ ΜΗΝΑΣ	ΔΑΣΚΑΛΟΣ
ΚΟΝΙΣΤΡΩΝ	ΠΑΠΑΝΑΣΤΑΣΙΟΥ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ	ΜΑΘΗΜΑΤΙΚΟΣ
ΑΡΚΑΔΙΩΝ	ΔΡΟΓΙΤΗΣ ΓΕΡΑΣΙΜΟΣ	ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ

Δημός/Κοινότητα	Δημόσιος/Προέδρος	Επαγγελματίς
ΕΛΑΤΙΩΝ	ΑΚΤΥΠΗΣ ΝΙΚΟΛΑΟΣ	ΔΑΣΚΑΛΟΣ
ΤΡΑΓΑΝΟΥ	ΓΙΑΝΝΑΚΟΠΟΥΛΟΣ ΓΡΗΓΟΡΗΣ	ΔΑΣΚΑΛΟΣ
ΝΕΑΣ ΑΛΙΚΑΡΝΑΣΣΟΥ	ΣΙΣΑΜΑΚΗΣ ΒΥΑΓΓΕΛΟΣ	ΜΑΘΗΜΑΤΙΚΟΣ
ΡΟΥΒΑ	ΟΙΚΟΝΟΜΑΚΗΣ ΦΑΝΟΥΡΙΟΣ	ΚΟΙΝΩΛΕΙΟΥΡΓΟΣ
ΒΑΣΙΛΙΚΩΝ	ΤΣΟΛΑΚΗΣ ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ	ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ
ΘΕΡΜΑΪΚΟΥ	ΜΑΝΤΖΑΡΗΣ ΑΝΤΩΝΙΟΣ	ΜΑΘΗΜΑΤΙΚΟΣ
ΚΟΥΦΑΛΙΩΝ	ΤΣΟΥΚΝΙΔΑΣ ΙΩΑΝΝΗΣ	ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ
ΧΑΛΚΗΔΟΝΑΣ	ΤΣΙΤΟΥΡΙΔΗΣ ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ	ΜΑΘΗΜΑΤΙΚΟΣ
ΠΟΛΙΧΝΗΣ	ΞΑΝΘΟΠΟΥΛΟΣ ΜΙΧΑΗΛ	ΜΑΘΗΜΑΤΙΚΟΣ
ΣΥΒΟΤΩΝ	ΠΑΠΠΑΣ ΘΕΟΦΙΛΟΣ	ΔΑΣΚΑΛΟΣ
ΑΝΑΤΟΛΙΚΟΥ ΖΑΓΟΡΙΟΥ	ΣΠΥΡΟΥ ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ	ΔΑΣΚΑΛΟΣ
ΑΝΩ ΚΑΛΑΜΑ	ΒΙΡΒΙΛΗΣ ΣΤΑΥΡΟΣ	ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ
ΔΕΛΒΙΝΑΚΙΟΥ	ΜΠΟΖΙΑΡΗΣ ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ	ΦΙΛΟΛΟΓΟΣ
ΜΟΛΟΣΣΩΝ	ΠΑΝΤΟΥΛΑΣ ΜΙΧΑΗΛ	ΦΙΛΟΛΟΓΟΣ
ΠΡΑΜΑΝΤΩΝ	ΤΣΑΚΤΣΙΡΑΣ ΧΡΗΣΤΟΣ	ΔΑΣΚΑΛΟΣ
ΣΥΡΡΑΚΟΥ (κοινότητα)	ΑΡΓΥΡΗΣ ΙΩΑΝΝΗΣ	ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ
ΧΡΥΣΟΥΠΟΛΗΣ	ΓΚΟΥΛΦΑΣ ΣΤΕΡΓΙΟΣ	ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ
ΑΡΓΙΘΕΑΣ	ΠΑΠΑΔΗΜΑΣ ΗΛΙΑΣ	ΔΑΣΚΑΛΟΣ
ΙΘΩΜΗΣ	ΠΑΠΑΓΕΩΡΓΙΟΥ ΣΤΑΥΡΟΣ	ΘΕΟΛΟΓΟΣ
ΚΑΡΑΓΕΑΣ	ΤΕΓΟΣ ΧΡΗΣΤΟΣ	ΜΑΘΗΜΑΤΙΚΟΣ
ΜΟΥΖΑΚΙΟΥ	ΚΩΤΣΟΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ	ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ
ΠΛΑΣΤΗΡΑ	ΤΣΙΑΝΤΗΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ	ΔΑΣΚΑΛΟΣ
ΑΛΙΑΚΜΟΝΑ	ΖΑΡΟΜΥΤΙΔΗΣ ΕΥΣΤΑΘΙΟΣ	ΔΑΣΚΑΛΟΣ
ΚΟΡΕΣΤΕΙΩΝ	ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ	ΜΑΘΗΜΑΤΙΚΟΣ
ΜΑΚΕΔΩΝΩΝ	ΠΕΤΣΑΛΗΝΙΚΟΣ ΚΩΝ/ΝΟΣ	ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ
ΝΕΣΤΟΡΙΟΥ	ΓΚΟΣΛΙΟΠΟΥΛΟΣ ΧΡΗΣΤΟΣ	ΦΥΣΙΚΟΣ
ΑΡΓΟΣΤΟΛΙΟΥ	ΦΟΡΤΕΣ ΓΕΡΑΣΙΜΟΣ	ΒΙΟΛΟΓΟΣ
ΛΙΒΑΔΙΩΝ (κοινότητα)	ΚΙΛΙΠΡΗΣ ΦΩΤΙΟΣ	ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ
ΑΓΙΑΣ ΠΑΡΑΣΚΕΥΗΣ	ΖΑΜΑΝΙΔΗΣ ΣΑΒΒΑΣ	ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ
ΒΟΧΑΣ	ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΟΥ ΣΠΥΡΟΣ	ΜΑΘΗΜΑΤΙΚΟΣ
ΚΟΡΘΙΟΥ	ΓΛΥΝΟΣ ΙΩΑΝΝΗΣ	ΜΑΘΗΜΑΤΙΚΟΣ
ΑΣΩΠΟΥ	ΤΡΙΧΕΙΔΗΣ ΗΡΑΚΛΗΣ	ΧΗΜΙΚΟΣ
ΑΜΠΕΛΩΝΟΣ	ΔΗΜΑΚΗΣ ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ	ΜΑΘΗΜΑΤΙΚΟΣ
ΚΙΛΕΛΕΡ	ΞΕΑΡΧΟΣ ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ	ΓΥΜΝΑΣΤΗΣ
ΚΡΑΝΝΩΝΟΣ	ΚΑΡΤΣΑΦΛΕΚΗΣ ΚΩΝ/ΝΟΣ	ΔΑΣΚΑΛΟΣ

Δήμος Κοινότητα	Διευθυντής / Πρόεδρος	Επάγγελμα
ΛΙΒΑΔΙΟΥ	ΓΚΟΥΜΑΣ ΙΩΑΝΝΗΣ	ΘΕΟΛΟΓΟΣ
ΝΕΣΣΩΝΟΣ	ΓΕΡΟΓΙΑΝΝΗΣ ΝΙΚΟΛΑΟΣ	ΓΥΜΝΑΣΤΗΣ
ΣΑΡΑΝΤΑΠΟΡΟΥ	ΛΙΑΠΗΣ ΘΕΟΔΩΡΟΣ	ΔΑΣΚΑΛΟΣ
ΛΟΥΤΡΟΠΟΛΕΩΣ ΘΕΡΜΗΣ	ΦΡΑΓΚΟΠΟΥΛΟΣ ΚΩΝ/ΝΟΣ	ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ
ΜΗΘΥΜΝΑΣ	ΒΟΓΙΑΤΖΗΣ ΕΛΕΥΘΕΡΙΟΣ	ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ
ΠΟΛΙΧΝΙΤΟΥ	ΣΥΚΑΣ ΙΩΑΝΝΗΣ	ΜΑΘΗΜΑΤΙΚΟΣ
ΣΦΑΚΙΩΤΩΝ	ΚΟΥΡΤΗΣ ΓΙΩΡΓΟΣ	ΔΑΣΚΑΛΟΣ
ΠΑΠΑΦΛΕΣΣΑ	ΦΩΝΗΣ ΠΕΡΙΚΛΗΣ	ΦΥΣΙΚΟΣ
ΠΥΛΟΥ	ΚΑΡΑΚΑΪΔΟΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ	ΜΑΘΗΜΑΤΙΚΟΣ
ΒΙΣΤΩΝΙΔΟΣ	ΤΣΟΛΑΚΙΔΗΣ ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ	ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ
ΚΟΥΤΥΛΗΣ (κοινότητα)	ΧΟΜΚΟ ΜΟΥΣΤΑΦΑ	ΔΑΣΚΑΛΟΣ
ΝΙΚΑΙΑΣ	ΜΠΕΝΕΤΑΤΟΣ ΣΤΥΛΙΑΝΟΣ	ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ
ΠΕΡΑΜΑΤΟΣ	ΛΑΓΟΥΔΑΤΟΣ ΙΩΑΝΝΗΣ	ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ
ΠΟΡΟΥ	ΣΠΥΡΙΔΩΝ ΣΠΥΡΟΣ	ΜΑΘΗΜΑΤΙΚΟΣ
ΚΟΛΙΝΔΡΟΥ	ΣΟΛΟΠΟΤΙΑΣ ΘΩΜΑΣ	ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ
ΠΑΡΑΛΙΑΣ ΠΕΡΙΑΣ	ΚΕΡΑΜΙΔΙΩΤΗΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ	ΔΑΣΚΑΛΟΣ
ΑΝΩΓΕΙΟΥ	ΠΑΠΑΤΣΙΜΠΙΑΣ ΗΛΙΑΣ	ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ
ΠΡΕΒΕΖΗΣ	ΚΛΑΠΑΣ ΗΛΙΑΣ-ΜΙΑΤΙΑΔΗΣ	ΧΗΜΙΚΟΣ
ΡΕΘΥΜΝΗΣ	ΑΡΧΟΝΤΑΚΗΣ ΔΗΜΗΤΡΗΣ	ΦΙΛΟΛΟΓΟΣ
ΣΙΒΡΙΤΟΥ	ΠΕΤΡΑΚΑΚΗΣ ΜΙΧΑΛΗΣ	ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ
ΑΙΓΕΙΡΟΥ	ΛΙΤΣΟΣ ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ	ΦΙΛΟΛΟΓΟΣ
ΝΕΟΥ ΣΙΔΗΡΟΧΩΡΙΟΥ	ΒΑΡΒΑΤΟΣ ΚΩΝ/ΝΟΣ	ΧΗΜΙΚΟΣ
ΛΕΥΚΩΝΑ	ΦΩΤΙΑΔΗΣ ΣΤΕΦΑΝΟΣ	ΔΑΣΚΑΛΟΣ
ΡΟΔΟΛΙΒΟΥΣ	ΤΣΙΡΟΓΙΑΝΝΗΣ ΚΩΝ/ΝΟΣ	ΔΑΣΚΑΛΟΣ
ΟΙΧΑΛΙΑΣ	ΖΙΩΓΚΟΣ ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ	ΔΑΣΚΑΛΟΣ
ΠΥΛΗΣ	ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ ΓΕΩΡΓΙΟΣ	ΦΙΛΟΛΟΓΟΣ
ΑΜΦΙΚΛΕΙΑΣ	ΣΚΛΑΒΟΥΝΟΣ ΛΟΥΚΑΣ	ΓΥΜΝΑΣΤΗΣ
ΑΙΓΙΟΣ ΚΩΝ/ΝΟΣ Φθιώτιδας	ΛΙΑΛΙΟΣ ΚΩΝ/ΝΟΣ	ΦΥΣΙΚΟΣ
ΦΛΩΡΙΝΑΣ	ΠΑΠΑΝΑΣΤΑΣΙΟΥ ΣΤΕΦΑΝΟΣ	ΔΑΣΚΑΛΟΣ
ΓΡΑΒΙΑΣ	ΜΑΝΑΝΑΣ ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ	ΓΥΜΝΑΣΤΗΣ

Επιτροπή Παιδείας – Νεολαίας ΚΕΔΚΕ

1. Φόρτες Γεράσιμος, Πρόεδρος Επιτροπής, Δήμαρχος Αργοστολίου
2. Καστρινάκης Νικόλαος, Αντιπρόεδρος, Δήμαρχος Νεάπολης Λασιθίου
3. Φουσεέκης Νικόλαος, Δήμαρχος Αμφισσας
4. Βαλάτσος Κωνσταντίνος, Δήμαρχος Λειανοκλαδίου
5. Γιαννακόπουλος Γρηγόρης, Δήμαρχος Τραγανού Ηλείας
6. Τέγος Χρήστος, Δήμαρχος Καρδίτσας
7. Αγοραστός Κων/νος, Δημοτικός Σύμβουλος Λαρισαίων,
8. Δραγάς Αδάμ, Δημοτικός Σύμβουλος Βερτίσκου Θεσσαλονίκης
9. Ηλίας Ιωάννης, Δημοτικός Σύμβουλος Ασπροπύργου
10. Καπέλος Γεώργιος, Δημοτικός Σύμβουλος Πιαλείων Τρικάλων
11. Κεράφλης Νικόλαος, Δημοτικός Σύμβουλος Τιθορέας
12. Μαραβέλιας Δημήτρης, Δημοτικός Σύμβουλος Χαϊδαρίου.
13. Ουζουντζόγλου – Γεωργιάδη Χαρούλα, Δημοτική Σύμβουλος Βέροιας
14. Σκληρός Παναγιώτης, Δημοτικός Σύμβουλος Λευκάδος
15. Σταυρακάκης Αριστείδης, Δήμαρχος Κουρητών Ρεθύμνης
16. Τζόκας Σπυρίδων., Δημοτικός Σύμβουλος Καισαριανής
17. Χατζηβασυλείου Παναγιώτης, Δημοτικός Σύμβουλος Γέρας Λέσβου

Δελτίο καταγραφής Επιτροπών Παιδείας και Σχολικών Επιτροπών

ΟΤΑ _____ ΝΟΜΟΣ _____

1. Δημόσια σχολεία & σχολικές επιτροπές στην περιοχή του ΟΤΑ

Τύπος	Αριθμός
Νηπιαγωγεία	
Δημοτικά	
Γυμνάσια	
Ενιαία Λύκεια	
Τ.Ε.Ε.	
Σχολικά Εργαστηριακά Κέντρα	
Σχολικές μονάδες ειδικής αγωγής	
Σύνολο	

Σχολεία	Σχολικές Επιτροπές
μέχρι 1	
μέχρι 2	
μέχρι 3	
μέχρι 4	
μέχρι 5	
μέχρι 6	
πάνω από 6	
Σύνολο	

2. Μεταβίβαση ακίνητης & κινητής περιουσίας των σχολείων στους ΟΤΑ

Έχει ολοκληρωθεί η μεταβίβαση της ακίνητης και κινητής περιουσίας των σχολείων στον ΟΤΑ ;

ΝΑΙ ΟΧΙ Αν όχι, πόσα σχολεία δεν έχουν μεταβιβαστεί ;

3. Αναφέρατε, συνοπτικά, τα προβλήματα, που προκύπτουν από την εφαρμογή του ισχύοντος πλαισίου λειτουργίας των Επιτροπών Παιδείας και των Σχολικών Επιτροπών (συνεδριάσεις, συμμετοχή μελών, οικονομική διαχείριση, λήψη αποφάσεων κ.λ.π.)

4. Καταθέσατε τις προτάσεις σας για τη βελτίωση του πλαισίου λειτουργίας των Επιτροπών Παιδείας και των Σχολικών Επιτροπών

5. Αναφέρατε συνοπτικά τα προβλήματα συνεργασίας με τη Νομαρχιακή Αυτοδιοίκηση και τον Ο.Σ.Κ., καθώς και προτάσεις σας για την αντιμετώπισή τους

6. Έχετε αξιοποιήσει την δυνατότητα αύξησης του Φόρου Ηλεκτροδοτούμενων Χώρων μέχρι 25% (Ν.1892/90, άρθρο 113,παρ.6β) για να καλύπτετε δαπάνες συντήρησης - λειτουργίας των σχολείων ;

ΝΑΙ ΟΧΙ

ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΚΠΡΟΣΩΠΟΥ

Όνοματεπώνυμο: _____ Ιδιότητα : _____
Τηλέφωνο : _____ Φαξ : _____ e-mail : _____

Ελληνική Εταιρία Τοπικής Ανάπτυξης & Αυτοδιοίκησης

Σεπτέμβριος 2005

Οργανισμός Σχολικών Κτιρίων Α.Ε. έργα και δραστηριότητες

1. Δραστηριότητες σε όλη τη χώρα 2004 - 2005 - 2006

Ο Ο.Σ.Κ. κατασκεύασε 106 νέα σχολεία, αναβάθμισε άλλα 18 και απόκτησε 16 οικοπέδα. Το 2004 παραδόθηκαν 977 σχολικές αίθουσες, 689 το 2003 και 739 το 2002.

Τον Μάρτιο του 2004 το ΣτΕ εξέδωσε απόφαση, η οποία επιβάλλει το χαρακτηρισμό αποκτημένων χώρων ως χώρων σχολείου πριν τη διαδικασία αγοράς ή απαλλοτρίωσης. Πρακτικά αυτό σημαίνει καθυστέρηση απόκτησης οικοπέδων 1,5 - 2 χρόνια.

Ο Ο.Σ.Κ. αυτή την περίοδο κατασκευάζει 205 σχολικές μονάδες με 1.422 αίθουσες και αναβαθμίζει 26 σχολεία με 213 αίθουσες, ενώ είναι σε διαδικασία απόκτησης (απαλλοτρίωση, χαρακτηρισμός, κ.τ.λ.) 203 οικοπέδων.

2. Νομός Αττικής

- Κατασκευάστηκαν 70 νέα σχολεία και αναβαθμίστηκαν άλλα 15. Συνολικά παραδόθηκαν 839 σχολικές αίθουσες.
- Η δυτλοβάρδια (πρωί - απόγευμα) μειώθηκε από 8,2% σε 5,4% και τα μισθωμένα σχολεία από 8,7% σε 7,5%.
- Αυτή την περίοδο κατασκευάζονται 106 σχολικές μονάδες και αναβαθμίζονται 25 σχολεία με 1.085 και 181 αίθουσες αντίστοιχα.

3. Δήμος Αθηναίων

- Κατασκευάστηκαν τρία νέα σχολεία με 39 αίθουσες και ένα κλειστό γυμναστήριο, αναβαθμίστηκε ένα σχολείο με 4 αίθουσες, ενώ αποκτήθηκαν τρία οικοπέδα.
- Αυτή την περίοδο κατασκευάζονται 10 σχολικές μονάδες και αναβαθμίζονται τρεις, με 56 και 29 αίθουσες αντίστοιχα. Εκπονούνται τέσσερις μελέτες εφαρμογής και 20 προμελέτες για 61 και 256 αίθουσες αντίστοιχα, ενώ ακολουθείται διαδικασία απόκτησης 35 οικοπέδων.

4. Νομός Θεσσαλονίκης

Ο Ο.Σ.Κ. άρχισε την παρέμβαση του μετά την ψήφιση του Ν.3194/2003, με τον οποίο δόθηκε η δυνατότητα σύναψης προγραμματικών συμβάσεων με τους Δήμους του νομού. Η δυνατότητα αυτή δεν καταργεί τις αρμοδιότητες της Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης Θεσσαλονίκης για τη σχολική στέγη. Ο Ο.Σ.Κ., με τους πρωτοβάθμιους Ο.Τ.Α., αποτελούν ένα δεύτερο μηχανισμό παραγωγής σχολικών κτιρίων στο νομό, σε συνεργασία με την Ν.Α.

Αυτή την περίοδο υλοποιούνται 56 δράσεις, με προϋπολογισμό 95.207.000 € :

- Κατασκευάζονται 7 σχολικές μονάδες, και προωθούνται για δημοπράτηση 13 μελέτες, ενώ εκπονούνται άλλες 16.
- Βρίσκονται σε διαδικασία απόκτησης είκοσι οικοπέδα σε δήμους του νομού, από τα οποία έξι στο Δήμο Θεσσαλονίκης.

Η Ν.Α. Θεσσαλονίκης χρηματοδοτήθηκε παράλληλα με το ποσό των 19.000.000 € (8.000.000 € το 2004 και 11.000.000 € το 2005).

5. Γυμναστήρια – Αίθουσες Πολλαπλών Χρήσεων

Κατασκευάστηκαν 15 Γυμναστήρια - Α.Π.Χ. και εκπονήθηκαν 5 μελέτες εφαρμογής. Παράλληλα κατασκευάζονται άλλα 20 (11 Γυμναστήρια, 9 Α.Π.Χ.) και συντάσσονται 11 μελέτες εφαρμογής.

6. Αύλειοι χώροι

- Αναμορφώθηκε ο αύλειος χώρος σε ένα σχολείο (προϋπολογισμός 155.760 €) και εκτελούνται έργα σε άλλους 13 χώρους σε 17 σχολικές μονάδες.
- Εκπονήθηκαν 9 μελέτες εφαρμογής για 16 σχολικές μονάδες.

7. Πρόγραμμα απομάκρυνσης αμιάντου

- Υλοποιείται πρόγραμμα απομάκρυνσης στοιχείων αμιάντου από 271 σχολεία σε 27 νομούς με κόστος 25.000.000 €. Τα 44 σχολεία είναι πλήρη αμιάντου, ενώ τα 237 έχουν στοιχεία αμιάντου.
- Κατασκευάζονται από Ο.Σ.Κ. και Νομαρχίες 15 σχολεία που θα αντικαταστήσουν τα αντίστοιχα με πλήρη αμιάντο, ενώ το Σεπτέμβριο του 2004 ξεκίνησε η σταδιακή κατεδάφιση των 44 σχολείων.
- Στα 237 σχολεία που έχουν στοιχεία αμιάντου, έχουν μεταφερθεί πιστώσεις στις Νομαρχίες για άμεση υλοποίηση των έργων.
- Υπάρχουν ακόμη 502 σχολεία σε 38 νομούς με στοιχεία αμιάντου, όπως διαπιστώθηκε από νεότερες αυτοψίες.

8. Προσεισμικός έλεγχος.

Υλοποιείται αυτή την περίοδο ο προσεισμικός έλεγχος 3.324 σχολείων που είχαν κτισθεί προ του 1959, χωρίς αντισεισμικό κανονισμό, σε 37 νομούς. Ο έλεγχος γίνεται από τα 5 Πολυτεχνεία της χώρας και έχουν ελεγχθεί ήδη 1.300 σχολεία. Το έργο ολοκληρώνεται τον Μάιο του 2006.

9. Αλεξικέραυνα παλαιάς τεχνολογίας

- Έγινε καταγραφή των σχολείων στα οποία χρήζουν αντικατάστασης τα αλεξικέραυνα παλαιάς τεχνολογίας (189 εγκαταστάσεις σε 42 νομούς).
- Η εργολαβία απομάκρυνσης ξεκίνησε τον Σεπτέμβριο του 2004 με κόστος έργου 2.500.000 €. Κάθε μήνα θα αποξηλώνονται 8 αλεξικέραυνα και θα αντικαθίστανται με σύγχρονα κλωβού - τύπου Faraday.

10. Βιοκλιματικές εφαρμογές

- Κατασκευάζεται το πρώτο βιοκλιματικό σχολείο (6ο Ν/Τ Παλαιού Φαλήρου).
- Ολοκληρώθηκαν δύο πιλοτικά προγράμματα σε συνεργασία με τα Τμήματα Φυσικής και Χημείας του Πανεπιστημίου Αθήνας. Τα συγκεκριμένα προγράμματα εξέτασαν σε 10 σχολεία του Λεκανοπεδίου Αττικής, την ποιότητα του αέρα στις τάξεις και την ενεργειακή συμπεριφορά των συγκεκριμένων κτιρίων.

Τα συμπεράσματα απέδειξαν την υπέρβαση του επιτρεπόμενου ορίου διοξειδίου του άνθρακα σε πολλές περιπτώσεις μέχρι 70 %, ενώ η πραγματοποιούμενη σπατάλη ενέργειας ήταν προφανής. Αυτή την περίοδο εγκαθίστανται πιλοτικά συστή-

ματα αισθητήρων CO² στις τάξεις, που θα ανιχνεύουν την υπέρβαση των επιτρεπόμενων ορίων και αυτόματα θα ενεργοποιούν μηχανισμό εξαερισμού.

- Ήδη έχουν σταλεί από τον Ο.Σ.Κ. στο Κ.Α.Π.Ε. τα σχέδια ενός τυπικού εξαθέσιου και ενός δεκαθέσιου σχολείου, προκειμένου το Κέντρο να προτείνει τις συγκεκριμένες καινοτόμες εφαρμογές (φωτοβολταϊκά τόξα, σκίαση, μικροκλίμα, σύστημα βραδινού δροσισμού κ.α.), που θα εφαρμόζονται στα νέα σχολικά κτίρια
- Ο Ο.Σ.Κ., σε συνεργασία με το Γεωπονικό Πανεπιστήμιο, μελετάει την πιλοτική εφαρμογή πράσινων στεγών στα σχολεία.

11. Εκπόνηση τεχνικών μελετών

Έως τον Μάιο του 2005 είχαν εκπονηθεί και ολοκληρωθεί οι παρακάτω μελέτες :

Α) Μελέτες εφαρμογής : 49 μελέτες για 177 σχολικές μονάδες με 689 αίθουσες.

Β) Προμελέτες : 59 προμελέτες για 65 σχολικές μονάδες με 649 αίθουσες.

Επίσης εκπονούνται άλλες 101 μελέτες (προμελέτης και εφαρμογής) για 121 σχολικές μονάδες και 1.207 αίθουσες. Ειδικά για το Ν. Αττικής, εκπονούνται 82 μελέτες για 100 σχολικές μονάδες και 1.004 αίθουσες.

12. Χρηματοδότηση έργων στους νομούς

Έως τον Ιούνιο του 2005 ο Ο.Σ.Κ., υλοποιώντας αποφάσεις του ΥΠ.Ε.Π.Θ., χρηματοδότησε τις Νομαρχιακές Αυτοδιοικήσεις της χώρας (πλην Αττικής) με το ποσό των 88.695.285 €.

13. Προμήθειες σχολικών εξοπλισμών

Έως τον Ιούνιο του 2005 υπογράφηκαν 94 συμβάσεις προμηθειών συνολικής δαπάνης 26.914.577 €, κανοποιήθηκαν 12.825 αιτήματα σχολείων (μερικά ή ολικά) και αποστάληκαν 234.490 είδη. Μέχρι τέλους του 2006 προβλέπεται να υπογραφούν άλλες 65 συμβάσεις προμηθειών, προϋπολογισμού 55.000.000 €.

14. Σχολικές βιβλιοθήκες

Το συνολικό πρόγραμμα αφορά δημιουργία 286 βιβλιοθηκών σε 11 Περιφέρειες, συνολικού προϋπολογισμού 21.054.748 €. Έχουν εκπονηθεί μελέτες για 34 βιβλιοθήκες, είναι σε φάση προκήρυξης μελέτης 194 βιβλιοθήκες, ενώ άλλες 58 είναι σε διαδικασία ένταξης τους στα Π.Ε.Π.

15. Ειδικά σχολεία

Έχει εκπονηθεί μία μελέτη εφαρμογής για ένα σχολείο με 19 αίθουσες και μία προμελέτη για ένα σχολείο με 12 αίθουσες, ενώ εκπονούνται άλλες τέσσερις μελέτες για 37 αίθουσες. Επίσης κατασκευάζονται 5 ειδικά σχολεία με 80 αίθουσες και 2 μουσικά σχολεία με 74 αίθουσες.

16. Συμπράξεις Δημοσίου – Ιδιωτικού τομέα (Σ.Δ.Ι.Τ.)

Η Διυπουργική Επιτροπή Σ.Δ.Ι.Τ., ενέκρινε την αίτηση υπαγωγής της εταιρείας «Οργανισμός Σχολικών Κτιρίων Α.Ε.» στο Ν. 3389/2005. Η αίτηση αφορά στην κατασκευή 27 νέων σχολείων με σύμπραξη δημοσίου – ιδιωτικού τομέα.

Το έργο της κατασκευής των σχολείων αυτών θα προκηρυχθεί σε δυο διαγωνισμούς (ενδεικτικά 13 και 14 σχολεία αντίστοιχα). Οι ιδιωτικοί φορείς - ανάδοχοι των δύο

έργων θα αναλάβουν την κατασκευή και τη χρηματοδότηση του έργου, καθώς και τη συντήρηση αυτών των σχολείων, με βάση συγκεκριμένα κριτήρια ποιότητας για μία χρονική περίοδο 25 ετών. Η αποπληρωμή των ιδιωτικών φορέων θα γίνεται από τον Ο.Σ.Κ. με ετήσιες πληρωμές, μετά την έναρξη της λειτουργίας των σχολείων. Το ύψος των πληρωμών θα εξαρτάται από την ποιότητα των παρεχόμενων υπηρεσιών συντήρησης, με βάση τα κριτήρια ποιότητας που θα ορισθούν εκ των προτέρων.

Επισημαίνεται ότι ο σχεδιασμός της εκπαιδευτικής πολιτικής που αφορά στα συγκεκριμένα σχολεία καθώς και το εκπαιδευτικό τους έργο θα πραγματοποιείται, όπως πάντα, αποκλειστικά από το ΥΠ.Ε.Π.Θ.

Το ενδεικτικά προϋπολογιζόμενο κόστος κατασκευής των σχολείων ανέρχεται σε 105.400.000 € και το κόστος συντήρησης σε 45.000.000 € για την περίοδο των 25 ετών, σύμφωνα με στοιχεία του Ο.Σ.Κ. Στο ποσό αυτό δεν έχει συμπεριληφθεί το κόστος ασφάλισης καθώς και το κόστος βαριάς συντήρησης των υποδομών, το οποίο υπολογίζεται σε 20% του κόστους κατασκευής.

Το οριστικό ποσό που θα κληθεί να καταβάλει το δημόσιο θα καθορισθεί μετά από την ολοκλήρωση των διαγωνισμών για την ανάθεση των δύο συμβάσεων του έργου.

Η εγκριθείσα σύμβαση εντάσσεται στο πλαίσιο των στρατηγικών στόχων του ΥΠ.Ε.Π.Θ. που, μεταξύ άλλων, είναι οι ακόλουθοι:

1. Η εξάλειψη της διπλοβάρδιας των σχολείων σε όλη την Ελλάδα,
2. Η αντικατάσταση των μισθωμένων σχολείων με νέα δημόσια κτίρια,
3. Η αναβάθμιση ήδη λειτουργουσών σχολικών μονάδων.

Η υλοποίηση της σύμβαξης δεν περιορίζει την υλοποίηση των δράσεων του ΥΠ.Ε.Π.Θ. με την μορφή προκήρυξης που ακολουθείται μέχρι σήμερα. Η σύμβαξη αυτή καθώς και μία σειρά προτάσεων του Ο.Σ.Κ. για τη δημιουργία μέσω Σ.Δ.Ι.Τ. και άλλων σχολικών μονάδων σε όλη την επικράτεια της χώρας, έρχονται να λειτουργήσουν συμπληρωματικά με στόχο να μειώσουν τον απαιτούμενο χρόνο ολοκλήρωσης του συνολικού στρατηγικού σχεδιασμού.

Το έργο αυτό είναι το πρώτο που υπάγεται στο Ν.3389/2005 και αποτελεί την αρχή μίας σειράς έργων που πρόκειται να υπαχθούν στο νόμο αυτό. Η επιλογή του συγκεκριμένου έργου ως πρώτου πιλοτικού έγινε, καθώς στο τομέα της κατασκευής και συντήρησης σχολείων μέσω Σ.Δ.Ι.Τ. υπάρχει παγκοσμίως συσσωρευμένη τεχνογνωσία, ενώ η υλοποίηση των έργων αυτών έχει ως αποτέλεσμα ιδιαίτερα σημαντικά κοινωνικά οφέλη.

Ενδεικτικά, αναφέρεται ότι στη Μεγάλη Βρετανία έχουν πραγματοποιηθεί περισσότερα από 600 έργα κατασκευής και συντήρησης σχολείων, συνολικού κόστους άνω των 5 δισ. λιρών, ενώ στη Γερμανία έχει υλοποιηθεί ένας σημαντικός αριθμός αντίστοιχων έργων, συνολικού κόστους περίπου 1 δισ. €.

Αποσπάσματα και στοιχεία από δελτίο τύπου του ΥΠ.Ο.ΟΙΚ στις 15/4/2006.

Σημείωση : Με την πρόταση αυτή, εφόσον βέβαια υλοποιηθεί και λειτουργήσει με επιτυχία, επιχειρείται να αντιμετωπιστεί η ανεπάρκεια της σχολικής στέγης στα μεγάλα αστικά κέντρα και στην Αττική. Η έλλειψη οικοπέδων και γενικά κατάλληλων χώρων εξακολουθεί να αποτελεί ένα σημαντικό πρόβλημα που δεν επιλύεται εύκολα ή με μικρό κόστος. Επίσης θα πρέπει να ξεκαθαριστούν οι σχέσεις και οι αρμοδιότητες των σχολικών επιτροπών και των ΟΤΑ με τους ιδιώτες που θα αναλάβουν την συντήρηση των αντίστοιχων σχολείων.

Οδηγός διαδικασιών ωρίμανσης έργων σχολικών κτιρίων – Μ.Ο.Δ. Α.Ε.

I. ΓΕΝΙΚΑ

Ο Οδηγός Διαδικασιών Ωρίμανσης Έργων Σχολικών Κτιρίων περιλαμβάνει την καταγραφή όλων των προπαρασκευαστικών ενεργειών και διαδικασιών, που απαιτούνται για την προετοιμασία της κατασκευής και της θέσης σε λειτουργία ενός σχολικού κτιρίου, σε συσχέτισμό με τους αντίστοιχους αρμόδιους, για κάθε ενέργεια, φορείς καθώς και τη σχετική νομοθεσία που διέπει τις διαδικασίες αυτές.

Οι χρόνοι εκτιμήθηκαν με βάση τους προβλεπόμενους χρόνους από την ισχύουσα Νομοθεσία για ορισμένες διαδικασίες αλλά και την εμπειρία για κάθε κατηγορία δραστηριότητας και αφορούν συνήθη έργα σχολικών κτιρίων «μέσου μεγέθους», όπως χαρακτηρίζεται ένα 12τάξιο Γυμνάσιο.

Οι χρόνοι μπορούν πρακτικά να μειωθούν με ενέργειες ή επιλογές όπως :

1. Γραφειοκρατικές διαδικασίες (πρωτοκολλήσεις, χρεώσεις εγγράφων, υπογραφές κλπ.) διεκπεραιώνονται άμεσα και όχι στη λογική των συνεχών αναβολών.
2. Παράλληλη προώθηση διαδικασιών οι οποίες δεν προϋποθέτουν την ολοκλήρωση της μιας, για να ξεκινήσει η άλλη
3. Κατά την επιλογή - ορισμό ατόμων (υπαλλήλων) που θα ασχοληθούν με το θέμα (ως μελετητές, μέλη επιτροπών ή εισηγητές) να έχει λόγο μόνο η ικανότητα και η δυνατότητα διεκπεραίωσης του αντικείμενου
4. Κατά την αξιολόγηση των μελετών να εξετάζεται ουσιαστικά η ποιότητα και πληρότητα τους, καθώς και η πραγματική ανταπόκρισή στις ανάγκες του έργου.

II. ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΩΝ

Στον Οδηγό περιγράφονται αναλυτικά όλες οι προετοιμασίες και οι διαδοχικές ενέργειες που πρέπει να γίνουν μέχρι την ολοκλήρωση του σχολικού κτιρίου και τη λειτουργία του σχολείου κατά τις εξής διακριτές φάσεις:

- Απόκτηση γης (κτηματολόγιο - απαλλοτρίωση - παραχώρηση κλπ.)
- Σύνταξη Μελετών (κύριες μελέτες σχολικού κτιρίου, υποστηρικτικές μελέτες, έρευνες, εγκρίσεις κλπ.)
- Έκδοση αδειών και αποφάσεων
- Εξοπλισμός σχολείου – λειτουργία

Οι φάσεις αυτές ολοκληρώνονται σε επτά επί μέρους στάδια

➤ Στάδιο I : Ίδρυση Σχολείου

Αποτελεί στάδιο καθαρά διοικητικής διαδικασίας κατά το οποίο διαπιστώνεται η ανάγκη ύπαρξης ενός σχολείου για τη στέγαση μαθητών. Το Στάδιο αυτό ολοκληρώνεται με την έκδοση της απόφασης ίδρυσης του σχολείου από τον Υπουργό Παιδείας.

Ελάχιστη Εκτιμώμενη Διάρκεια: 1 μήνας Μέση Εκτιμώμενη Διάρκεια: 2 μήνες

Μεταξύ του σταδίου I και του σταδίου II είναι εντελώς απροσδιόριστο το διάστημα που μπορεί να μεσολαβήσει. Δηλαδή ένα σχολείο μπορεί να έχει ιδρυθεί (στάδιο I) και να λειτουργεί, συστεγαζόμενο στο ίδιο κτίριο με άλλο σχολείο (διπλή βάρδια) ή να στεγάζεται σε ενοικιαζόμενο κτίριο, η δε διαδικασία απόκτησης του οικοπέδου (στάδιο II) να ξεκινήσει για διάφορους λόγους μετά από χρόνια. Το φαινόμενο αυτό είναι συνηθέστατο στην Αττική αλλά και στα αστικά κέντρα σε ορισμένους άλλους νομούς.

➤ Στάδιο II : Απόκτηση Οικοπέδου

Κατά το στάδιο αυτό υλοποιούνται η διαδικασία ανεύρεσης κατάλληλου οικοπέδου (τεχνικό μέρος) και (συνήθως) κήρυξης της απαλλοτριώσής του και η διαδικασία της απαλλοτριώσης (νομικό μέρος) που ολοκληρώνεται με την παρακατάθεση της αποζημίωσης υπέρ των δικαιούχων.

Ελάχιστη Εκτιμώμενη Διάρκεια: 13 μήνεςΜέση Εκτιμώμενη Διάρκεια: 26 μήνες

➤ Στάδιο III : Σύνταξη Προκαταρκτικών Μελετών

Συντάσσονται οι απαραίτητες προκαταρκτικές μελέτες από τις αντίστοιχες υπηρεσίες (τοπογραφική, αρχιτεκτονική, εδαφοτεχνική), οι οποίες εγκρίνονται και το στάδιο ολοκληρώνεται με την έκθεση της εδαφοτεχνικής έρευνας από αρμόδιο εργαστήριο. Με την ολοκλήρωση του σταδίου πρέπει να ζητούνται οι απαιτούμενες παρεκκλίσεις για υλοποίηση του έργου.

Ελάχιστη Εκτιμώμενη Διάρκεια: 2 μήνεςΜέση Εκτιμώμενη Διάρκεια: 3 μήνες

➤ Στάδιο IV : Σύνταξη Κυρίων Μελετών

Περίπτωση Α : Σύνταξη Μελετών από την Υπηρεσία

Το Στάδιο IV περιλαμβάνει τη σύνταξη όλων των μελετών (αρχιτεκτονικών, στατικών, ηλεκτρομηχανολογικών σε προμελέτη, οριστική και μελέτη εφαρμογής) καθώς και των τευχών δημοπράτησης από τις αντίστοιχες υπηρεσίες και την έγκρισή τους από τα αρμόδια όργανα.

Ελάχιστη Εκτιμώμενη Διάρκεια: 9 μήνεςΜέση Εκτιμώμενη Διάρκεια: 12 μήνες

Στο στάδιο IV καταγράφονται και οι άλλες δύο διαδικασίες που ακολουθούνται για την απόκτηση μελέτης ενός σχολείου, στην περίπτωση που οι υπηρεσίες δεν μπορούν να συντάξουν οι ίδιες τις μελέτες.

Περίπτωση Β : Σύστημα «Μελέτη - Κατασκευή»

Είναι η διαδικασία που ακολουθείται συνήθως όταν οι υπηρεσίες δεν συντάσσουν οι ίδιες τις μελέτες.

Περιλαμβάνει τη σύνταξη του κτηριολογικού προγράμματος και των τευχών δημοπράτησης, τη διακήρυξη, την αξιολόγηση των προσφορών κλπ., την ανάθεση σε ανάδοχο, τη σύνταξη μελετών από τον ανάδοχο μέχρι και την έγκρισή τους από την Υπηρεσία και την έκδοση της απαραίτητης οικοδομικής άδειας.

Ελάχιστη Εκτιμώμενη Διάρκεια: 6 μήνες... Μέση Εκτιμώμενη Διάρκεια: 12 μήνες

Περίπτωση Γ: Ανάθεση Μελέτης

Περιλαμβάνει την πρόσκληση εκδήλωσης ενδιαφέροντος, επιλογή μελετητή, σύνταξη και έγκριση προμελετών και στη συνέχεια των οριστικών μελετών, των μελετών εφαρμογής και των τευχών δημοπράτησης.

Ελάχιστη Εκτιμώμενη Διάρκεια: 15 μήνες... Μέση Εκτιμώμενη Διάρκεια: 18 μήνες

➤ Στάδιο V: Έκδοση Αδειών - Εγκρίσεις

Το Στάδιο V περιλαμβάνει την έκδοση των απαραίτητων εγκρίσεων και αδειών, μετά την έγκριση των μελετών, ώστε να μπορεί να δημοπρατηθεί και κατασκευαστεί νόμιμα το σχολείο. Οι κατ' ελάχιστον απαιτούμενες άδειες και εγκρίσεις είναι:

1. Έγκριση Αρχιτεκτονικής Επιτροπής
2. Έγκριση Πυροσβεστικής Υπηρεσίας
3. Έκδοση οικοδομικής άδειας

Ελάχιστη Εκτιμώμενη Διάρκεια: 1 μήνας Μέση Εκτιμώμενη Διάρκεια: 2 μήνες

➤ Διακήρυξη Δημοπράτησης - Κατασκευή

Με την έγκριση της μελέτης εφαρμογής και των τευχών δημοπράτησης και εφόσον έχουν εκδοθεί όλες οι σχετικές αποφάσεις και άδειες κατάσκευής του έργου (ή βρίσκονται σε τελικό στάδιο έκδοσης), ο αρμόδιος φορέας μπορεί να προχωρήσει στις διαδικασίες δημοπράτησης και κατασκευής.

Η δραστηριότητα αυτή δεν αποτελεί αντικείμενο του παρόντος Οδηγού.

➤ Στάδιο VI: Εξοπλισμός

Το Στάδιο VI περιλαμβάνει τη σύνταξη και την εκτέλεση του ετήσιου προγράμματος προμηθειών του εξοπλισμού των σχολείων όλης της χώρας.

Ελάχιστη Εκτιμώμενη Διάρκεια: 12 μήνες... Μέση Εκτιμώμενη Διάρκεια: 18 μήνες

➤ Στάδιο VII: Λειτουργία - Συντήρηση

Μετά την ολοκλήρωση της κατασκευής και τον εξοπλισμό ενός σχολικού κτιρίου η λειτουργία του είναι κατά κανόνα άμεση.

Η συντήρηση του σχολείου, μετά το χρόνο υποχρεωτικής συντήρησης από τον κατασκευαστή, γίνεται σε ετήσια βάση από τον αρμόδιο ΟΤΑ, είτε με αντεπιστασία, είτε με εργολαβίες ανά σχολικό κτίριο, είτε με γενικές εργολαβίες για όλα τα σχολεία του Δήμου (π.χ. χρωματισμοί, συντήρηση θερμάνσεων, κλπ.).

III. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Συνοψίζοντας, προκύπτει ότι οι χρόνοι ωρίμανσης για έργα σχολικών κτιρίων, εξαρτώνται και από τον τρόπο σύνταξης των κυρίων μελετών, όπως φαίνονται στον παρακάτω πίνακα, με χρόνο ελάχιστο έως συνήθη τα 2 έως 4 χρόνια.

Στον υπολογισμό δεν λαμβάνονται υπόψη τα στάδια VI και VII που δεν επδρούν στη διαδικασία προετοιμασίας της δημοπράτησης της κατασκευής του σχολικού κτιρίου.

ΣΤΑΔΙΑ	I	II	III	IV	V	VI	VII	ΣΥΝΟΛΟ
Συνήθεις χρόνοι	2	26	3	Μελέτη υπηρεσίες	12	2	---	45
				Μελέτη-κατασκευή	12			45
				Ανάθεση μελέτης	18			51
Ελάχιστοι εκτιμώμενοι χρόνοι	1	13	2	Μελέτη υπηρεσίες	9	1	---	26
				Μελέτη-κατασκευή	6			23
				Ανάθεση μελέτης	15			32

Πρέπει να σημειωθεί ότι το διάστημα των 23 μηνών είναι ο ελάχιστος δυνατός χρόνος πλήρους ωρίμανσης ενός έργου που μπορεί να επιτευχθεί υπό προϋποθέσεις, όπως:

- Να είναι συνεχής η κίνηση όλων των διαδικασιών μετά την ίδρυση του σχολείου
- Να μην υπάρξουν καθυστερήσεις στις εγκρίσεις από την υπηρεσία
- Να μην υπάρξουν καθυστερήσεις από πλευράς μελετητών στην τήρηση των σχετικών προθεσμιών εκπόνησης των επιμέρους μελετών ή σταδίων μελετών
- Να τηρηθεί αυστηρά η προβλεπόμενη αλληλουχία των επιμέρους δραστηριοτήτων

και κυρίως :

- Να μην υπάρξουν καθυστερήσεις στην έκδοση των απαιτούμενων γνωμοδοτήσεων, αδειών και αποφάσεων των συναρμοδίων φορέων, κάτι που αποτελεί συνήθως, στη μέχρι σήμερα πρακτική και εμπειρία, πηγή προβλημάτων και αιτιών ανατροπής των χρονοδιαγραμμάτων υλοποίησης των έργων.

Από τα ανωτέρω συμπεραίνεται ότι για ένα μέσο νέο έργο σχολικών κτιρίων απαιτούνται 2 έως 4 χρόνια από την ημερομηνία που θα αποφασισθεί το έργο μέχρι την ημερομηνία που θα είναι έτοιμο για δημοπράτηση.